nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 30 lir

TRST, nedelja 26. junija 1960

Leto XVI - Št. 153 (4616)

Šesto zasedanje

Jutri se začne v Beogradu VI. zasedanje jugoslovansko - italijanskega mešanega odbora za izvajanje Posebnega statuta

Ko smo pred leti pisali o prvem, drugem in tretjem zasedanju, seveda nismo mogli predpostavljati, da bo morala biti vsebina članka o VI. zasedanju jugoslovansko-italijanskega mešanega odbora, ki se začne jutri v Beogradu, skoraj enaka tedanjim. Če bi torej na kratko napisali, kaj so naše zahteve letos — po več kot petih in pol letih, odkar je bil podpisan londonski sporazum, bi morali reči: Ponavljamo vse, kar smo zapisali že tolikokrat — zaman.

Kljub temu pa je treba to našo zahtevo obrazložiti in jo predvsem spraviti v okvir razvoja političnega položaja pri nas in okrog nas. Če namreč pomislimo na vse, kar se je zgodilo, po eni strani v državi, ki ji pripadamo, na toliko vladnih kriz in vlad - manj levega kot desnega centra; če upoštevamo, da je kljub temu prišlo do precejšnjega izboljšanja odnosov med obema sosednima državama; če primerjamo svoje zahteve, zlasti pa način, kako jih postavljamo z zahtevami in načinom ostalih manjšin v državi, v prvi vrsti avstrijske; če končno ugotovimo, da je v teh letih do svojih pravic prišlo na milijone afriških črncev, moramo reči, da smo bili v vseh teh letih po sporazumu v našem pisanju pravzaprav preskromni, preveč pohlevni, preveč zmerni in tudi — preponižni. Na dlani je prav v teh dneh, ko afriški črnci s proglašanjem neodvisnosti uveljavljajo svoje pravice, predvsem ta primerjava, ki prav gotovo najbolj bode v oči: saj so si pridobili v vsakem pogledu večje pravice od tistih, ki jih imamo mi samo na papirju — reci in piši — v središču Srednje Evrope. Pa tudi čakati niso morali toliko let, ki so pri njih od obljube do dejanja potekla in ki pri nas še vedno potekajo.

Tej ugotovitvi moramo dodati še vse tisto, kar se pri nas dogaja v zadnjem času. Res je, da smo v občinski upravi prišli za korak naprej, tako da bo odslej tudi v kaki občinski ustanovi slovenski človek. Toda res je tudi, da je pri tem prišlo do nenadnega izbruha pojavov narodnostne nestrpnosti tudi pri ljudeh, pri katerih tega ne bi pričakovali. Na žalost pa je nadalje tudi res, da se je hkrati z vestjo o jutrišnjem zasedanju moralo v Trstu govoriti tudi o tem, kako je neka zločinska narodnostno nestrpna roka odvrgla bombo - na srečo brez posledic - v dvorišče poslopja slovenske Glasbene šole. Še bolj je res, da zločinec še vedno ni v rokah organov varnosti.

Za tak pojav obstajajo seveda določeni razlogi, ki smo jih že tolikokrat obravnavali in jih ne nameravamo ponavljati, čeravno bi bilo prav, da se te stvari do kraja razčistijo, saj je med njimi — ne na zadnjem mestu — tudi vprašanje tako imenovanih «fojb» in njihovega kar se da svečanega pokrivanja — ob sodelovanju najvišjih predstavnikov oblasti — kljub temu, da niso bile nikoli raziskane. Opozoriti hočemo tokrat le na poplavo šovinistične protislovenske literature, ki se opaža prav v zadnjem času. Ne mislimo tu samo na dva znana tednika, ki nenehno sejeta le sovraštvo ne samo proti slovenski skupnosti v Italiji, temveč tudi proti sosednemu narodu. Tu mislimo predvsem na nekatere knjige, ki so izšle v zadnjem času. Ena izmed njih, ki govori o tržaških dogodkih od leta 1943 do 1954 in ki očitno ni mogla iziti brez podpore iz javnih sredstev, nikakor ne more prispevati k toliko zaželenemu sožitju pri nas in na normalizacije razmer ob Jadranskem morju. Mislimo tudi na knjigo nekega bivšega reškega poslanca v madžarskem parlamentu, ki se je spustil celo tako daleč, da je italijansko mladino odkrito pozval na oboroženo borbo za popravo «krivičnih meja». Seveda bi lahko omenili tudi še druge neznatnejše publikacije.

Vendar pa moramo reči, da se je v zadnjem času našel vsaj eden izmed toliko italijanskih političnih tednikov, ki se je dotaknil naših zahtev in poskušal italijanskemu javnemu mnenju prikazati, kaj pravzaprav hočemo. Tako se je zgodilo, da je ta tednik, ki izhaja v Rimu, objavil v celoti pismo, ki so ga v lanskem oktobru slovenski tržaški župani in pokrajinski ter občinski svetovalci poslali tedanjemu predsedniku vlade. Hkrati je v tem tedniku na kratko povedano vse, kar je bistveno važnega v odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter nerešena vprašanja v zvezi z londonskim memorandumom postavil v teh odnosih na pravo mesto. Želeti bi bilo le, da bi se s podobnimi članki oglasil tudi ostali italijanski tisk in da med tem tiskom ne bi bil na zadnjem mestu tisti, ki ga podpirajo vladni krogi. Saj bi bilo to povsem v skladu z njihovimi željami po normalizaciji omenjenih odnosov.

Opozarjamo torej pred jutrišnjim zasedanjem predvsem na vsebino omenjenega pisma tedanjemu predsedniku vlade, ki je pravzaprav ponovitev podobnega pisma, poslanega istemu predsedniku vlade že ob prvi obletnici podpisa londonskega memoranduma, čeprav sta obe pismi ostali brez odgovora. Kljub temu, da je bila vsebina obeh pisem že tolikokrat ponovljena, moramo tudi danes ponoviti predvsem, da: tržaški Slovenci zahtevamo v prvi vrsti ratifikacijo londonskega sporazuma, ker vidimo v tem ukrepu edino resno zagotovilo za spoštovanje naših pravic. V sedanjih pogojih in po petih letih in pol, odkar je v veljavi londonski sporazum, lahko upravičeno pričakujemo, da bi se končno vendarle uzakonilo slovensko šolstvo. Obe zahtevi predstavljata brez dvoma osnovo izboljšanja razmer v naših krajih in hkrati dokaz dobre volje. Res je, da je na svoji petkovi seji — tri dni pred začetkom VI. zasedanja mešanega odbora — vlada odobrila zakonski osnutek, ki ga je za uzakonitev slovenskega šolstva v Italiji predložil prosvetni minister, toda — kot smo zapisali že včeraj — se lahko že na podlagi prve vesti ugotovi, kljub temu da nam besedilo tega zakonskega predloga še ni znano, da predlog ne zajema tudi Slovencev v videmski pokrajini, ki jih je fašistični režim naštel samo v Beneški Sloveniji 44.000, če ne upoštevamo še mnogo tisoč Slovencev Kanalske doline. Zdi se nam, da gre za tipično polovičarsko ukrepanje po vzoru toliko dosedanjih. Polovičarstvo pa še nikoli ni rešilo nobenega vprašanja.

Zato želimo obema delegacijama, poleg mnogo uspeha pri delu, zlasti da bi se polovičarstvu izognili, tako da bi ob zaključku lahko pisali o konkretnih rezultatih njunega dela, česar po petem zasedanju nismo mogli storiti.

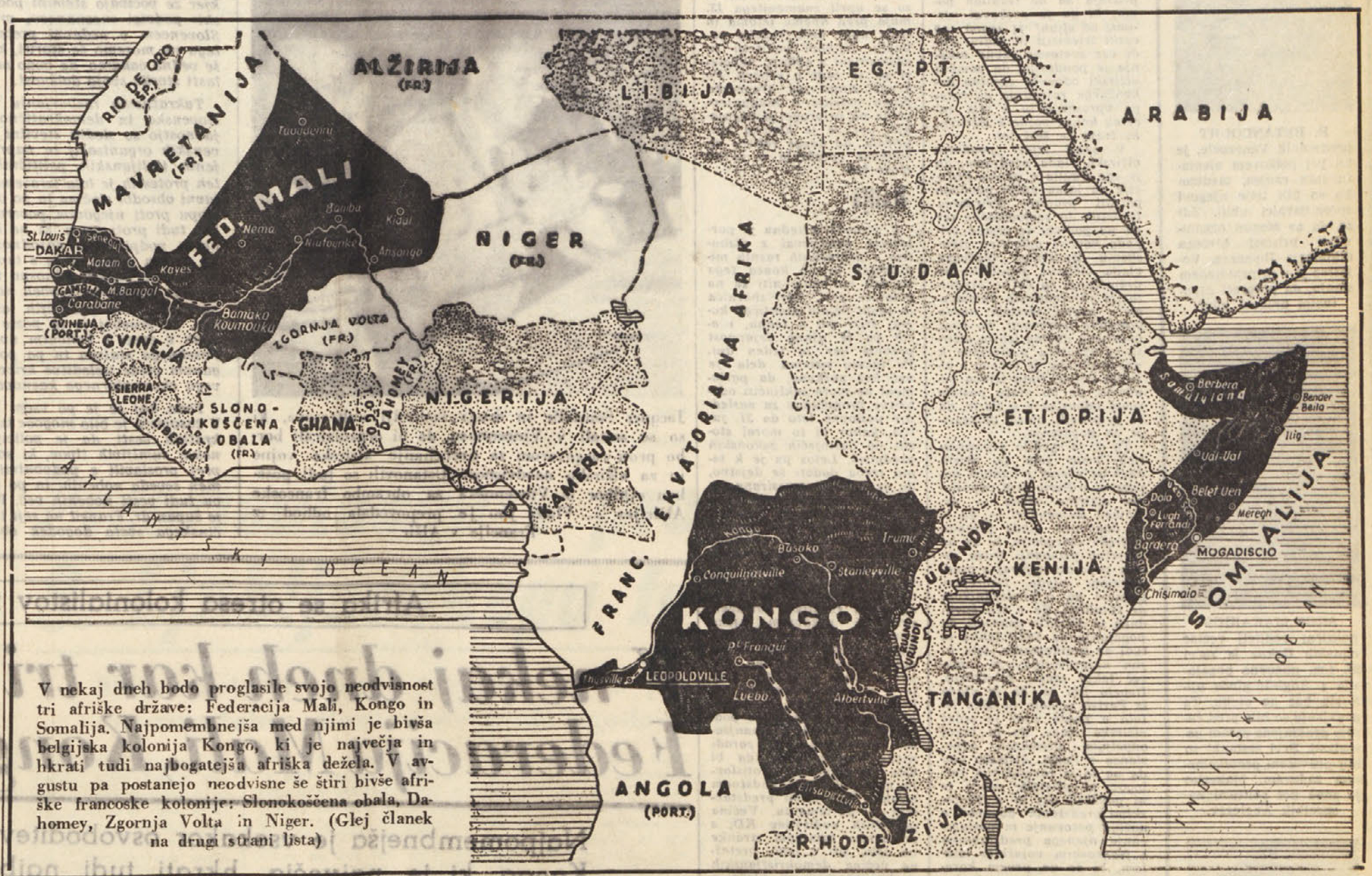

V nekaj dneh bodo proglasile svojo neodvisnost tri afriške države: Federacija Mali, Kongo in Somalija. Najpomembnejša med njimi je bivša belgijska kolonija Kongo, ki je največja in hkrati tudi najbogatejša afriška dežela. V avgustu pa postanejo neodvisne še štiri bivše afriške francoske kolonije: Slonokoščena obala, Dahomey, Zgornja Volta in Niger. (Glej članek na drugi strani lista)

Po šestih letih vojne, ki je zahtevala pol milijona padlih

Zastopniki alžirske vlade v Parizu Prvi stiki s predstavniki de Gaulla

Alžirsko delegacijo vodita odvetnika Ahmed Boumendžel in Mohamed Ben Jahija - Z letališča Orly, je s helikopterjem odpotovala v prefekturo Melun, kjer bo stanovala in kjer je bil včeraj prvi sestanek - Naloga delegacije je omejena na pripravo prihoda Ferhata Abasa, ki bo v Pariz odpotoval verjetno prihodnje soboto - Notranje ministrstvo je prepovedalo po vsej Franciji javna zborovanja v zvezi z alžirskim vprašanjem

PARIZ, 25. — Ahmed Bumendžel je prispel z letalom iz Tunisa na letališče Orly pri Parizu ob 13.30. Letalo pripada družbi «Tunis-Air», ki je obenem pripeljalo še okrog 30 potnikov. Odv. Bumendžela spremljata še Ben Jahija, načelnik kabineta Ferhata Abasa in Hakiki Ben Amar, tajnik delegacije. Za prihod so novinarji zvedeli šele pol ure po pristanku letala. Francoske oblasti so namreč storile izredne ukrepe ne samo zaradi novinarjev, temveč tudi iz varnostnih razlogov. Zaradi tega je bilo na letališču precej policijskih agentov. Letalo je pristalo dva kilometra daleč od postaje.

Trije alžirski odposlanci so takoj vstopili v helikopter, ki se je nato dvignil, sledil pa mu je drugi helikopter. Ko je letalo dokončno pristalo pred poslopjem za potnike, so odposlanci že odšli v neznano smer.

Pred vstopom v helikopter je goste pozdravil predstavnik maroškega veleposlaništva v Parizu, generalni konzul Tunizije in odv. Stibbe, ki je tolikokrat branil številne Alžirce na sodišču.

Tako se je začela torej prva faza operacije *«Mir Alžiriji»*, ki jo francosko javno mnenje tako napeto spremlja. Da bi čimbolj preprečilo morebitne incidente, je ministrstvo za notranje zadeve danes zjutraj prepovedalo v vsej Franciji vse manifestacije, zborovanja, javne sestanke kakršne koli vrste, ki se tičejo Alžirije. Vlada se namreč boji, da ne bi «ultrasi», ki kažejo naraščajoče znake nestrpnosti, karkoli ukrenili, kar bi moglo razgovorom med francoskimi in alžirskimi delegati škodovati. Nekateri časopisi so nekoliko prispevali k razburjanju, ker so odločno protestirali proti vladnim ukrepom v zvezi s pripravljalnimi razgovori. Najodločnejši se je pokazal desničarski dnevnik «l'Aurore», ki je pod naslovom z velikimi črkami *«Dovolj je skrivnosti»*, pisal: «Spričo dejstva, da gre za sklepe, ki so bili objavljeni javno in da bi se preprečilo širjenje lažnih novic, ki jih ne bo manjkalo, bi bilo najbolje, če bi nam oblasti odkrito povedale, kaj se pravzaprav dogaja. To bi omogočilo med drugim, da bi bilo javno mnenje pravilno obveščeno zlasti, ko gre za usodo naše države. Javno mnenje se ne more zadovoljiti z informacijami «po kapljicah» in še to z ene same strani, pa čeprav je ta tako spoštovana.»

Notranje ministrstvo pa je pozneje sporočilo, da bodo zborovanja v zvezi z Alžirijo prepovedana tudi v prihodnjih dneh in sicer iz naslednjih razlogov: «1. Ta sklep je v zvezi z začetimi razgovori, ki jih ne sme nič vznemirjati, kajti zanje je potrebno ugodno ozračje. 2. Ta sklep se nanaša na razne politične organizacije, ki bi imele namen organizirati sestanke in manifestacije na javnih krajih, da bi vplivale na politiko vlade v pogledu Alžirije.»

Dnevnik «Le Monde» piše, da je prepovedan vstop v Alžirijo (ali bolje rečeno odhod iz Francije) poslancu Maxu Jeunu,, J. B. Biaggiju, Georgesu Bidaultu, Françoisu Valentinu, Pascalu Arrighiju, Jacquesu Soustellu, Robertu Lacostu, polk. Thomazu ter generaloma Salanu in Zellerju.

Še pozneje se je zvedelo, da sta omenjena dva helikopterja nato pristala v parku prefekture v Melunu in se čez eno uro ponovno dvignila ter odletela na svoje letališče brez katerega koli potnika. Blizu poslopja so postavljene straže «republikanskih varnostnih čet», ki razpolagajo z enim tankom in z avtomobilom z radijsko postajo.

Kmalu po prihodu je bila prva seja med francoskimi in alžirskimi zastopniki. Trajala je dve uri in pol. Po seji je Roger Moris odpotoval v Pariz, kjer je poročal na predsedstvu vlade v palači Matignon. Po razgovorih ni bilo izdano nobeno poročilo. Potrjeno je bilo le, da bodo alžirski odposlanci stanovali v prefekturi v Melunu.

Francoski zastopniki na današnji seji so bili: Roger Moris, glavni tajnik za alžirske zadeve, in gen. Hubert de Gastines, namestnik poveljnika pariškega področja.

Zgoraj: odv. Ahmed Bumendžel, vodja alžirske delegacije. — Spodaj: Roger Moris, vodja francoske delegacije na pripravljalnih razgovorih v Parizu

Pozneje se je zvedelo, da so imeli potniki v tunizijskem letalu neke nevšečnosti, medtem ko so leteli nad Sardinijo. Zaradi izgube goriva se je eden izmed motorjev ustavil, tako da je letalo letelo z zmanjšano brzino. Bumendžel je v letalu izjavil novinarjem: «Zadovoljen sem, da lahko odgovorim na viteško vabilo generala de Gaulla.»

Opazovalci so mnenja, da bodo razgovori Bumendžel-Moris trajali verjetno okrog tri dni. Podobno izjavo je dal namreč včeraj v Tunisu sam Bumendžel, sedaj pa se ta domneva v pariških dobro obveščenih krogih potrjuje. V preteklih dneh pa je tudi sam de Gaulle posegel osebno v priprave za prihod alžirske delegacije in s tem odstranil marsikakšno oviro za prihod. Mnenje de Gaulla in njegovih sotrudnikov je namreč, da se ne smejo ustvarjati nepotrebne ovire za pogajanja, kajti po šestih letih vojne je nujno potrebna pomiritev. Ustvariti je potrebno vsaj v začetni fazi razgovorov tako ozračje, da bo razgovorom koristilo. Isti opazovalci trdijo, da je Bumendželova naloga omejena samo na vprašanja, ki so v zvezi s prihodom delegacije alžirske vlade pod vodstvom Ferhata Abasa. Pripravljalni razgovori se bodo torej omejili na tehnična vprašanja, čeprav jih je težko ločiti od političnih.

Nastaja pa vprašanje, kakšen *«status»* bo priznan Ferhatu Abasu? *«Status»* predsednika začasne vlade? Prav gotovo pa ne *«status»* poglaverja uporniškega gibanja ali pa *«človeka izven zakona»*. Vsekakor je velika razlika med eno in drugo oznako. Vendar pa je zelo verjetno, da bo — tako vsaj trdijo ljudje, ki so blizu de Gaulla — njegova dobra volja in njegov «praktični duh» omogočil naglo rešitev tudi tega in drugih vprašanj, tako da bo Ferhat Abas ta teden lahko že v Parizu.

Iz Tunisa pa poročajo o naslednjih podrobnostih o odhodu alžirske delegacije:

Ko je Bumendžel s svojima dvema spremljevalcema prispel ob 7.45 na letališče, so ga tam že čakali fotografi. Najprej je odšel v mali salon postaje, ki je bil dodeljen delegaciji, nato pa je novinarjem izjavil:

«Začasna alžirska vlada je zaupala mojemu mlademu sobratu in prijatelju Benu Jahiji in meni veliko in težavno častno nalogo, da pridemo v stik s francosko vlado. Naša dolžnost je, da pridemo v stik s francosko vlado in pripravimo potovanje delegacije, ki bo načela vprašanja v osnovi. To pomeni, da ima naša misija bistveno tehnični značaj. V trenutku ko zapuščamo Tunizijo, se naša misel obrača k brezštevilnim žrtvam alžirske vojne. Slava vsem, ki so v bolečinah, med mučenjem in v krvi ustvarjali in ustvarjajo domovino, alžirsko državo, državo Magreba. Vse bratske države in med njimi predvsem Tunizija, naj sprejmejo v tem trenutku žalostne zgodovine Magreba, izraze naše brezmejne hvaležnosti.»

Vse tiskovne agencije in časopisje objavljajo življenjepis Ahmeda Bumendžela in njegovega spremljevalca Mohameda Ben Jahije kakor tudi predstavnika francoske vlade Rogerja Morisa.

Ahmed Bumendžel je načelnik političnega urada ministrstva za informacije začasne alžirske vlade. Pred vstopom v alžirsko osvobodilno fronto leta 1957 je bil odvetnik v Parizu in svetnik Francoske unije. Kot član stalnega tajništva konference afriških neodvisnih držav je sodeloval na njihovi konferenci v Adis Abebi. Star je 52 let, oženjen je s Francozinjo in

(Nadaljevanje na 8. strani)

Eichmannov primer

— Gospod Eichmann, tu je Vaš račun za plin... (Iz pariškega «Express»)

Aktualni portreti

R. BETANCOURT
predsednik Venezuele, je bil pri petkovem atentatu laže ranjen, medtem ko so bili trije njegovi spremljevalci ubiti. Zdi se, da so atentat organizirali pristaši bivšega diktatorja Jimeneza. Vojaštvo je v pripravljenem stanju, da prepreči eventualni državni udar.

SKOF MAKARIOS
politični voditelj večine ciprskih Grkov je začel 23. t.m. ponovna pogajanja z Angleži glede njihovih baz na otoku. Ta pogajanja so bila pred časom prekinjena zaradi nesoglasij. Prvi sestanki so bili posvečeni protokolarnim zadevam. Makarios je znan kot politični nasprotnik Angležev.

ANGELO GUERRINI
ni noben škof, kot bi bilo mogoče sklepati po njegovih oblačilih, kljub temu pa se je ta bivši bolničar izdajal za škofovskega misionarja in prefekta v Indokini. Maševal je po raznih cerkvah v Tridentu, končno pa so ga razkrinkali in obsodili na leto in 2 meseca zapora.

GASTON DOMINICI
83-letni posestnik iz Digna v Franciji, ki je bil obtožen, da je leta 1952 umoril bivšega angleškega ministra Drummonda, njegovo ženo in hčerko in bil zaradi tega obsojen najprej na smrt, nato pa na dosmrtno ječo, je bil te dni amnestiran zaradi starosti in izpuščen iz zapora.

TINA ONASIS
žena znanega grškega lastnika ladij Onasisa, s katerim se je pred časom zaradi afere s pevko Meneghini Callas, ločila, je sedaj dosegla v državi Alabama v ZDA tudi pravno ločitev. Lepa 29-letna Tina je moža obtožila miselne okrutnosti. Tino sedaj pogosto srečujejo v družbi z venezuelskim milijarderjem Reinaldom Herrero jr.

Sedem dni v svetu

Najvažnejša vest letošnjega leta

Tako je neki ugledni časopis označil uradno poročilo začasne alžirske vlade, da pristaja na de Gaullov poziv, ki ga je vseboval njegov govor 14. junija od francoski televiziji in radiu. Tudi vse svetovno javno mnenje je poudarilo, da pomeni alžirski odgovor začetek dokončnega reševanja alžirskega vprašanja in s tem začetek konca vojne v Alžiriji, ki traja že šest let.

V svoji izjavi poudarja alžirska vlada predvsem, da je «de Gaulle v imenu Francije na jasen način ponovno potrdil pravico alžirskega ljudstva do samoodločbe ter da na podlagi te izjave pripada končna odločitev alžirskemu ljudstvu». «Začasna vlada alžirske republike je prepričana, da če bo organizacija referenduma zajamčena z vsemi jamstvi nujno potrebne iskrenosti, bo brez nobenega dvoma izbira alžirskega ljudstva usmerjena k neodvisnosti», je rečeno v alžirski izjavi. Nato izjava poudarja, da bo vlada poslala svoje odposlance v Pariz, da bi pripravili obisk delegacije za pogajanja.

To se je zgodilo v ponedeljek. Toda šele po štirih dneh je včeraj z letalom odpotoval v Pariz prvi odposlanec alžirske vlade — dr. Ahmed Bumendžel —, da bi se dogovoril glede prihoda alžirske delegacije, ki se bo verjetno prihodnji teden začela pogajati najprej s predsedniom vlade Debréjem, pozneje pa s predsednikom de Gaullom. Že v teh štirih dneh so dogodki pokazali, da pogajanja ne bodo lahka in tudi ne kratkotrajna. Sile, ki jim nasprotujejo, so namreč takoj začele spletkariti. Uspelo jim je, da je vlada iz Pariza poslala vojaško letalo v Tunis, kjer je sedež alžirske vlade, da bi takoj odpeljalo alžirskega odposlanca v Pariz. Alžirska vlada na to iz razumljivih razlogov ni pristala: nihče je ni povabil, naj se s francoskimi predstvniki dogovori o načinu potovanja in posluževanje njenega predstavnika s francoskim vojaškim letalom, bi že na prvem koraku pomenilo neke vrste kapitulacijo. Zato se je francosko vojaško letalo moralo vrniti v Pariz brez alžirskega odposlanca. De Gaullova vlada pa se je postavila na edino pravilno stališče: naj si alžirska vlada izbere način delegatovega potovanja sama, ker je to izključno njena pristojnost.

Kako se je to zgodilo, poročamo na drugem mestu. Dodati moramo le, da se je iz francoskih uradnih krogov zvedelo, da bo pripravljalna pogajanja, ki jih vodi alžirski odposlanec Ahmed Bumendžel z dvema tovarišema, od blizu spremljal osebno sam de Gaulle, ki je na zadnji seji francoske vlade pokazal, da se zanima bolj za bistvo vprašanja pogajanj kot pa za tehnično formalno stran.

Takoj ko se je zvedelo za alžirski odgovor, so se seveda pojavile znane desničarske sile, ki pogajanju nasprotujejo. Voditelji «ultrasov» so se sestali v Vincennesu pri Parizu in sestavili program za borbo proti pogajanju, ki bi imelo za rezultat alžirsko neodvisnost. Ustanovili so poseben «Odbor iz Vincennesa, organ za zvezo s francosko Alžirijo». Toda v sami Alžiriji vlada mir. Vsaj doslej ni bilo poročil o delovanju tistih, ki so se uprli znamenitega 13. maja pred dvema letoma in letos upor brez uspeha ponovili. Njihovi voditelji so odstranjeni z oblasti, nekateri pa so tudi v zaporu. Po drugi strani pa francosko javno mnenje z zaupanjem gleda na priprave za pogajanja, ker se je končno prepričalo, da druge rešitve alžirskega vprašanja ni in ne more biti.

Italija

V preteklem tednu je parlament nadaljeval z diskusijo o proračunih raznih ministrstev in do konca tega meseca ne bomo niti še na polovici poti, ker zbornica in senat delata praktično komaj štiri dni v tednu, včasih pa se njuna dejavnost prekine kar za teden dni. Po takem sistemu dela je več kot naravno, da parlament ne more zaključiti odobritve proračunov za naslednje poslovno leto do 31. julija, kakor bi to moral storiti po obstoječih zakonskih predpisih. Letos pa je k temu treba dodati še dejstvo, da je KD zainteresirana na tem, da Tambronijeva vlada živi najmanj do 31. oktobra, ker se bodo v tem mesecu vršile pokrajinske volitve. Pri tem je zanimiva okoliščina, da KD te volitve želi in jih ne želi: želi jih, ker od njih pričakuje, da ji bodo njeni rezultati pomagali prebresti predvsem njene notranje težave in razprtije (kar je treba smatrati za popolno iluzijo); ne želi jih, ker se bodo te volitve vršile v pogojih precejšnje politične zmešnjave, z demokristjansko vlado, ki jo podpirajo le fašisti; z zmanjšanim prestižem KD zaradi njene nesposobnosti, da bi bila kos glavnemu protislovju med političnim vodstvom stranke in svojimi predstavniki v parlamentu. Večina političnih voditeljev KD, s političnim tajnikom stranke na čelu, sili v levo, pretežna večina demokristjanskih parlamentarcev pa vleče v desno; in tako je KD prisiljena stopicati na mestu, v neki nejasni centristični poziciji, ki ne more prispevati k reševanju bistvenih gospodarskih in socialnih vprašanj dežele, ima pa to nemajhno prednost da utrjuje demokristjanski monopol oblasti, v veliko in ganljivo zadovoljstvo vseh konservativnih in reakcionarnih krogov dežele in vrhov cerkvene hierarhije.

V takih pogojih vodstvu KD ne more biti všeč, da bi se volitve vršile že prihodnjo jesen. In zato je v parlamentu predložila zakonski predlog, s katerim se življenska doba občinskih in pokrajinskih svetov podaljšuje na pet let, s čimer bi se sedanji občinski in pokrajinski sveti in upravni odbori avtomatično podaljšali do prihodnje pomladi. Ta poskus KD pa je propadel, ker je opozicija izkoristila okoliščino, da je bilo v zbor-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Nasprotniki pogajanj

Jacques Soustelle in drugi voditelji «ultrasov», ki so se sestali v Vincennesu, da bi organizirali borbo proti razgovorom za prenehanje alžirske vojne in za alžirsko neodvisnost. Ustanovili so tudi poseben «Odbor iz Vincennesa za obrambo francoske Alžirije» — Vlada jim je prepovedala odhod iz Francije v Alžir

In zopet nič...

Sedemnajst dni je poteklo, odkar so «neznani» zločinci vrgli bombo proti poslopju slovenske Glasbene šole v Ulici Ruggero Manna, ki samo po srečnem naključju ni zahtevala težkih, tudi človeških žrtev. Dogodek sam bi zaradi njegove osamljenosti kakor tudi zaradi osamljenosti njegovih avtorjev v sedanjem času lahko mirno spravili v arhiv, kjer že počivajo številni podobni «herojski» podvigi «neznancev» proti tržaškim Slovencem v nedavni preteklosti. Toda tega ne moremo še storiti, ker na žalost še vedno čakamo, da bodo odgovorne oblasti storile svojo dolžnost.

Takratnemu razburjenju med tržaško slovensko in demokratično italijansko javnostjo so sledili številni protesti slovenskih organizacij in napredno usmerjenih italijanskih političnih strank. V teh protestih je bila izražena zahteva po javni obsodbi zločina in po odločnem nastopu proti njegovim povzročiteljem kakor tudi proti vsem, ki na kakršen koli način podpihujejo narodnostno mržnjo na našem področju in s tem zastrupljajo ozračje dobrih odnosov in konstruktivnega sodelovanja obeh narodnosti na najrazličnejših področjih javnega življenja. Še posebej je ta poziv veljal oblastem v zvezi s končnim uveljavljenjem Posebnega statuta in pa policijskim organom glede izsleditve krivcev in njihovega eksemplarnega kaznovanja.

Toda kaj se je po vsem tem zgodilo. V časopisju je bilo mogoče izslediti nekaj kratkih vesti, da je policija pridržala nekaj sumljivih tipov, ki so se že kdaj prej proslavili s podobnimi podvigi. Imen seveda nobenih, in po tretjem dnevu tudi vesti nobenih več. V ponedeljek je župan dr. Franzil na seji tržaškega občinskega sveta dogodek obsodil in ga skupno z mazanjem spominskih plošč pri Sv. Justu označil za zločinsko dejavnost. «Il Piccolo» je v svojem poročilu o seji občinskega sveta to javno županovo obsodbo napada na Glasbeno šolo zamolčal in ostal s tem dosleden (to mu je treba priznati) v svojem dajanju potuhe fašističnim elementom, da ne rečemo odobravanju njihovega protislovenskega početja. Seveda se je na enak način ponašal tudi drugi desničarski tisk, od katerega kaj drugega tudi nismo mogli pričakovati.

Mogli in smeli pa smo pričakovati, da bo vsaj policija kot čuvar javne varnosti tako hitro pripravljena na razne preiskave tam, kjer sploh niso potrebne, storila svojo dolžnost in fašistične zločince izsledila ter spravila na varno oziroma poslala pred sodišče. Toda žal — tudi policija je ostala dosledna. Vse doslej (in poteklo je 17 dni) atentatorjev ni našla (oziroma vsaj ni sporočila, da bi jih) čeprav ne bi smela biti uganka, kam naj jih gre s skoraj stoodstotno zanesljivo iskat.

In morala vsega tega? Popolnoma jasno: izvrševalci zločinskih dejanj, njihovi mandatorji in tudi javni hujskači na narodno nestrpnost imajo proste roke. Lahko podstavljajo bombe in nihče jih ne bo našel... Lahko zamolčujejo njihovo javno obsodbo in se s tem postavljajo na njihovo stran, in oblast jih skoraj gotovo ne bo našla ter jih pozvala na odgovor kot to izrecno zahteva posebna točka Posebnega statuta!

Toda mi hočemo biti nepoboljšljivi optimisti. Zato še vedno čakamo na uradno policijsko poročilo o aretaciji kriminalcev, ki so vrgli bombo v Ul. Ruggero Manna, na odločni nastop proti vsem hujskačem in na uveljavljenje Posebnega statuta.

ALI VEŠ...

— da je bilo na beograjskem vseučilišču v minulem šolskem letu vpisanih 36.000 visokošolcev. Predvidevajo, da jih bo čez pet let vpisanih 20.000 več. Temu ustrezno se bodo gradila nova poslopja in sedanja površina 275.000 kv. m šolskih poslopij beograjske univerze se bo tedaj povečala na 650.000 kv. m. Sedaj poučuje na beograjski univerzi 860 rednih profesorjev in 1743 asistentov in lektorjev. Čez pet let pa bo poučevalo na vseh fakultetah 1732 rednih profesorjev in 3348 lektorjev in asistentov.

***

— da so v ZDA izdelali novo plastično snov, ki so ji dali ime delrin. Snov je prožna in trda in more nadomestiti jeklo, medenino in nekatere druge litine. Norveški znanstveniki pa pravijo, da so pridobili povsem novo snov — neplastično, ki je nekaj stokrat močnejša od jekla. Kvadratni milimeter te snovi more zdržati pritisk 10 ton. Baje jo pridobivajo iz čistih kristalov.

***

— da so v leningrajskem gledališču odprli muzej, ki je posvečen slavnemu ruskemu basistu Fedorju Šaljapinu. V poročilu ob otvoritvi muzeja je bilo rečeno, da sta sedaj le «dve skromni sobi», da pa se bo muzej sčasom razširil. V ta namen so organizatorji pozvali vse, ki imajo kak predmet ali listino v zvezi s Šaljapinom, naj jim jo pošljejo.

***

— da se bo Lloyd Deir iz Hollanda v Virginiji (ZDA), ki je predsednik neke družbe za reševanje potopljenih plovnih objektov, lotil dviganja iz morja italijanske ladje «Andrea Doria», ki se je 25. julija pred štirimi leti potopila ob trčenju s švedsko ladjo «Stockholm» kakih 40 milj vzhodno od Nantucketa.

***

— da Alfonso Magliocco iz Pistoie, kjer je zaposlen na finančni intendanci, že nad 20 let ne more spati. Zdravniki, ki so ga pregledali, mu niso mogli ugotoviti nobene bolezni, zdi se pa, da mu je neki večji strah, ki ga je doživel v Etiopiji, povzročil okvaro v tistem organskem centru, ki regulira spanje. Mož ima 46 let, je poročen in ima dva otroka. Spominja se, da je leta 1941 blizu Adis Abebe doživel velik strah, ko sta ga dva angleška vojaka nenadoma prebudila iz spanja s samokresom v roki.

***

— da je župan francoskega mesteca Viriat 22. t.m. omožil Nicolette Renoud z že dve leti mrtvim Jeanom Bouvardom. To je po francoskem zakonu od 30. decembra lani možno, toda v primeru, ko ima morebitni zaročenec ali zaročenka konkreten dokaz, da je njegova zaročenka oz. zaročenec imel trden namen se z njo poročiti. Francosko dekle Nicolette Renoud ima glede tega dva dokaza, in sicer: hčerko, ki se je rodila po smrti zaročenca in dokument, da sta bila že na prvih oklicih, ko je on nato nenadoma umrl.

***

— da se dva italijanska pevca-kričača pripravljata na turnejo v Sovjetsko zvezo. Gre za Maro Morris in Alda Attualija, ki spadata med najmlajše italijanske kričače in ki nameravata v Moskvo in Leningrad.

***

— da je kancler Adenauer med tistimi redkimi, državniki, ki hvali japonskega predsednika vlade Kišija. Kancler Adenauer je svojim kolegom demokristjanom o Kišiju takole rekel: «Globoko spoštujem to kar je Kiši storil za stvar svobodnega sveta in upam, da ga bo japonsko ljudstvo razumelo in se ustrezno ravnalo». Morda se pripravlja, da se ne bi tudi njemu pripetilo kaj podobnega kot Kišiju ob kakem morebitnem obisku z Zahoda, saj spada tudi on med državnike Kišijeve sorte.

***

— da je danska industrija hladilnikov odposlala večjo pošiljko svojih izdelkov na Groenlandijo. Kot vidimo, tudi v teh pozimi in poleti ledeno mrzlih krajih ne gre več brez hladilnika. Morda pa za to, da bi jim hrana preveč ne zmrznila.

***

— da je Jugoslavija med proizvajalci zlata na tretjem mestu v svetu in pride takoj za Švedsko in Zahodno Nemčijo. Vendar ne smemo misliti, da je proizvodnja zlata kdo ve kolikšna. V lanskem letu so v Jugoslaviji proizvedli 1855 kg zlata, dočim so ga v letu 1958 proizvedli 1690, pet let prej pa komaj 650 kg.

***

— da maccarthyzem v ZDA še ni povsem umrl. Po dveh letih, odkar je sloviti ameriški znanstvenik Nobelov nagrajenec za kemijo univ. profesor dr. znanosti in filozofije dr. Pauling, član akademije znanosti šestih držav in častni dr. devetih vseučilišč, sestavil znani protest proti atomskim poizkusom, ki ga je podpisalo 11.000 znanstvenikov iz 49 držav, so ga te dni poklicali pred senatno komisijo, kjer so ga spraševali o «komunističnem vplivu pri ameriških znanstvenikih, ki so protestno pismo podpisali in podobnem». Dr. Pauling je bil tri ure na zaslišovanju vendar ni izdal ničesar, pač pa je svojim lovcem na čarovnice med drugim odgovoril: «Ne glede na zagotovila, ki bi mi jih dal pododbor, sem prepričam, da bi imena izkoristili za represalije proti entiziastom, idealistom in gorečim pristašem miru. S tem bi zadali udarec upanju na mir, ker bi prestrašili druge in jih odvrnili od dela za prepoved jedrskih poizkusov in za preprečitev atomske vojne».

Afrika se otresa kolonialistov in «skrbnikov»

V nekaj dneh kar tri nove države: Federacija Mali, Kongo in Somalija

Najpomembnejša je vsekakor osvoboditev bivše belgijske kolonije Konga, ki je največja, hkrati tudi najbogatejša afriška dežela

Crna celina — Afrika — postaja vedno bolj svobodna. V desetih dneh, od 20. junija do 1. julija bodo svobodne kar štiri dežele. 20. junija opolnoči je postala svobodna Federacija Mali, ki jo sestavljata bivša francoska kolonija Senegal in bivši francoski Sudan. Te dni minevajo zadnji dnevi belgijske oblasti nad njihovo ogromno kolonijo Kongom, ki bo postala svobodna 30. t.m., s 1. julijem pa bosta bivša italijanska kolonija Somalija in bivša angleška Somalija ali Somaliland postali enotna in svobodna država. Vredno je torej, da se ob tem dogodku za trenutek ustavimo pri posamezni državi in jo na kratko označimo.

Najprej na kratko o Federaciji Mali: Sestavljata jo dve bivši francoski koloniji: Senegal in Francoski Sudan. Ta nova afriška država šteje skupno 6 milijonov prebivalcev in njena prestolnica je Dakar. Senegal se razteza ob istoimenski reki na zadnjem robu severozahodne Afrike ob Atlantski obali. Površina te bivše francoske kolonije znaša 200.000 kv. km, njeno prebivalstvo pa šteje okrog 2 milijona ljudi. Dežela ni posebno bogata, niti razvita. Do pred kratkim ji je vladal francoski guverner «ob pomoči» domačega upravnega sveta. Mnogo važnejša država v Federaciji Mali je bivši Francoski Sudan, ki je tudi mnogo večji in bogatejši od Senegala. Bivši Francoski Sudan meri poldrugi milijon kvadratnih kilometrov površine. Če Sudan ni tako bogat kot na primer Belgijski Kongo, je v njegovih južnih predelih vendarle dokaj razvito poljedelstvo in živinoreja. Njegove značilne kulture so bombaž, riž, koruza, kava, kavčuk in nekaj mineralov.

Nekoliko bolj na dolgo se bomo ustavili pri Belgijskem Kongu, ki bo v četrtek postal svoboden; torej nič več Belgijski Kongo, pač pa samo Kongo. Gre za deželo, ki je največja na afriški celini in katere površina meri 2.385.000 kv. km. Prestolnica Konga bo Leopoldville. Po vsej verjetnosti bo tudi ta nova svobodna afriška dežela nekakšna federacija. Njenih 13 milijonov prebivalcev pripada namreč kakim 60 narodnostim ali plemenskim skupnostim. Težnja vseh teh milijonov ljudi je sicer enotna: biti samostojni, toda med njimi so tudi močne centrifugalne sile.

Kongo je bil že nekoč več ali manj samostojna dežela, kajti belgijski kralj Leopold II. je leta 1885 «sklenil» naj bo Kongo samostojna država, hkrati pa preko njega, kot kralja, v nekakšni personalni uniji z Belgijo. Seveda je to bila bolj formalna samostojnost, ker so oblast v Kongu vršili belgijski funkcionarji. Toda zaradi notranjih in zunanjih političnih vplivov je isti belgijski kralj leta 1901. Kongo enostavno priključil Belgiji, tako da je ta velika dežela osrednje Afrike tudi formalno postala kolonija.

Do pred dvema letoma so za Belgijski Kongo menili, da je to «zgledno mirna» kolonija, kjer ni nikakih osvobodilnih teženj, ker da so Belgijci v ravnanju z domačini črnci ubrali pravo pot. Toda poznejši dogodki so nam dovolj znani. Krvavi izgredi v Leopoldvillu in drugih središčih Konga so dovolj jasno pričali, da je belgijska «zgledno mirna» kolonija Belgijcev sita. In belgijski vladi nenadoma ni preostalo drugega, kot priznati dejansko stanje, pa čeprav bo zaradi tega belgijsko gospodarstvo utrpelo veliko škodo. Belgijski Kongo je namreč zelo bogata dežela, verjetno najbolj bogata dežela Afrike, pa čeprav še slabo razvita. Tu pridelujejo veliko bombaža, kavčuka, banan, žitaric, kakaa, kave in drugih pridelkov. Kar se pa kovin tiče, je Kongo bogat predvsem nekaterih redkih kovin in diamantov. Res je, da je vse to bogastvo šele potencialno, ker Kongo še nima lastne predelovalne industrije. Toda v Belgijskem Kongu pridobijo na leto med drugim 250.000 ton bakra, 12 ton zlata, 620.000 karatov dragih kamnov in 13 milijonov in pol karatov industrijskih diamantov. Nadalje pridobijo v Kongu 10.000 ton kobalta, 15.000 ton čistega kositra, 500 ton tungstena, 330.000 ton mangana in neznano količino urana. (Koliko urana pridobijo ni znano, ker je uran strateška kovina. Ob tem bomo dodali, da sta bili atomski bombi, ki so ju Američani vrgli na Hirošimo in na Nagasaki, izdelani z uranom iz Konga.) Poleg gornjih že itak «izbranih» kovin, pridobivajo v Kongu še vrsto redkih kovin, kot so na primer germanij, berilij, tantalij itd. Belgija je imela od Konga za 4 milijarde belgijskih frankov čistega dobička na leto. Glavni delež pri tem so, seveda, imele te izbrane kovine in pa kavčuk, kava, bombaž ter nekateri drugi na svetovnih tržiščih iskani pridelki.

Prebivalstvo Konga sestavljajo predvsem črnci plemena Bantù, Sudanski črnci ter nekaj Pigmejcev Med 13 milijoni domačinov je živelo doslej le okoli 120.000 belcev, ki pa so imeli večino gospodarstva v svojih rokah, posebno ekstraktivno industrijo in trgovino. V teh dneh, ko se ta bivša kolonija pripravlja na proslavo osamosvojitve in prevzema oblasti, se iz Konga slišijo dokaj protislovne vesti. Veliko belcev zapušča svoje zasluženo ali prikradeno bogastvo in beži. Mnogi so že odpotovali v Evropo, ker se bojijo, da jih bodo končno svobodni domačini pobili, ali vsaj napadli, kar se je dogajalo že nekajkrat, odkar se je začela ostrejša borba za osvoboditev. Drugi pa menijo, da belcem ne grozi nobena nevarnost.

Sicer pa je te dni tudi med domačini precej napetosti. Centrifugalne sile, ki jih seveda podpirajo določeni belgijski krogi, niso majhne in nepomembne. Zdi se pa, da je voditelju najmočnejše politične formacije Lumumbi uspelo napraviti s svojim najbolj kvalificiranim tekmecem Kasavubujem kompromis tako da je bil Kasavubu izvoljen za poglavarja nove države, Patrice Lumumba pa za predsednika vlade.

S tem kompromisom notranja trenja sicer še niso izglajena in možno je, da v tej sicer bogati toda zaostali deželi pride še do nevarnih trenj, kot se pač dogaja ob rojstvih mnogih novih držav, toda predsednik prve vlade svobodnega Konga Lumumba je že pred mesecem dni izjavil: «Predolgo smo se borili za svobodo Konga in sedaj, ko smo si jo priborili, moramo ohraniti mir».

Na kratko moramo omeniti še eno novo samostojno afriško državo, ki se poraja na vzhodnih obalah afriške celine. Gre za bivši koloniji: italijansko Somalijo in angleški Somaliland.

Najprej nekaj kratkih podatkov. Italijanska Somalija se razteza na površini 640.000 kv. km in šteje 1,300.000 prebivalcev, Britanska Somalija ali Somaliland pa je veliko manjša in meri 170.000 kv. km površine, šteje pa 650.000 prebivalcev.

Nova država — Republika Somalija — praktično že obstaja. 22. junija je somalska ustavodajna skupščina že odobrila novo ustavo, ki jo bodo v roku enega leta dali v odobritev tudi ljudstvu preko splošnega referenduma. Te dni se opravljajo še zadnje formalnosti, ko italijanski funkcionarji, ki so imeli Somalijo v upravi, predajajo oblast domačinom. 1. julija pa bo somalska skupščina izvolila novega poglavarja dežele in hkrati proglasila tudi združitev italijanske Somalije in britanske Somalije v enotno in skupno državo; Republiko Somalijo.

Tu bi sicer morali navesti še kratko zgodovino bivše italijanske kolonije, ki je po drugi svetovni vojni bila od Skrbniškega sveta Združenih narodov izročena v upravo Italiji in katere se je italijanska uprava odrekla šest mesecev pred rokom. Nadalje bi tu morali navesti zgodovino britanske Somalije, vendar se zdi bolj pomembno omeniti to, da so tudi v zvezi z ustanovitvijo nove samostojne afriške države prišle do izraza neke centrifugalne tendence ter spletke. Tako imenovana «Liga Velike Somalije», ki jo sestavljajo pristaši «Velike Somalije», v katero naj bi se vključili ne le italijanska in britanska Somalija, pač pa tudi Francoska Somalija, del etiopskega Ogadena in del Kenije, rovarijo proti tej rešitvi, ker bi hoteli hkrati izvesti svoj maksimalni načrt. Toda Liga mladih Somalcev in Nacionalna stranka Somalilanda sta že našli skupno govorico in s tem potisnili «Ligo velike Somalije» v opozicijo, kar bo v trenutnih razmerah pripomoglo k čimprejšnji konsolidaciji nove afriške države.

Kot vidimo, se Afrika osvobaja iz stoletja trajajoče tuje nadoblasti. V teh desetih dneh nastajajo kar tri nove države. V teku letošnjega leta pa se bodo osvobodile še nekatere druge države. Ne bo dolgo, ko bo Crna celina povsem svobodna, brez tuje nadoblasti

Patrice Lumumba prejema čestitke po njegovi izvolitvi za predsednika prve vlade neodvisnega Konga

Radio in televizija

Nedelja, 26. junija 1960

Radio Trst A

9.00: Kmetijska oddaja; 9.30: Slovenski narodni motivi; 12.15: Za vsakogar nekaj; 13.00: Kdo, kdaj, zakaj... Kronika sedmih dni v Trstu, urednik Mitja Volčič; 13.30: Glasba po željah; 14.30: Nadaljevanje glasbe po željah; 15.00: Folklorni ansambel «Srečko Dražil»; 15.20: «Jam session», razmotrivanja o jazzu; 15.40: Poje «Duo sa Kvarnera» z orkestrom Franka Russa; 16.00: Robert Schumann: Simfonične etude, op. 13; 16.25: Glasbeni album; 17.40: Operne arije in dueti; 18.00: Ciganski motivi; 18.30: Slovenske zborovske pesmi; 19.15: Glasbeno potovanje; 20.30: Operetna fantazija; 21.00: Pesniki in njih stvaritve: (76) «Milan Rakić»; 21.25: Koncert v jazzu; 22.00: Nedelja v športu; 22.10: Pinelli: Kvartet št. 5 s koncertantno oboo; 22.25: Romantične melodije; 23.00: Igra George Shearing; 23.30: Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

7.15: Oddaja za kmete; 9.30: Danes na športnih igriščih; 14.30: «El Campanon»; 20.10: Kronike in rezultati športnih prireditev.

Koper

8.00: Domače novice; 8.05: Kmetijska oddaja; 8.30: Z veselo pesmijo v nedeljsko jutro; 9.00: Reportaža «Žetev na belih poljih»; 9.15: Zabavni zvoki; 10.00: Prenos RL; 10.30: Operne skladbe; 11.00: «Odnosi med kolektivom in komuno „Iskra" v Kranju; 11.15: Nedeljski koncert: Čajkovski, Liszt, Defalla; 12.00: Pogovor s poslušalci; 12.10: Glasba po željah; 12.40: Tedenski politični pregled; 13.30: «Sosedni kraji in ljudje»; 14.00: Glasba po željah; 15.10: Kvintet «Kranjčani»; 15.30: Orkestri Mantovani, Stott, Chacksfield; 16.00: Prenos RL; 19.00: Orkestra Wende in Mueller; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 22.35: «Nedelja v športu»; 22.40: Plesna glasba.

Nacionalni program

8.30: Oddaja za kmete; 12.00: Tedenski program; 12.10: Pojo Bonfiglioli, Guidi, Testa; 13.00: XLVII. Tour de France; 13.30: Armando Trovaglioli in Natalino Otto; 14.00: XLVIII. Tour de France; 14.15: Poje Consolini; 14.30: Operne skladbe; 15.: Radijska drama I .A. Chiusana «Cudna epidemija»? 15.30: Filmske skladbe; 16.15: R. Gentile: Izkoriščanje sončne energije; 16.30: Plesna glasba; 17.: Srečanje Rim - London; 17.30: Simfonični koncert s sodelovanjem basista Borisa Kristofa; 18.15: XLVII. Tour de France; 19.30: Nedelja v športu; 21.00: Revija «Kvartet»; 21.55: XXVI. spev Dantejevega raja; 22.15: Tednik aktualnosti; 22.45: Čelist Mainardi; pianist Guarino.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Predvajali smo; 11.00: Glasba za praznični dan; 14.30: «Piacevolissima»; 15.00: «Il discobolo»; 16.00: Tranzistor; 17.00: Glasba in šport; 18.30: Plešite z nami. 20.10: XLVII. Tour de France; 20.35: Pevsko tekmovanje; 21.50: Nedelja v športu; 22.20: Zanimivosti od vsepovsod.

III. program

16.15: Skladbe F. Busonija in N. Rote; 16.45: «Lažni Dimitrij»; 17.45: Skladbe Roberta Schumanna; 18.30: Severnoameriška kultura; 19.00: Frescobaldijeve skladbe; 19.15: V biblioteki; 20.00: Vsakovečerni koncert: Bach, Iber in Kelemen; 21.00: Hencejeva opera «Hamburški princ».

Slovenija

6.45: Filip Bernard: Slovenske snubaške pesmi; Hans Georg Schultz: Nordijski kmečki plesi (igra pihalni orkester LM); 7.15: Izletnikom na pot (Spored zabavnih zvokov); 8.: Mladinska radijska igra, Dušan Radović: Ladja «Maščevanje»; 8.42: Sopranistka Zlata Ognjanović poje mladim poslušalcem; 9.45: Štirje preludiji Sergeja Rahmaninova; 10.00: Se pomnite, tovariši... Drago Suhi: Pod Trško goro; 11.30: Stefan Kuhar: Novo na starem (reportaža); 12.00: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 13.30: Za našo vas; 15.30: Zbori in samospevi Josipa Pavčiča; 16.20: Za prijetno razpoloženje (Bruno Petrali, Zdenka Nikolič, Krista Petrovič, Beti Jurkovič, Vice Vukov, Majda Sepe, Stjepan Stanič in Marijana Deržaj); 20.05: Izberite melodijo tedna! (Zabavnoglasbena oddaja z nagradami) — Zaključna oddaja; 21.00: Športna poročila; 21.10: Skice iz življenja Richarda Wagnerja — Parsifal; 22.15: Ples ob radijskem sprejemniku.

Ital. televizija

9.45: Kmetijstvo v Italiji; 10.15: Oddaja za kmete; 12.: Avtomobilske dirke; 15.30: Avtomobilske dirke in boksarsko srečanje za italijansko prvenstvo; 17.30: Oddaja za mladino; 18.30: TV dnevnik; 19.10: Glasbeni variete; 20.10: Teden aktualnosti; 20.30: TV dnevnik: 21.00: Peto nadaljevanje «Toma Jonesa»; 22.15: Pogovor med Italijani; 22.50: Nedelja v športu.

Ponedeljek, 27. junija 1960

17.00: TV za mladino: V biblioteki, v zoološkem vrtu: 18.30: TV dnevnik; 18.45: Kako opremimo stanovanje; 19.05: Poje Carla Boni; 19.35: Delavec ob prostem času; 20.05: TV šport; 20.30: TV dnevnik; 21.00: Film «Zlata žila»; 22.25: Današnje teme: «Periferija»: 22.45: TV dnevnik.

Jug. televizija

10.30: Film «Telíček»; 11.00 Kmetijska oddaja; Beograd, 20.: TV dnevnik; 20.20: Kulturna panorama; 20.30: Dokumentarna oddaja; 20.50: Zabavno umetniška oddaja; 21.50: Zanimivi dogodki doma in po svetu.

Ponedeljek, 27. junija 1960

Ljubljana, 18.00: Oddaja za družino in dom; 18.30: Poljudnoznanstvena oddaja: Poliomielytis; Beograd, 20.00: TV dnevnik; 20.20: Tedenski športni pregled; 20.30: Srečanje z Rašo Plaovićem; Zagreb: 20.50: Reportaža o našem turizmu; 21.05: «V znamenju Venere», italijanski umetniški film.

Nedeljska novela

HUMAJUN KABIR:

Očetov ukaz

«Malek!» je vzkliknila Kulsum. «Kje si?»

Nekje od zgoraj je zaslišala smeh, ki jo je radostno pozdravil. Iztegnila je vrat, da bi bolje videla, in končno je opazila dečka, ki se je povzpel na vrh drevesa.

«Ali si pri sebi!» je vzkliknila Kulsum, «le kako se moreš plaziti po slivi? Ali ne veš, da je polna trnov?»

Namesto odgovora so jo ponovno zasipale sline, večinoma na pol zrele, čeprav je bilo med njimi tudi nekaj sladkih in rumenih.

Kulsum je mirno pojedla nekoliko sliv in dejala: «Delaj, kot ti je ljubo, dragi moj. Zaradi mene lahko ostaneš ves dan na drevesu kot kakšna opica. Jaz pa pojdem domov in ne bom niti trenutek več čakala nate.»

Zbrala je lonce, pokrovke in krožnike. Malo prej je prišla na obalo reke, da bi posodo lepo očistila s peskom. Pesek je bil namreč tako zelo prikladen za drgnjenje posode in baker se je potem svetil kot zlato. Malek je prišel skupaj z njo. Medtem ko je ona delala, se ji je izmuznil in splezal na slivo, ki je rasla tam v bližini.

Kulsum se je počasi dvignila in se začela pazljivo pripravljati za odhod. Najprej je uredila lonce in sklede po velikosti, tako da je polagala manjše v večje. Potem je napolnila košaro: naslanjala jo je na bedra in medtem ko so se lonci in sklede majale na njeni glavi, je pazila, da ni izgubila ravnotežja.

«Sabaš!» je vzkliknil Malek z drevesa in udaril z rokami.

Kulsum se ni hotela več ozirati na Maleka. Pričela se je vzpenjati po stopnicah, ki so vodile iz pristanišča, in se napotila domov. Malek je občutil, da je premagan, in nekaj časa ni vedel, kaj naj stori. Potem pa mu je nenadoma šinila misel v glavo in poredno se je nasmehnil. Naglo je splezal z drevesa in stekel, da bi dohitel Kulsum. Ko jo je ujel, jo je objel okoli kolen in se tako prilepil ob njo, da ni mogla naprej.

«Pojdi domov, če moreš,» jo je začel dražiti in prasnil v smeh. Kulsum mu ni mogla ničesar: obe roki je imela zaposleni; ob bokih je držala košare, na glavi pa je nosila visok stolpec skled, loncev in krožnikov.

«Daj, daj, bodi priden, pusti me, da grem,» se mu je pričela prilizovati in se mu nasmejala.

«Zakaj si mi potem malo prej pretila?» jo je vprašal Malek ukazujoče.

«Priznavam svojo krivdo in te prosim, da mi oprostiš, dragi moj,» je dejala Kulsum.

«Ponovi to trikrat,» je resno rekel deček.

«Prav. Torej ponavljam: ne bom, ne bom, ne bom.» Nasmejala se je in dejala: «A sedaj me pusti, da odidem.»

Malek jo je izpustil in tako osvobojena je ona odšla proti domu, medtem ko je deček tekel poleg nje.

Sabu ga je pričakoval na dvorišču.

«Pojdi z menoj.»

«Kam?» je vprašal Malek.

«Kar pojdi, jaz ti bom že povedal,» je dejal Sabu skrivnostno in ga pričel vleči za roko.

Maleka je to pričelo zanimati. «Jaz grem,» je vzkliknil Kulsumi in stekel za Sabujem.

Kulsum je še vzkliknila za njim: «Kam že zopet hočeš? Počakaj ...» toda Malek je že izginil.

«Kaj naj človek počne s takšnim otrokom?» se je pritoževala. «Večno je nemiren in človek bi moral nenehno paziti nanj.»

Gulabi je potisnila glavo iz kuhinje. «Zakaj se zopet jeziš, lepotica moja?»

Kulsum se je nasmehnila, kljub temu da je bila jezna. «Ti imaš prav zares nevaren jezik in mnogo hrabrosti.»

«Ti kar pusti moj jezik in mojo hrabrost in mi odgovori na vprašanje,» ji je odvrnila Gulabi.

«No glej, pravkar sem rekla, da je Malek nemiren kakor živo srebro. Niti za hip ne vzdrži na istem kraju.»

«Kako je to, že zopet se prepiraš s svojim nedoraslim bodočim, ženinom. Lepo ti pravim, Kulsum, najdi si kmalu kakšnega fanta, ali pa boš čisto čudaška.»

«Kako naj to storim, če si ti najprej ne najdeš kakšnega?» se je nasmejala Kulsum. «Ti si vendar moj angel varuh in po tebi se moram zgledovati.»

«Nikar si česa tako silno ne želi, a se tega hkrati sramuješ priznati. Kajti s tem ne boš nikomur v ničemer pomagala,» je odgovorila Gulabi.

«Prav to pravim jaz tebi, moja draga sestrica,» je dejala Kulsum in prasnila v smeh.

«Nehaj se hihitati in se oprimi raje kakega dela,» je zagodrnjala Gulabi in izginila v kuhinjo.

Kulsum je odšla za njo. Na obrazu pa ji je še vedno lebdel nasmeh.

Sabu je držal Maleka za roko, vse dokler nista bila dovolj daleč od hiše.

«Našli smo čoln,» mu je začel razburjeno šepetati na uho, čeprav ni bilo nikogar v bližini in bi sploh ne bilo potrebno šepetaje. Potem je prenehal, da bi omogočil Maleku v popolnosti razumeti važnost stvari, ki mu jo je zaupal.

«Da,» je dejal Malek in se poln pričakovanja ustavil.

«Odšla bova na reko in malo veslala, prav tako se lahko tudi okopava. Ali znaš plavati?» je nenadoma vprašal Maleka.

«Seveda znam,» je odgovoril Malek zviška.

«No prav, potem pa pojdiva. Drugi nas že čakajo blizu malega pristanišča in če se bova preveč zakasnila, bi lahko odveslali brez naju,» je dejal Sabu.

«Čigav pa je čoln?» je vprašal Malek.

«Le kdo bi to vedel in koga še to skrbi?» je s prezirom odgovoril Sabu. «Zdaj ni nikogar v pristanišču. Ženske so zaposlene s kuhanjem, moški pa so vsi odšli na skupščino. Imamo časa, kolikor hočemo, in prekrasno se bomo zabavali.»

«Toda kaj bi bilo, če bi se lastnik čolna nenadoma pojavil?» je v dvomu vprašal Malek.

«Zato tudi moramo pohiteti,» je odgovoril Sabu nestrpno.

«Oče mi je vedno rekel, da ne smem jemati tujih čolnov. Coln pa, ki je privezan v našem pristanišču, je za nas prevelik.» Malekove oči so se zmračile, takoj ko se je spomnil očeta in njegovih besed.

«Ti si bojazljiv,» je odgovoril Sabu.

«Moj oče ne bi nikoli kaj takega storil,» je dejal Malek in se našobil. Nekako žalosten je postal, ni pa hotel, da bi to Sabu videl.

V srcu je občutil otožnost, vendar je vedel, da bi prav zagotovo planil v jok, če ne bi tako spretno hlinil jezo.

Sabu je bil iskreno presenečen. «Toda čuj me, ničesar nisem rekel proti tvojemu očetu in tudi nisem kaj takega želel — zakaj bi to tudi storil. Bil je tako dober človek, tako močan in spreten, in spominjam se, da mi je nekoč dal kopico bonbonov.»

To je bilo več, kakor je lahko Malek prenesel. Obrnil se je in ves v solzah pobegnil.

Sabu je bil presenečen. Nekaj trenutkov je najprej ostal, kjer je bil, pri tem gledal svojega prijatelja, ki se je vedno bolj oddaljeval, potem pa stekel za njim. Ko ga je dohitel, je zastal in objel Maleka okrog ramen.

«Zakaj jočeš?» ga je vprašal.

«Toda saj ne jočem,» je izjecljal Malek v solzah. «Kdo pravi, da jočem?» Z dlanjo si je obrisal solze, pri tem pa jezno pogledal Sabuja.

Sabu je bil zmeden. Sploh ni mogel razumeti, kaj bi naj vse to pomenilo. Zakaj se je Malek razjezil, ko mu vendar ni ničesar rekel ali storil, kar bi ga lahko užalilo? In zakaj je tako nenadoma pobegnil od njega.

Tedaj se je Sabu nenadoma spomnil čolna. Toliko se je zmedel, da je medtem nanj popolnoma pozabil. Zbral se je in dejal:

«Ali greš z nami na čoln ali ne? Jaz te ne morem niti hipec več čakati.»

Malek je bil v hudem dvomu. Z ene strani je kar gorel od želje, da bi šel znjim, z druge strani pa se je spomnil ukaza, ki mu ga je dal oče. Ali bi se njegov oče — ki je bil sedaj mrtev — zares razjezil, če bi odšel? Toda če ne pojde, bodo ostali gotovo odšli na reko. In on v njihovih očeh ne bo več takšen junak, kot je bil do sedaj. V zadregi je pogledal Sabuja.

«No pohiti in odloči se,» ga je spodbujal Sabo.

«Pojdiva do pristanišča,» je dejal Malek, ne da bi se s tem za karkoli obvezal. Kakor hitro je to dejal, je čutil, kako mu je bilo laže pri duši, ker je s tem odločitev odložil zopet za nekaj časa. Zdaj lahko odide do rečne obale, ne da bi ga grizla vest. Oče je od njega zahteval samo, naj se ne vozi s tujimi čolni. Toda nikoli mu oče ni dejal, da ne sme oditi do reke.

Sabu ga je ponovno pogledal, vendar ni ničesar dejal. Zato je odšel po stezi, ki je vodila do pristanišča, a Malek je molče šel za njim.

Nenadoma je glasen smeh prekinil tišino. Dečka sta obstala in pogledala v smer, od koder je prihajal smeh.

«Oh, to je samo Nuru,» je dejal Sabu ravnodušno.

«Da, to je Nuru,» se jima je posmehnila majhna služkinja in ponovno prasnila v smeh. Maleka je vse to zanimalo in jo je vprašal:

«Čemu se smeješ?»

«Čemu se ne bi smejala?» se jima je zopet posmehnila in se še glasneje zasmejala.

«Deklice so zelo smešne,» je resno pripomnil Sabu in nadaljevala sta naglo svojo pot k reki.

Malek je skrivaj pogledal Nuru. Pripomba, ki jo je Sabu pravkar izrekel, ocitno nanj ni naredila nobenega vtisa.

«In dečki so suroveži,» je dejala ona, ko se je do mile volje in iz vsega glasu nasmejala.

«Zakaj praviš to?» je vprašal Malek z užaljenim glasom.

«Čemu ne bi tega rekla?» je odgovorila ona in ponovno prasnila v smeh.

Malek je čutil, kako ga vedno bolj prevzema nemir. Še ni bil prepričan, ali bo res šel na reko. Tako zelo si je želel, da bi se vozil s čolnom in hkrati tega zopet ni želel ob spominu na besede svojega očeta. Ni mogel prenesti misli, da bo Sabu užival v kopanju in da bo on pobral vso slavo.

V njem se je odigravala težka notranja borba. Potem pa se je deček nenadoma odločil, da ne bo prekršil očetovega ukaza. Hkrati je občutil, kako ga je ob tem sklepu prevzelo veselje in mirno odšel, da bi se izpostavil draženju in posmehu svojih tovarišev, Sabuja in celo male Nuru...

Nekaj o piscu

Humajun Kabir je eden od najpriljubljenejših pisateljev današnje Indije. Napisal je že več del, njegov roman «Ljudje in reke» pa je znan tudi po ostalem svetu, saj je preveden v mnogo tujih jezikov. Kabir najraje opisuje življenje indijske vasi, ker misli, da je samo tako mogoče spoznati današnji resnično Indijo.

V svojih krajših pripovedkah se Humajun Kabir poslužuje zelo rad tudi starih legend, posebno iz vzhodne Bengalije in v teh primerih mu pogosto uspeva ustvariti izredno epsko širino pripovedovanja.

Nekaj o delu

Beneška bienala 1960

Robert Couturier - Žena v naslanjaču (Francija)

Knjiga o primorski umetnosti

FRANCE STELE: # Umetnost v Primorju

„Umetnost v Primorju predstavlja nedvomno najzanimivejše poglavje slovenske umetnostne zgodovine."

Letošnje knjige Slovenske matice, ki so prav te dni izšle so v celoti posvečene Slovenskemu Primorju. Uredniški odbor Slovenske Matice se je odločil, da v svoji letošnji knjižni zbirki predstavi oba najvidnejša sodobna slovenska pripovednika iz Trsta. In tako sta letos izšli med knjigami Slovenske matice novelistična zbirka Borisa Pahorja «Na Sipini» in Alojza Rebule povest «Senčni ples». Tretja knjiga letošnje serije pa je posvečena primorski umetnosti. Napisal jo je znani slovenski umetnostni zgodovinar, akademik, univerzitetni profesor dr. France Stele. Če omenimo, da je kot izredna izdaja pravkar izšla tudi knjiga Antona Melika «Slovensko Primorje», ki predstavlja četrto in zadnjo knjigo geografskega opisa Slovenije, potem lahko še toliko bolj velja, da je v edicijah naše najstarejše založniške ustanove letos poudarjeno prav Slovensko Primorje. To je tem bolj razveseljivo, ker smo pač med predvojnimi izdajami zaradi razmer pogrešali podobna dela s tega dela slovenske zemlje, ki se je šele po drugi vojni združila z matično deželo. Letošnje edicije Slovenske Matice pomenijo zato še poseben doprinos k spoznavanju naše Primorske.

«Umetnost v Primorju», tako začenja svojo knjigo profesor dr. France Stele, avtor cele vrste tehtnih spisov o slovenski umetnosti, «predstavlja nedvomno najzanimivejše poglavje slovenske umetnosti zgodovine. Redkokje se namreč tako jasno izraža vpliv morja in celine na kulturno podobo kake dežele kakor v Istri, redkokje ima značaj zemlje s svojim prirodnim gradivom tako vlogo v značaju umetnosti, kakor na Krasu, redkokje se je tako jasno izrazila v kulturnih spomenikih politična razdelitev pokrajine in socialna struktura njenega prebivalstva kakor v Istri, redkokje je tako pomemben vpliv kulturne tradicije ozemlja kakor v obmorski Istri in redkokje ses tako silo stavi vprašanje o vlogi rasnega elementa v kulturi in umetnosti, kakor tu. Kultura in umetnost te dežele ima izrazit prehoden značaj. Kljub temu pa so kulturne meje ta ko ostro postavljene druga ob drugo kakor jeziki in narodnosti in so si glede tega edini vsi dosedanji raziskovalci umetnostnih spomenikov Primorja najsi so bili Italijani, Nemci ali Slovenci».

Tako začenja France Stele svojo knjigo, posvečeno doslej tako malo znanemu razvoju umetnosti v naši Primorski. V tem delu popisuje posebni značaj in svojstvene poteze umetnostnega ustvarjanja na ozemlju, ki obsega Soško dolino, Kras, večji del Notranjskega, Vipavsko dolino in Slovensko Istro. Umetnostne pobude in vplivi morja in celine se na tem teritoriju pogostokrat stikajo, prepletajo in dopolnjujejo, tako da mnogokrat lahko govorimo o samostojnem čisto samorodnem izrazu te primorske umetnosti, ki predstavlja eno najzanimivejših poglavij kulturnega opisa Sednje Evrope sploh.

O posameznih opisih spomenikov iz romanske, gotske, renesančne in baročne dobe obravnava pisec načelna vprašanja o razvoju stavbarstva, slikarstva in kiparstva, pri čemer po potrebi pritegne tudi izdelke ljudske umetnosti.

Avtor je svoje obsežno knjigo razdelil na dva dela Prvi del je zgodovinski del knjige in nosi tudi naslov «Zgodovina». Drugi z naslovom «Zetev» pa je posvečen posameznim predstavnikom umetnosti, doma iz Slovenskega Primorja. V prvem delu obravnava pisec osnovne in zgodovinske značilnosti Slovenskega Primorja ter preide po poglavju, v katerem podaja umetnostni okvir Primorja na opis arhitekture, slikarstva in kiparstva v Slovenskem Prmorju. Vsako poglavje je razdeljeno na celo vrsto pododdelkov, tako, da predstavlja knjiga temeljito in vsestransko osvetlitev umetnosti tega dela naše domovine. Strokovna ocena bo stvar strokovnjakov. Mi kot kronisti lahko ugotovimo predvsem to, da je knjiga vsestrana, izredno temeljito napisana, da pa je pisana vsakomur razumljivo in tako, da ob njej uživa vsak, ki so mu umetnostni spomeniki vsaj malo pri srcu in ki najde užitek tudi ob opisu kulturnih spomenikov naše preteklosti in prikazu sedanje umetnosti. Avtor predstavlja poleg spomenikov umetnosti v preteklih stoletjih tudi novejše, sodobno slikarstvo in kiparstvo ter arhitekturo, tako da predstavlja knjiga res vsestransko osvetlitev umetnosti v Primorju.

V drugem delu knjige pod naslovom «Zetev», pa predstavlja avtor najvidnejše predstavnike upodabljajoče umetnosti, doma iz Slovenskega Primorja pa naj bodo to slikarji, kiparji ali arhitekti. To so neke vrste male monografske študije, napisane prijetno in vsakomur razumljive, ki pa vendar prikazujejo poleg življenja umetnika tudi njegovo delo in njegov pomen v slovenski umetnosti. Tako ta drugi del knjige samo dopolnjuje prvega, čeprav se prvi hip zdi, da ta dva dela skoraj ne spadata skupaj v tako knjigo.

Posebej moramo spregovoriti o opremi knjige. Ta naravnost čudovita knjiga ima namreč toliko podob, fotografij in slik, da predstavljajo te že enakovreden del teksta. Mnoge podobe so bile pripravljene nalašč za to izdajo, kar daje knjigi in podobam še toliko večjo vrednost. Seveda ne smemo prezreti odličnega papirja, tiska in zunanje opreme, ki je naravnost vzorna. Zato je ta knjiga o umetnosti v Primorju po svoji bogati vsebini pa tudi po svoji zunanji opremi res nadvse tehtna in pomembna izdaja.

Sl. Ru.

Preorientacija v programu 8. Ljubljanskega festivala

Stilna enotnost - Prva nagradna revija jugoslovanskega opernega baleta - Razstava o razvoju jugoslovanskega baleta

Skladatelj Radovan Gobec, direktor Ljubljanskega festivala, ki mu predseduje popularni general Jaka Avšič, je sklical na začetku tedna tiskovno konferenco, ki je bila v marsikaterem pogledu zanimiva. Direktor festivala je uvodoma sam označil borbo festivalskega vodstva, da bi našlo tem danes že močno priljubljenim prireditvam neki svojski obraz. Dosedanje festivalske prireditve so šle predvsem v širino po izreku «vsakemu nekaj». V tem pogledu so sledile bolj naličju drugih festivalov, ki nudijo raznovrstnim gledalcem nekakšne pêle—mêle z izjemo prireditev v Beireuthu, ki so stilno enotne in imajo na programu samo Wagnerjeve opere in skladbe.

Festivalsko vodstvo se je letos odločilo za nov poizkus, ki naj bi dal Festivalu stilno enoten obraz, namreč za nagradni tekmovalni nastop vodilnih jugoslovanskih baletov. Poizkus ni, kot je izjavil direktor Radovan Gobec, brez določenega tveganja. Nastopov bo samo pet; s tem bo sicer obseg festivala skrčen, zato pa bo pridobil na kvaliteti s tem, da bo stilno enoten. Tako se bo dvignil festival kot celota za stopnjo više.

Z nagradnim tekmovalnim nastopom jugoslovanskih baletov — sodelovali bodo operni baleti iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sarajeva in Skopja — pa bosta združeni še dve pomembni prireditvi, ki bosta samo prispevali k stilni enotnosti festivalskih prireditev: Kongres koreografov in baletnih umetnikov Jugoslavije v Ljubljani, ki bo 1. in 2. julija v vitežki dvorani Križank in Razstava jugoslovanskega baleta, ki bo odprta od 1. do 12. julija v Moderni galeriji.

Nato je obrazložil namen in načrt celotne festivalske prireditve naš vodilni koreografski umetnik prof. Pino Mlakar. Letošnji Kongres koreografov in baletnih umetnikov bo kot taki prvi v državi. Od uspeha celotne prireditve pa zavisi nadaljni razvoj podobnih prireditev v tej smeri. Balet bi namreč lahko bila tista zvrst gledališke umetnosti, v kateri bi mi morda najlaže dosegli neko mednarodno višino. Nadarjenost vseh jugoslovanskih narodov za plese in balet je bila namreč že opažena tudi od tujih strokovnjakov in nekmu vabilu na veliko gostovalno turnejo po Ameriki se samo zato nismo mogli odzvati, ker si še nismo pridobili nekega enotnega in nam lastnega stila. Zato pa je postala zahteva po takem tekmovalnem nastopu in kongresu koreografov in baletnih umetnikov iz vse države nujna. Za baletnega umetnika ne zadostuje namreč samo talent, marveč tudi pridnost in železna disciplina, ki je žal večini naših baletnih umetnikov danes še manjka, je dejal prof. Pino Mlakar. Tekmovalni nastopb aletov iz države, Kongres in Razstava bodo pravzaprav šele pokazali kaj na tem polju že imamo, kaj v resnici premoramo in kaj je potrebno, da podvzamemo za izboljšanje in dvig naše baletne umetnosti.

Prof. Pino Mlakar bo imel na Kongresu v Ljubljani glavni referat, kateremu bo sledila še cela vrsta koreferatov in diskusija.

V nadaljevanju tiskovne konference je organizacijski tajnik Ljubljanskega festivala, dinamični dr. Fran Vatovec, nadrobno prikazal celotni program festivalskih prireditev in potek priprav zanje. Vodstvo festivala je določilo za nastopajoče ansamble, koreografe in baletne soliste znatne nagrade in častna darila. Nagrade bodo podelili: najboljšim baletnim ansamblom; za najboljšo koreografsko zamisel; za najboljšo klasično solistko in solista; za najboljšo karakterno solistko in solista in za najboljšo epizodno solistko in solista. Člani žirije bodo Nina Kirsanova za Beograd; Josip Kavur za Zagreb; Stefan Suhi, ki deluje v Osjeku, za Ljubljano; Ubavka Milanković za Sarajevo; Tihomir Titizov za Skopje in posebej za glasbo skladatelj Krešimir Baranović.

Ob zaključku konference je spregovoril kustos gledališkega arhiva v Ljubljani Janko Traven o širokopotezni Razstavi jugoslovanskih baletov, na kateri bo prikazan tudi historični razvoj slovenskega baleta z dokumentacijo, saj se omenja prvi baletni nastop v Ljubljani že leta — 1662, se pravi dve leti za prvo operno predstavo, ki so dajali (leta 1660) v Ljubljani ob obisku cesarja Leopolda.

Ob zaključku še opomba. Letošnji poizkus uvedbe enotnega stila v festivalske prireditve ni nikakšna samovolja vodstva Ljubljanskega festivala. Že po prvem in vseh nadaljnjih festivalih so se slišale in brale kritične pripombe iz strokovnih in umetniških krogov, ki so izzvenele v nekakšen klic po specifično naših, visoko umetniških in stilno enotnih festivalskih prireditvah. Letos je napravilo vodstvo festivala prvi odločen korak in poizkus v tej smeri. Kako se bo obnesel, to nam bo pokazal uspeh festivalskih prireditev.

VLADIMIR BARTOL

LABODJE JEZERO...

Izvaja balet Opere Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani

Iz naših umetnostnih galerij

Mladi tržaški likovniki v Nemškem kulturnem inštitutu

Cogno - Coloni - Dequel - Negrisin - Raina - Rosignano - Sormani

V prostorni dvorani Nemškega kulturnega inštituta je priredilo Vseučiliško središče umetnostnih študijev res pomembno razstavo sedmih mladih tržaških likovnikov. Med njimi so sama znana imena, skoro polovica iz skupine «zelenih».

ENZO COGNO je izmed mlajših, ki je šel morda najdlje od vseh razstavljalcev v moderne, skoro brezlike likovne struje. Pravim skoro, ker so tu še geometrični liki, ki spominjajo na zide, pomole ter vzbujajo nejasna občutja in potikajo v duhovno negotovost, razdvojenost. Rahlo plastične, iz raznih materialov kombinirane stvaritve: iz uglajenega ali robatega ometa, iz surove žakljevine s temnimi urezi, učinkujejo nekako realistično oz. s skoraj naturalistično neposrednostjo ali tudi z neko trdo ekspresivnostjo samega materiala.

COLONIJA že davno poznamo, še prav zadnje čase po razstavi v baru Moncenisijo. Zato ni splošni oznaki kaj dodati, saj pripadajo isti dobi in tematiki. So to velika platna, oljnata, ki mejijo na čisto abstraktnost. Vendar je ta abstraktnost topla, prijetna, nele z živo in harmonično kromatiko. Po siižeju in oblikah se ne zdi, da je že povsem odtrgana od vsakdanje stvarnosti. Fantastične oblike rastlinskih listov, vejevja, prepreženih ribiških mrež in vrvi, oblik čolnov, se v neprisiljeni, spontani estetski igri spletajo v nove podobe. Lahkotna, virtuozna igrivost oblik in barv, ki učinkuje skoro kot akvarelno, prosojno, nekam dekorativno slikanje na tkanino.

ORESTA DEQUELA že več let srečavamo po tržaških razstavah s skulpturami, ki od daleč še nekoliko spominjajo na Meštrovičevo monumentalnost, nadahnjeno s klasično arhaičnostjo. Moderno poenostavljena in stilizirana plastičnost, ki jo po življa nek dramatičen patos, pa dokazuje njegovo dosledno individualno izraznost.

Z enostavno virtuoznostjo izrisane risbe, portretni črteži, niso tako izrazite, niti e n kažejo na plastični smisel svojega duhovnega očeta.

Mlajši, a že davno ne več novinec, že mnogokje nagrajeni kipar širokega zamaha, GIUSEPPE NEGRISIN, se zdi semintja pod vplivom Mascherinijeve dekorativnosti, vendar kaže izrazito lastno svojskost, ki posebno tenkočutno izkorišča svojske lastnosti materialov, posebno lesa, brona.

MIELA REINA je od najmlajših, vendar je že tudi marsikje razstavljala. Njen izredno živ in močan kolorizem pač odgovarja njenemu ekspresionizmu. Vendar pa je «programski» naprednejša z nekakim surrealizmom in deloma abstraktizmom, seveda nikakor ne skrajnim. Vsekakor je zelo zanimiva za tržaško umetnostno ozračje.

LIVIO ROSIGNANO je že precej dolgo znanec tržaških razstavišč, a tudi drugih po Italiji z zelo živim kromatizmom, ki se pa počasi umirja oz. prilagaja nekakemu ekspresionizmu in potrebam psihološkega tolmačenja svojih tem, včasih tudi socialnih. Pri njegovem temeljnem realizmu pa ni le barva tolmač razpoloženj, je to pogosto tudi sama tematika, tudi pokrajinska, ki je bolj kot ona človeškega žanra.

Prav tako je pripadal «zelenim» tudi MARIO SORMANI, ki je nekaj let blodil po svetu, deloma po poti Čela Pertota. Seveda z drugim zaključkom — v značilnem primitivizmu. Ali bi lahko videli nekaj Spacalovega vpliva v njegovi domači, ščedenjski in svetojakobski predmestni-krajinski, deloma folklorni tematiki? Vsekakor je vedno več topline v navidez tako preprosti krajini. Razveseljivo je, da se vedno bolj točno opredeljuje v enovito lastno izraznost. V Trstu je sam v tej smeri.

Z. JELINČIČ

MIROSLAV KOŠUTA

Moja zemlja

Moja zemlja je pravzaprav brez zemlje:
kamenje, grušč, nekaj navadno zelo ilovnatega,
brinje, grmičevje, osameli bori
in morje.
Morje pa obrodi še manj
kot zapuščeni vinogradi v bregu
in nikoli obdelane gmajne.

Moji ljudje hodijo na delo v mesto
ali posedajo ves dan po gostilnah.
Včasih si ponaredijo košček življenja
in so otroško srečni,
da so ogoijufali usodo.
Potem nadaljujejo s preklinjanjem vsakdanjosti:
vstajajo,
odhajajo
in se vračajo vedno bolj prazni.

Moja zemlja je od nekdaj taka
in ljudje tudi, od nekdaj:
samo morje je vsak dan bolj skopo
in vsak dan manj jih hodi na delo v mesto
in vsak dan več jih poseda v gostilnah.

Hčerkica upa, da jo bo mamica vzela s seboj

Ruska znanstvenica se pripravlja da bo prva poletela na Luno

Prof. Maševičeva je zelo simpatična in uživa velik ugled v SZ ter po vsem svetu - Poučuje na moskovski univerzi in je podpredsednica sveta za astronomijo ter ravnateljica opazovalnih postaj za satelite

«Prvo človeško bitje, ki bo šlo na Luno, bo ženska — in to lepa Rusinja.» Tako je izjavil dopisnik dnevnika «Zycie Warsaawa» v Moskvi v članku, ki ga je nedavno objavilo tudi drugo poljsko časopisje in ki je vzbudil ne samo na vzhodu, temveč tudi na zahodu veliko zanimanja. Oseba, ki jo dopisnik v svojem članku navaja, je namreč v Moskvi zelo poznana, saj gre nič manj kot za profesorico Allo Maševič, podpredsednico sveta za astronomijo Znanstvene akademije Sovjetske zveze. Gre povrh vsega še za očarljivo in simpatično profesorico, ki uživa med študenti moskovske univerze velik ugled in tudi dosti simpatij.

Poljski novinar, ki je vzbudil s svojim člankom toliko zanimanja, je v bistvu ponovil le novico, ki kroži danes v vseh krogih, ki se kolikor toliko bavijo z astronomijo ter gre torej v bistvu le za nekakšno javno tajnost. Moskovčani, pa tudi prebivalci Sovjetske zveze so namreč prepričani, da ni daleč dan, ko bo objavljena senzacionalna vest naslednje vsebine: «Človeško bitje leti v vsemirje. In tu ne gre za že poznane kandidate Alekseja Gračeva, Ivana Kačurja, ali Alekseja Belokonjeva, ki so jih mnoge revije že večkrat imenovale. Gre za žensko in to za znanstvenico Allo Maševičevo».

Ko je 15. maja moskovski radio objavil vest o poletu prve vsemirske ladje, je bilo mnogo takih, ki so bili prepričani, da potuje z novo ladjo tudi človeško bitje in da je to prav že omenjena profesorica Alla. Nič čudnega torej, če je morala vse tiste dni prof. Alla neprestano odgovarjati po telefonu in pojasnjevati številnim radovednežem, da je pravzaprav še na zemlji in da se ji še nič ne mudi na polet v vsemirje. Dolgo je trajalo, da je vse te radovedneže potolažila ter jih prepričala, da je še vedno na svojem domu ter da je njeno potovanje v vsemirje zaenkrat samo še v načrtu raznih sovjetskih znanstvenikov.

Kdo in kaj je ženska, ki uživa med sovjetskimi znanstveniki tolikšen ugled in ki je postala slavna tudi v tujini?

Profesorica Maševičeva je dobro znana znanstvenikom v Evropi in tudi izven nje. Že leta 1957 je bila objavljena njena fotografija, ko je sodelovala kot član sovjetske delegacije na osmem mednarodnem kongresu za astronautiko v Barcelloni. Od takrat dalje so razne sovjetske znanstvene revije večkrat objavile njene članke, ki so vedno vzbudili pozornost tujih znanstvenikov, in ti so večkrat priznali, da gre za res izvrstno znanstvenico, na katero je Sovjetska zveza lahko upravičeno ponosna.

Alla Maševič ima sedaj 38 let, je srednje postave ter je zelo prijetne zunanjosti. Ima kostanjeve lase, ki jih češe zelo enostavno in gladko in temne oči. Njena življenjska zgodba je kaj enostavna. Rojena je bila leta 1922 v Tiflisu v Georgiji, kjer je obiskovala osnovno in srednjo šolo. Z astronomijo se je začela baviti prav po naključju. Bilo je nekega poletnega dne, ko je iz dolgega časa začela stikati po očetovi knjižnici, kjer je našla knjigo, ki je govorila o astronomiji. Vsebina knjige jo je tako zanimala, da ni prenehala s čitanjem, dokler knjige ni končala. Posledica tega je bila, da je prihodnji dan zamudila šolo. Toda veselje do te vede se ji je od tedaj dalje vedno bolj večalo in postala je najbolj zvesta obiskovalka vseh študijskih knjižnic v Tiflisu.

Leta 1939 se je mlada študentka preselila v Moskvo, kjer se je vpisala na fakulteto za fiziko in kemijo. Že nekaj let kasneje je svoj študij z uspehom zaključila ter se je še z večjim veseljem predala študiju astronomije. Kmalu je postala ena najbolj cenjenih znanstvenic in njena predavanja in članki so bili za študente vedno zelo zanimivi in poučni. Kmalu so jo izvolili za predsednico sveta za astronomijo Znanstvene akademije, nekaj let kasneje pa še za direktorico opazovalnih postaj, ki sledijo poletom raznih satelitov, ki jih je in ki jih bo še Sovjetska zveza poslala v vsemirje.

Danes se profesorica Maševičeva bavi izključno z astrofiziko in to predvsem s proučevanjem strukture ostalih planetov, ki obkrožajo Zemljo ter s proučevanjem nuklearnih reakcij, ki se na teh pojavljajo.

Da bi še poglobila svoje znanje, je profesorica Maševičeva prepotovala skoraj vse evropske države ter je bila že večkrat tudi v Severni Ameriki, kjer se je razgovarjala z raznimi tamkajšnjimi znanstveniki. Ker obvlada dobro angleški in nemški jezik, je imela na Dunaju, Londonu in v San Franciscu tudi več predavanj.

Med svojim zadnjim obiskom v Angliji je dala

Prof. Maševičeva na sprehodu s svojo hčerkico

profesorica Maševičeva svojim angleškim kolegom precej dragocenih podatkov o sovjetskih kontrolnih postajah, ki so oddaljene kakih tisoč kilometrov ena od druge ter razpolagajo z najmodernejšimi teleskopi in drugimi aparati za opazovanje in spremljanje sputnikov in drugih satelitov. Omenjenim znanstvenikom je profesorica Alla opisala tudi razne podrobnosti o aparatih, ki so bili postavljeni v Lunik III. in načinu obveščevanja in sprejemanja podatkov, ki jih je Lunik II. na svoji poti v vsemirje beležil. Povedala je še ,da so bili v Luniku še posebno fotografski aparati, s katerimi bi moral Lunik slikati površino Lune v trenutku, ko je bil satelit najbližje zemlji ter bi bile fotografije zaradi tega najbolj jasne. Toda določenega dne je Lunik III. prenehal z oddajanjem radijskih znakov. Vse kaže, da se je srečal s kakšnim meteoritom in tako ni prišlo do fotografiranja, ki bi še bolje seznanilo človeštvo s tajnostmi vsemirja.

Seveda pa se profesorica Maševičeva ne bavi samo z znanostjo, temveč je tudi velika ljubiteljica glasbe in gledališke umetnosti. Najraje prebira Puškina in Čehova, v njeni knjižnici pa lahko dobimo dela Galilea Galileja, Newtona, Einsteina, Fermija, Russella itd. Leta 1953 se je prof. Alla tudi poročila. Njen mož je inženir za rudarstvo ter imata šestletno hčerko Natašo, ki je pravtako kot mati navdušena za polete v vsemirje ter upa, da bo mamico preprosila, da jo vzame s seboj na Luno.

Kljub vsemu delu in številnim dolžnostim, ki jih ima, kot predsednica raznih znanstvenih krožkov in ustanov, se Alla Maševičeva zelo rada lepo oblači ter skrbi za svojo zunanjost. Zanimajo jo razne modne revije ter rada čita članke, ki govore o modi in kozmetiki.

Na eni izmed zadnjih sej so se sovjetski znanstveniki dogovorili, tako poroča poljski novinar, da bo Maševičeva tista, ki bo prva poletela v vsemirje, ker so prepričani, da bi ženska mnogo lažje vzdržala takšno potovanje. Maševičeva je bila nad tem sklepom takoj navdušena. «Mislim, da moj polet v vsemirje ni še tako blizu» je baje izjavila «zato si hočem privoščiti še prijetne počitnice ob Črnem morju ter uživati svoj dopust, kolikor mi ga bodo pač dolocili».

Naj povemo še, da je zopet dobršen del tako sovjetske, kot tudi druge javnosti prepričan, da gre pri vsem tem le za izmišljeno vest ter da ne bo ženska, temveč moški tisti, ki bo prvi poletel v vsemirje, ko bodo za to seveda dani pogoji. Do sedaj so se baje za ta polet prijavili kandidati iz vseh krajev Sovjetske zveze pa tudi iz Anglije, Amerike itd. Seveda so vsi ti kandidati dobili obvestilo, da je njihova prijava zaenkrat še preuranjena ter da bodo prav gotovo obveščeni, ko bo polet človeka v vsemirje postal gotovost.

Alla Maševič, ali kakor jo imenujejo novinarji «gospa sputnikov in lunikov», seveda ne čaka na ta polet križem rok, temveč nadaljuje s svojim znanstvenim delom, ki bo brez dvoma pomagal utreti pot bodočim rodovom v vsemirje.

Z veselega večera na Kontovelu

Kakor smo že poročali, je orkester Vesna, ki ga je vodil Mario Bogatec, priredil v soboto 18. t.m. zvečer v lepo okrašeni društveni dvorani na Kontovelu kulturno-zabavni večer, ki je privabil veliko število domačinov, zlasti mladine.

Lucijan Tence je trosil iz rokava šaljivke in napovedoval spored. Orkester je odlično igral, mladi pevci pa so navdušili občinstvo. Nekateri imajo dobre glasove in lepo pojejo. Videli in poslušali smo domače Robiče, Dallare, Dorellije, Modugne, Mine, Cvetežarke, Tonine, Betke in Julke.

Naš Mario je imel polne roke dela, da je spravil v svojo škatljico občinstvo, pevce, orkester, kriškega «Mikeja» in dirigenta. Urednik te strani pa je zmešal vse vprek, da bi v tesnem prostoru našel mesto za vse.

Dober glas gre v deveto vas in zdaj si tudi v deseti vasi želijo v poletnem času takih veselih večerov; toda na prostem.

Neverjetna sreča drznih vlomilcev

V blagajnah so pobrali dragulje in našli ključe drugih blagajn

Pred nekaterimi desetletji, ko sem bival v velikem ameriškem mravljišču Chicagu, se je ondi dogodilo tako drzno dejanje, da je osupnilo celo «razvajene Čikažane. Neka spretna gangsterska tolpa je ob belem dnevu pred veliko poštno palačo v sredini mesta ob gledanju stoterih slučajnostnih radovednežev, med katerimi so bili tudi policaji, ustavila sredi ulice poštni kamion, naložen z vrečami registrirane (priporočene) pošte. Te vreče je kamion pravkar pripeljal z železniške postaje, da jih odda glavnemu poštnemu uradu v mestu. Z revolverji v rokah je razbojniška tolpa prisilila spremljajoče uslužbence, da so dvignili roke, nakar je z bliskovito naglico premetala poštne vreče na lastni kamion, ki je tam stal že uro dolgo. Preden se je kdo od številnih gledalcev domislil, da gre zares, je tolpa s plenom že izginila.

Navzlic velikanskemu in splošnemu alarmiranju vseh policijskih sil v mestu in okolici so zlikovci izginili kakor kafra. Nikoli jih niso dobili. Kak teden pozneje so nekje zunaj na samotnem podeželju našli velik kup odprtih pisem; vsa iz ukradenih vreč.

V Ameriki je še zdaj moda, da pošiljajo ljudje gotovino ali denarne nakaznice v priporočenih, torej registriranih pismih. Če se tako pismo med potjo izgubi, plača poštna uprava pošiljatelju določeno odškodnino. Saj je postopek tak tudi drugod po svetu, le drugod po svetu je v priporočenih pismih denar le redkokdaj, v ameriških pa večinoma — ker je tam pač taka moda, kot sem rekel.

Koliko denarja je čikaškim roparjem vrglo drzno dejanje, nihče ne ve, poštna uprava je pa čez nekaj tednov objavila klavrn raport, da bo morala izplačati oškodovanim pošiljateljem polnih petnajst milijonov dolarjev.

Take vrste «zlatoiskalci» so se pred nekaj več kot letom dni predstavili tudi v Italiji, v sedaj «slavni» Ulici Osoppo v Milanu. Na zelo premišljen in spreten način, ki je bil pozneje v podrobnostih opisan v dnevnem časopisju, je skupina drzneževv, tudi pri belem dnevu in na obljudeni ulici, izropala «zlatonosni» avto neke milanske banke in odnesla brez ovir čedno vsotico pol milijarde lir. Podvig jim je odlično uspel. Toda na žalost teh občudovanih «junakov», jih je, kot se nekam medlo spominjam, njihova objestna klepetavost sama pricitrala v roke pravici. Obilni zalogaj jir je le malo koristil. Preden so utegnili kaj izdatnega pojesti in malce razkošno polumpati, so že bili v rokah policije — in njihov bogati plen tudi. Po preteku nekaterih mesecev so bili sojeni. Od dveh do treh let za najmanj krive, do dvajsetih let za vrhovne «mojstre», jim je sodišče odmerilo počitnic v državnih «hladilnicah».

Proti koncu preteklega leta so pa londonski listi poročali o veliko večjem uspehu njihovih mojstrov vetriha. Ti so se izkazali kot pravi umetniki, ti! Doslej nisem še bral, da bi jih bila policija odkrila. A če jih do danes ni, jih najbrž tudi v prihodnje ne bo. Ostali bodo dostojno «pokriti», morda za vselej.

London je zelo široka in dolga vas. Tisti del, ki mu pravijo «zahodni konec» (West End), je resnično v severozahodnem kotu. Ta je najsijajnejši del mesta, a srce te blesteče mestne četrti se imenuje Mayfair. Tukaj kraljuje lesketajoči se bog britanskega zlata. Seveda, tudi tu, če bi kak dlakocepec hotel, bi našel bridke zglede uboštva, «vljuden» človek pa ne bo za takimi stikal, marveč bo gledal le tja, kjer je blesk! Tudi so bili nekoč časi, ko so po mayrfairskih temnejših ulicah patruljirali bedni bataljoni prostitutk. Poznejc, ko je Anglija nenadoma postala «krepostna», so novi zakoni pregnali ta dekleta v manj očite mestne kraje. Sicer pa ta «zgodovina» ne spada k moji sedanji zgodbi.

Nekoč v lanski jeseni je v Londonu zavladalo čemerno, mokro in mrzlo vreme. Neusmiljeni dež je tudi najodpornejše ponočnjake pregnal domov ali v kaka drugačna zavetišča. Tudi živahne mayfairske ulice so bile že pred polnočjo prazne. Celo policaji in redarji so zginili v neznane kraje in le žuborenje vode v obcestnih pokritih kanalih je bilo izpod uličnih rešetk slišati

Takrat privozi po zapuščeni ulici samoten avto in se ustavi pred aristokratskim pročeljem velike zlatarske tvrdke «Goldsmiths e Silversmiths Association». Tu, na tej najbogatejši in najslavnejši londonski ulici, ki jo ves svet pozna pod imenom «Piccadilly», se je zdajci začela največja tatvina draguljev v vsej zgodovini Anglije

Po domnevah policije je veliki rop potekal takole:

Glavni vhod v draguljarno je bil zaprt z dvojnimi vrati, na zunanji strani pa še z durmi iz močne železne mreže. Te duri je zapirala mogočna viseča ključavnica (kakršni pravimo mi «žabica» ali «žabnica»). Iz samotnega avta je stopil najprej «mojster», ki je s posebnimi kleščami odščipnil «žabico», kakor da je iz svinca. Z vetrihi je nato odprl notranja vrata. Ko je s potrebnimi pomočniki izginil v notranjosti, so oni, ki so ostali zunaj, brž zaprli vsa vrata in so na zunanja mrežasta nataknili novo «žabico». To za vsak primer, če bi jih slučajno vznemirila kaka nočna policijska patrulja.

Najspretnejši «umetniki» so znotraj zlatarne hladnokrvno navrtali «nepremagljivo» jekleno blagajno, kakor da je narejena iz ementalskega sira, in pobrali iz nje diamantnih prstanov, zlatih ur in zapestnic ter dragocenih ogrlic in diademov v skupni vrednosti 66 milijonov lir (računano po naši valuti).

In to je bil šele začetek donosnega «šihta». V navrtani in odprti blagajni so vitezi vetriha našli tudi ključe od vrat filialke ali podružnice iste tvrdke v nekaj sto metrih oddaljeni Ulici Burlington Arcade. Potrebno je namreč vedeti, da je družba «Goldsmiths e Silversmiths Association» resnično mogočna zveza londonskih zlatarjev in da ji pripada mnogo zelo blestečih draguljarn. Torej, ključi, ki so bili najdeni v prvi odprti blagajni, so odprli vrata v podružnico v Ulici Burlington Arcade. V tej so potem našli in odnesli dragocenosti za 84 milijonov lir.

In bodisi, da je bila nespamet ali norost ali samo srečno naključje, v blagajni podružnice so spet našli ključe druge podružnice, to pot tiste, ki je v Ulici Regent Street. In v tej je bila njihova žetev najbolj bogata — za 252 milijonov lir draguljev so pobrali iz nje!

In poredni bogovi so se ljubkali z njimi naprej: v blagajni te podružnice so dobili ključe od vrat zlatarne, katere nominalni lastnik je bil Mister Arthur H. Drew. Ta zlatarna je v Ulici Victoria.

Do tu je prišla drzna tolpa, tu se je pa prestrašila svoje neverjetne sreče. Ali ni morda vsa ta sreča le strahotna past, ki jih na koncu čaka? Res jim je strah šinil v ude, kajti te poslednje zlatarne niso do kraja «očistili». Pobrali so iz nje «le» za šestnajst milijonov lir vrednih draguljev, pustili pa so v predalih več kot za toliko prav tako dragocenih

Tako! Ti nedosegljivi spretneži so v eni noči naropali za pol milijarde lir visoko vrednih draguljev — takih, da so jih lahko vse zložili v razmeroma majhen ročni kovček. In vsako izropano zlatarno so lepo in dostojno za seboj zaklenili, tako da je bila tatvina v vseh odkrita šele naslednji dan.

Scotland Yard — ta slavna detektivska centrala, ki jo pozna ves svet, predvsem tisti svet, ki rad bere detektivske povesti, je tedne in mesece vohala za spretnimi vitezi vitriha, a do danes jih še ni izvohala in ne iztaknila. Tudi milijonska nagrada, ki je obljubljena tistemu, ki bo pokazal za pravo sled, še vedno v miru počiva in čaka...

FRANCE MAGAJNA

«Nimajo več primerne vloge»

Pred kratkim je plavolasa filmska igralka May Britt napovedala, da se bo v jeseni poročila s črnskim pevcem Sammyjem Daviesom. Vest je dvignila precej prahu v Ameriki in Angliji. Iz Hollywooda poročajo, da so se vnele ostre polemike.

Že pred poroko jima grenijo življenje in delajo težave. Rasisti ne morejo odpustiti takega greha, da se namreč May poroči s črncem.

Te dni je predstavnik filmskega podjetja «20-th Century Fox» izjavil, da ne bodo podaljšali pogodbe, ki veže May Britt na to družbo in zapade čez nekaj tednov. Vzrok je jasen, toda opravičilo podjetja je hinavsko, češ, da film «Plavi angel» ni dosegel nobenega rekorda glede obiska in da nimajo zdaj nobene primerne vloge za May Britt.

Že naslednji dan pa je direktor produkcije «20-th Century Fox» zanikal to vest in dejal, da bo podjetje spoštovalo pogodbo, ki veže igralko za daljšo dobo.

* * *

Pravijo, da bo to poletje prava invazija turistov, samo iz Amerike jih bo verjetno prišlo približno pet milijonov. Spričo tega je neki ameriški tednik objavil nekakšen kažipot z navodili za turiste, ki bodo odšli v Evropo. Predvsem opozarja, da ne bodo imeli dovolj udobnosti v Rimu zaradi olimpiade in bodo morali spati v šolah, v samostanskih celicah, hotelskih kopalnicah ali kar na prostem na klopeh.

Članka tudi omenja države, kjer turist porabi največ denarja, to so: Anglija, Švica, Italija in Francija, nižje cene pa so v Španiji, Avstriji, Jugoslaviji in Grčiji.

HOROSKOP

VELJAVEN OD 27. JUNIJA DO 3. JULIJA

Oven (od 21. 3. do 20. 4.) Čudna srečanja. V ljubezenskih zadevah bodite nekoliko previdni. Ugodna priložnost za ureditev poslovnih zadev. S trdno voljo boste dosegli svoj cilj.

Bik (od 21. 4. do 20. 5.) V ljubezenskih odnosih bodite bolj diplomatski; ker boste tako dosegli lepe uspehe. V poslovnih zadevah opustite drzne načrte. Obisk in razgovori z drago osebo.

Dvojčka (od 21. 5. do 20. 6.) Razgibani dnevi, toda brez posebnih presenečenj. V srčnih zadevah vam zvezde niso še naklonjene. Zadoščenje v poslovnih in gmotnih zadevah.

Rak (od 21. 6. do 22. 7.) Potreben je jasen in odkritosrčen razgovor z neko osebo, da ne bo prišlo do zapletljajev in sporov. V poklicnem delu boste dosegli lepe uspehe.

Lev (od 23. 7. do 22. 8.) Nobene spremembe v srčnih zadevah. Vse se bo lepo razvijalo. Lepa priložnost poslovnega značaja. Izkoristite jo. Malenkostne ovire naj vas ne preplašijo.

Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Z drago osebo morate biti bolj uvidevni. Prijetno razpoloženje in lepa priložnost za izlet. Poklicno delo vas bo zelo zaposlilo. Privoščite si malo počitka.

Tehtnica (od 23. 9. do 22. 10.) Morali boste spremeniti neke svoje načrte, a vam ne bo žal. V poklicnem delu vas čakajo novosti, ki vas bodo nekoliko presenetile. Obisk in pismo.

Škorpijon (od 23. 10. do 21. 11.) Zelo prijetni dnevi: vabila, obiski in zanimiva srečanja. Dosegli boste lepe uspehe v poklicnem delu, čeprav boste naleteli na nekatere težave.

Strelec (od 22. 11. do 21. 12.) Izognili se goste sporu v družini, če boste znali uveljaviti svoje stališče in nazore. Napredek v poklicnem delu. Dogovor poslovnega značaja. Ugodna priložnost za razvedrilo.

Kozorog (od 22. 12. do 20. 1.) Ugodne novosti v srčnih zadevah. Različno razpoloženje. Lepe perspektive za poslovno delo. Bodite vztrajni in odločni. Vabilo na zabavo. Obisk drage osebe.

Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Zvezde so vam naklonjene in boste ugodno rešili neko kočljivo začevo, ki vam je zelo pri srcu. V poklicnem delu nobenih težav. Lepe urice v prijetni družbi.

Ribi (od 20. 2. do 20. 3.) Ugodni dnevi za srčne zadeve. Vzbudili ste simpatijo v neki osebi, ki ste jo pred dnevi slučajno spoznali. Nudijo se vam lepe možnosti za uspeh v poklicnem delu.

URE NA DEBELO ZLATNINE
MAGNAGHI
Ul. S. Lazzaro 8 - TRST - Tel. 35733/36308
OMIKRON TECHNOS DOXA

iz naših krajev

KMETOM V PREMISLEK

Kdo je prijatelj naših kmetov in kdo ščiti njihove interese

Sem kmečki sin, ki je nekaj let drsal srednješolske klopi. Ljubim zemljo in se s kmetijstvom rad ukvarjam. Vidim in čutim težave naših kmetov, vidim prednosti, ki jih nudi kmetijstvo, in se rad poglabljam v življenje naših vasi. Mislim, da bo prav, če javno povem nekaj misli, ki zadevajo naše vas.

Ljudje, ki živijo v tržaški okolici, so kmetje in delavci. Oboji se le s težavo prebijajo skozi življenje, oboji potrebujejo v svoji vedno težji borbi za obstoj medsebojno zaslombo in pomoč. Delavci imajo svoje sindikate in preko njih ter s podporo naprednih političnih strank si skušajo izboljšati svoj položaj. To velja tudi za one, ki se kakorkoli ukvarjajo z obdelavo zemlje. Nihče se ne bo zanimal za njihove probleme, če se ne bodo zanje zanimali predvsem sami. Le takrat, ko bodo sami začeli zahtevati svoje pravice, jim bodo lahko pomagali drugi, to je oni, ki imajo v svojem srcu in političnem programu namen pomagati delovnim ljudem in se boriti za njihove pravice. Ti in samo ti so njihovi iskreni pristaši. Vsi drugi pa sklepajo z njimi le farizejske kupčije in politične špekulacije. O tej zadevi nameravam spregovoriti še bolj odločno.

Kmetje na Tržaškem imajo tri strokovne organizacije: Kmečko zvezo, Zvezo Zvezo neposrednih obdelovalcev (coltivatori diretti). Prvi dve zastopata izključno naše male kmete, in sicer slovenske in italijanske narodnosti. Odkar ti dve organizaciji obstajata, se vsestransko in vztrajno borita za pravice vseh kmetov, torej ne samo svojih članov. V vsakem primeru, ko gre za interese in zaščito kmetov, pravočasno posredujeta pri pristojnih oblasteh in storita vse, da kmetje niso prikrajšani na svojih pravicah. Ne nameravam našteti take primere, ker bi to zavzelo preveč prostora, a že dejstvo, da so v odborih teh organizacij kmetje, ki sami najbolje vedo in čutijo, kje jih čevelj žuli, priča o tem, da sta tako Kmečka zveza kot Zveza malih posestnikov najbolj živo povezani z našimi kmeti in njihovimi problemi. Zato tu ne poznajo špekulativnih in sladkih obljub, temveč gledajo stvarem v oči ter jih obravnavajo tako kot je to potrebno.

Takih špekulacij pa se poslužujejo pri Zvezi neposrednih obdelovalcev. Značilen primer take špekulacije je bil zadnji kongres, na katerega je ta zveza povabila vse udeležence kmetijskih tečajev in si s tem zagotovila številno udeležbo, ki je pripomogla, da so nekateri nepoučeni predstavniki oblasti dobili nejasno sliko o dejanski moči te organizacije. K temu so seveda največ pripomogla darila, ki so jih razdelili udeležencem tečajev.

Toda ta darila naših kmetov ne bi smela zavajati. Vprašam: kako more vendar ščititi in zastopati interese malega kmeta organizacija veleposestnika-fevdalca Bonomija, ki jo pri nas vodi inž. Rustia-Traine?! Ta gospod je menda slovenskega porekla, a je velik nasprotnik svojega nekdanjega gnezda. In mislim, da je s tem dovolj povedano!

Zveza neposrednih obdelovalcev se tudi rada ponaša z zaslugami, ki pritičejo drugim, ter se hvali, kaj je vse že dosegla v korist naših kmetov. Tako se na primer hvalijo, da so oni izvojevali razširitev zakona o kmečkem bolniškem zavarovanju na nase področje, da so oni dosegli derekvizicijo zemljišč na Hudem letu, da so oni rešili vprašanje prostora za domače proizvajalce na glavnem trgu itd.

Treba je jasno povedati, da vse to ni njihova zasluga. Zakon o bolniškem zavarovanju kmetov so v Italiji predvsem izvojevale napredne sile, medtem ko sta se za njegovo razširitev na naše področje dolga leta borili prav Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov. In da ne govorimo o smešnem hvalisanju glede Hudega leta in drugih podobnih zadevah!

Pa še nekaj vprašanj bi rad postavil. Rad bi vedel, koliko slovenskih članov je v odboru bonomijanske organizacije? Kolikokrat se ta odbor sestane in kaj obravnava na sejah, da bi bilo v korist našega kmeta? Zakaj prepovedujejo na njihovih kongresih uporabo slovenskega jezika in zakaj govorijo o Slovencih kot o «prišlecih»? Zakaj ne položijo obračuna o stroških kmetijskih tečajev, kot je to javno vprašal «Primorski dnevnik»?

Marsikaj bi lahko še vprašal, a menim, da bo za danes dovolj. Mislim, da sem s tem dovolj jasno povedal, kdo je iskren prijatelj našemu kmetu in kdo je oni, ki so mu zadeve kmetov le postranska zadeva.

VAŠČAN

IZ BAZOVICE

Z razširitvijo cestne ožine naj se preprečijo nesreče

Vaš list je že večkrat pisal o potrebah naše vasi. Marsikakšna zadeva, ki ste jo nakazali v člankih, je bila urejena, a vendar so še reči, ki terjajo rešitve. To velja predvsem za ožino na cesti Bazovica-Opčine, in sicer pri hiši št. 131. «Primorski dnevnik» je že večkrat poročal o nesrečah, ki se tam zgodijo in dokler ne bodo te ožine razširili, se bodo prav gotovo še naprej ponavljale. Pred tremi tedni je nek šofer s svojim fiatom 600, zato da bi se izognil nekemu motoristu, ki je vozil z nasprotne strani, treščil v zaprta vrata, jih razbil in končal na dvorišču omenjene hiše. S tem je sicer utrpel precejšnjo škodo, a je verjetno sebi in drugim rešil življenje.

Komaj nekaj dni za tem pa sta trčila avtobus podjetja «Autovie Carsiche» in nek avto. Tudi tu je bila na srečo le materialna škoda.

Vse to se dogaja zaradi tega, ker je cesta na tem mestu široka le 4.10 m. Na mesto so prišli najrazličnejši tehniki, merilci in geometri, a vsi le merijo, nič pa ne napravijo.

Zato bi želeli, da se končno nekaj ukrene, kajti tudi mi, ki stanujemo v tej hiši, smo v nevarnosti.

i. č.

BOTAČ

Do pred nekaj leti je bilo naše naselje, ki leži tik ob meji, skoraj nepoznano Tržačanom, kajti skoči dolino Glinščice je po vratolomnih stezah le malokdo prispel do nas. Toda pozneje, ko so napravili skozi dolino Glinščice lepo in slikovito pešpot, ko je zlasti mladina poskrbela za učinkovito reklamo o lepotah «tržaške Svice», je tudi k nam začelo prihajati vse več izletnikov.

Vasica ima le nekaj hiš in danes stanuje v Botaču nič več in nič manj kot 15 oseb. Za teh 15 ljudi prav kotovo ne bi imelo smisla odpreti točilnice, toda promet izletnikov je vse bolj naraščal in leta 1957 je neka domača družina v svoji hiši odprla točilnico, kjer so se izletniki lahko odžejali.

Od takrat so minula tri leta in namesto nekdanje primitivne točilnice je danes v Botaču lep gostinski lokal, v katerem postrežejo izletnikom s pijačo in hladno jedačo. Specialiteta tega gostinskega lokala pa so raki, s katerimi postrežejo zahtevnejše goste od maja pa vse do konca avgusta. Marsikateri sladokusci, ki so doslej hodili na rake v Gradiško, danes raje zavijejo v Botač, kjer jim gospodinja postreže z nadvse okusnimi raki.

Danes obiskujejo Botač v glavnem ljubitelji narave in pa oni, ki iščejo mir, ki domaj čakajo, da se rešijo mestnih židov in asfalta. Toda še več ljudi bi prišlo, če bi bila pot, ki vodi v Glinščico iz Boršta preko Hrvatov, vsaj nekoliko bolje urejena. Že lansko leto so jo merili in rečeno je bilo, da jo bodo oktobra začeli popravljati. Toda doslej se to še ni zgodilo. Medtem sta dež in burja zamašila obcestne kanale in pot je danes v takem stanju, da jo prevozi le izkušen vozač. Zato bi tudi bilo prav, ko bi občina poskrbela, da se pot čimprej popravi in s tem omogoči varen promet motornih vozil.

KRIŽ

Vsako toliko smo deležni kakšne kulturne prireditve, ki se je vedno razveselimo, ker nas odtegne vsakdanjim brigam in nas malo poživi. Se najbolj pa smo veseli, če vidimo na odru domačo mladino, pa naj se nam predstavi z recitacijami, s petjem, z igro ali instrumenti. To veselje je še večje, če se naši mladini pridruži mladina iz bližnjih vasi, kot je to nedavno bilo, ko so gostovali Prosečani, Nabrežinci in Slivenci. Takrat je neka naša strina rekla: «Tako je prav! Enkrat drugi k nam, potem pa naši k njim. To je prava in zdrava tekma in tako bomo napredovali!» Takšno je nedvomno mnenje tudi vseh domačinov, ki jih taki nastopi veselijo.

Naj se prireditev vrši v tem ali onem domu, Križani se je udeležimo. Nočemo delati razlike in se cepiti na levo in desno po želji naših nasprotnikov, ki jim je naša medsebojna borba le voda na njihov mlin. Kot delovnemu ljudstvu nam je potrebna napredna kultura, pa naj nam to posreduje Sirkov ali Ljudski dom. Oba sta namenjena nam.

Svoječasno ste pisali o gostinskem obratu v Ljudskem domu. Tudi ta je v našem velikem interesu, in sicer predvsem iz dveh razlogov: kmetom odkupi njihov vinski pridelek, potrošniki pa dobe zdravo pijačo po primerni ceni. Da je eno in drugo velikega pomena, je povsem razumljivo. Sicer bomo o tej zadevi še posebej kaj povedali.

MEDJA VAS

Pred nami je pereče vprašanje: Kako bomo to zimo preredili živino, ko pa je suša na naša travišča tako trmasto sedla?! Gre za lepo število govedi, saj pride na 21 gospodarstev nad 100 glav. Če je število živine v zadnjih desetletjih na našem Krasu padlo, je pri nas ostalo. Če bo le šlo, bomo skušali v tem vzdržati, ker je laže to število skrčiti kot živino zrediti, posebno danes, ko je vedno manj domače delovne sile. Se pred nekaj desetletji so bile v vasi močne družine z delasposobnimi člani, danes pa je v vasi lepo število delavcev, ki so — če ne v celoti — vsaj močno odtegnjeni kmetovanju. Naraščaj se je močno skrčil. Ko je bila leta 1909 zgrajena v vasi šola, je bilo nad 20 šoloobveznih otrok, danes pa je to število zdrknilo globoko navzdol — na četrtino. Takšne in mnoge druge zadeve so glede na našo bodočnost zelo pomembne in zaslužijo, da bi o njih resno razmišljali in včasih skupno razpravljali. Zal pa ni vaška skupnost tako čvrsta kot je bila svoječasno. Vzrokov za to je dosti, a nobeden ne drži — hočemo reči, da so vsi samo v našo škodo. Če bodo kmetje krmarili vsak svoj čoln, pojde proti vedno večji plitvini. Če kdaj, je potrebna krepka medsebojna strnjenost danes, ko kmete snubijo krivi preroki iz njihovih vrst in sovražniki nas vseh — našega naroda.

Premalo je znano, da je naše naselje tudi vinski kraj odličnega vina. Se obnavljamo vinograde in so nasadi skrbno negovani. Razen doma imamo vinograde tudi na štivanski ravni, ki ji pravimo Sredpolje. Lanski pridelek se je deloma odprodal, deloma razpečal z osmicami.

ŠTEVERJAN

V začetku tedna je po kratki in hudi bolezni umrl predsednik naše lovske družine Egidio Culot, star komaj 39 let. Pogreba, ki se je razvil od njegovega stanovanja v bližini pevmskega mosta, se je udeležilo tudi precej vaščanov, ki so z njim tolikokrat hodili skupaj na lov. Lovska družina mu je poklonila tudi lep venec.

SOVODNJE

V začetku zime smo si v družbi sovodenjskega župana Jožefa Ceščuta ogledali veliko škodo, ki jo je narasla Soča povzročila sovodenjskim kmetovalcem. Vsako leto reka odnese nekaj orne zemlje, zadnjo zimo pa je napravila takšno škodo kot poprej več let skupaj. Odnesla je več njiv posejanih s pšenico in deteljo, ter se tako globoko zajedla, da bi ne bilo nič čudnega, če bi v kakšni naslednji zimi, ko bi bila visoka, odnesla vse polje tja do zadnjih hiš, ki so v bližini reke.

Da bi se preprečilo nastajanje nadaljnje škode, smo pozvali pristojne oblasti, naj zaradi pomanjkanja sredstev deficitarne sovodenjske občinske uprave, podvzamejo potrebne ukrepe in zaščitijo imovino sovodenjskih kmetov.

Poziv ni naletel na gluha ušesa. Tehnični urad je poslal na kraj izvedenca, ki je ugotovil, da je treba takoj zgraditi na najprimernejšem kraju škarpo, ki bo obvarovala polje pred nadaljnjim izpodjedanjem. Delo je prepustil gradbenemu podjetju Tacchino iz Gorice, ki je pred kakšnima dvema mesecema pripeljajo na kraj več tovornikov skal iz kamnoloma v Redipugliji ter vagončke, s katerimi delavci spuščajo skale v reko. Sedaj so napravili že kakšnih 15 m dolgo škarpo, toda z delom še niso končali, ker je v načrtu dograditev škarpe, ki bo segala skoraj do drugega brega. Nekateri kmetovalci so nam izrazili dvom glede izbire kraja, toda strokovnjaki so ta kraj izbrali zaradi tega, ker je tam voda najbolj globoka in se s tem zmanjša na minimum nevarnost, da bi narasla voda lahko spodjedla temelje škarpe. Delo počasi napreduje, ker je bilo v začetku pet delavcev, potem pa se je število zmanjšalo na tri, in ker so skale zelo velike — tehtajo tudi po eno tono — ter jih je nerodno prekladati.

Ko ga bodo končali — predvidevajo, da se bo to zgodilo še letos — bodo sovodenjski kmetje lahko gotovi, da narasla Soča njihovih njiv ne bo več uničevala.

DRAGA

Iz naše vasice že delj časa ni bilo vesti in zato menimo, da je prav, da se po dolgem času tudi mi oglasimo. Res je, da kakih posebnih novic ni, saj je naša vasica majhna in vanjo zaidejo le ljubitelji narave, ki zelo cenijo našo okolico. Cesta, ki vodi do Drage, se vije med gostimi borovimi gozdiči, ki zlasti sedaj v poletni vročini tako osvežujoče vplivajo na človeka vajenega mestne vročine. Kakih 200 metrov od domače gostilne je na grebenu hriba lep borov gozd, s katerega se nudi prekrasen pogled na Glinščico in tja daleč do Gradeža na eni ter Kopra na drugi strani.

Med vaškimi novicami velja omeniti, da se je vrt domače gostilne občutno razširil, tako da lahko danes sprejme tudi čez 100 gostov. Tržačani radi prihajajo k nam, zlasti še ker vedo, da jim ob vsakem času postrežejo z dobrimi piščanci. Vrt je zvečer lepo osvetljen z živobarvnimi žarnicami, tako da se gostje zelo prijetno počutijo.

Toda dve pomanjkljivosti preprečujeta še večji tujski promet, in sicer pomanjkanje telefona ter prašna cesta. Poprej je bil telefon na postaji, toda odkar so umaknili železniški promet, so odstranili tudi telefon in le v najnujnejših primerih se lahko poslužimo telefona v policijski vojašnici. Zato bi bila naša največja želja, da bi dobili javno telefonsko govorilnico ter bili na ta način povezani z mestom. Ta želja je še večja od one, namreč da bi pot, ki vodi od glavne ceste Bazovica-Pesek do naše vasi asfaltirali.

Za konec naj še omenimo, da bo letos zelo slaba letina. Najprej nam je slana uničila skoraj vse trte, potem pa je bila suša, tako da bo sena izredno malo. To je za nas hud udarec, saj se večina vaščanov preživljali prav z živinorejo oziroma mlekarstvom.

JEZERO

Že nekaj časa je odprta nova pot, ki so jo na pobudo turistične ustanove zgradili med našo vasjo in draško cesto. Dela so opravili delavci pod okriljem SELAD, ki prav sedaj dokončujejo razna obrobna dela. Odkar je ta cesta odprta za promet, prihaja v naše naselje nekaj več izletnikov, ki se pri nas radi ustavljajo, predvsem zaradi prekrasnega razgleda, ki se nudi na vse strani.

Omenimo naj še, da so nekoliko popravili tudi pot, ki vodi proti Borštu, medtem ko je pot proti Bazovici ostala v prav tako obupnem stanju kot je bila vsa leta doslej. Od Bazovice do jame so jo sicer nekoliko popravili (očitno je, da ne iz turističnih razlogov), ves ostali kos poti pa je poln lukenj in kamnitih reber, tako da se je lastniki motornih vozil izogibajo. Mislimo, da bi bilo prav, ko bi tržaška občina vendarle poskrbela, da se tudi ta pot uredi.

Našo občinsko upravo pa bi prosili, da zasuje kal, iz katerega zlasti v poletnih mesecih zelo smrdi. Kal je deloma že zasut, na dnu pa je nekaj smrdljive vode, v kateri plavajo žabe. Da bi bilo treba kal zasuti, narekujejo tudi drugi razlogi, predvsem ta, da kvari napol zasuti kal estetsko obliko okolice.

DEVIN

Poročali ste o dosedanji «kislі» turistični sezoni v Sesljanu. Podobno velja tudi za Devin. Ob nedeljah imamo polno tržaških in goriških izletnikov, ni pa še bilo tujcev. Sele od 10. t. m. dalje se ti oglašajo in iščejo sobe. Razen gostincev se tega veselijo tudi drugi vaščani, ki jim turizem nudi zaslužek v tej ali oni obliki. Devin je čeden in naše gospodinje ljubijo privlačno zunanjost. A tudi nam manjka še marsikaj, kar bi miglo dvigniti sloves našega kraja kot turističnega naselja. Seveda so tukaj vmes tudi naloge, ki spadajo v delokrog občine. O tem bomo spregovorili enkrat pozneje. Vedno večji je interes za odkup zemljišč v gradbene namene, zlasti onih v smeri proti Štivanu med glavno cesto in obalo. Kot se sliši, se nudi prilika za prodajo večjega kompleksa lastnine 17 solastnikov, ki je nekoč služil pretežno za pašo. Tako se bo Devin v bližnji bodočnosti spojil s Štivanom.

Selad in papirnica zmanjšujeta brezposelnost, nekaj domačinov pa je ladjedelnica že davno izločila z dela kot odvečne in jim nakazuje gotov odstotek normalnih prejemkov.

OSLAVJE

Cesta na Oslavje, ki spada pod pokrajinsko upravo, je vedno slabša. Zlasti prvi ovinek od spomenika dalje je zelo razdejan. Vozniki, ki vozijo navzgor, delajo krajši ovinek, ker je na zunanji strani zaradi pokvarjenega asfalta cesta zelo razrita. S tem spravljajo sebe in pa tiste, ki prihajajo z nasprotne strani v nevarnost, ker je cesta že itak zelo ozka, ovinek pa oster in prav lahko pride do trčenja. Pokrajinska uprava bi morala ovinek popraviti, ker je zlasti v poletnih mesecih na tej cesti veliko prometa. To ne bi predstavljalo velikega stroška.

S tanko plastjo asfalta so prekrili cesto po Pevmi, ker je bila že nekoliko valovita, toda Pevmčani so mnenja, da bi bilo veliko bolje, če bi sredstva, ki so jih uporabili za to popravilo, raje potrošili za Drevored XX. septembra, ki je na nekaterih krajih poln lukenj.

PODGORA

V četrtek zvečer so imeli v Podgori po stari navadi kresovanje. Podgorska mladina je postavila dva kresa, enega pred šolo, drugega pa na križišču pred Trpinovo gostilno. Grmadi dry sta bili zelo visoki in ogenj ju je bilo videti tudi v Gorico. Okoli njiju se je zbralo veliko domačinov, predvsem mladine, ki si je pozneje, ko sta kresova dogorevala, privoščila skakanje skozi ogenj.

Za mladino je to veliko veselje, vendar je tudi zelo nevarno. Pred leti se je dogodilo, da sta se dva mladeniča zaletela nad ognjem in se tako opekla, ko sta padla na žerjavico, da so ju morali z rešilnim avtomobilom odpeljati v bolnišnico.

Gradnja škarpe na Soči pri Sovodnjah

KRIŽANKA

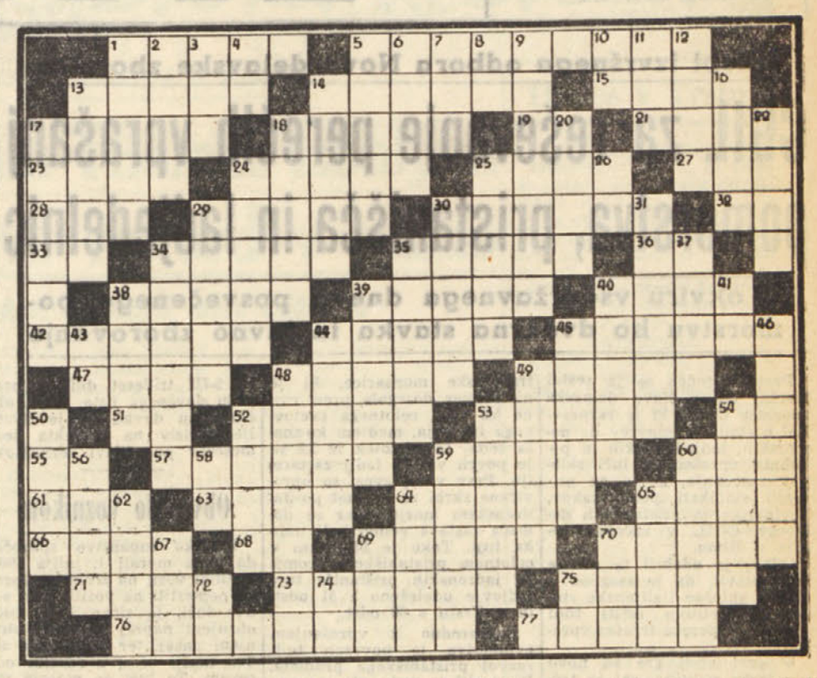

Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. mesto v Nemčiji; 5. obračati strani v kakšni knjigi; 13. časovni podredni veznik; 14. mesto v Italiji; 15. velika, težka, povzročajoča težave, jezna; 17. potrebuje sodnik za obsodbo; 18. ne posebno prostoren; 19. pritrdilnica; 21. še ne uporabljeni; 23. pokrajina v severni Grčiji; 24. nato; 25. del roke; 27. loščilo; 28. vzročni podredni veznik; 29. češki pisatelj; 30. prostor v kopališču; 32. egipčanski bog sonca; 33. enota ploščinske mere; 34. strokovnjak v neki naravoslovni vedi; 35. gorek; 36. slovenski tednik; 38. izdelovalec velikih lesenih posod; 39. kazen; 40. pisalna potrebščina; 42. prebivalec Istre; 44. znova; 45. zvezda jutranjica; 47. korist; 48. osebno moško ime; 49. slok, mršav; 51. avtomobilska kratica za označbo Trsta; 52. ostra začimba; 53. pojoči človek; 54. italijanski spolnik; 55. znak za kemično prvino americij; 57. razmetavam naokoli, raztresam; 59. varuh reda; 60. kratica za kulturno umetniško društvo; 61. loščilo; 63. otroški naziv za očeta; 64. polna soka; 65. svetloba svetilke; 66. moška obleka za svečane priložnosti; 68. igralna karta; 69. žuželka, ki postane nadležna zlasti v mraku; 70. skladatelj operet; 71. odpadek; 73. začetnik slovenskega slovstva; 75. glavno mesto Avstrije; 76. silim, nadlegujem; 77. gozdarski uslužbenec.

NAVPIČNO: 1. indijski asket, tudi čarovnik; 2. prevrat, puč; 3. rovt, novina; 4. kratica za akademski naslov; 5. gradivo; 6. število; 7. industrijska rastlina; 8. znak za kemično prvino iridij; 9. moderen; 10. medmet; 11. velika morska riba; 12. malik; 13. mesto v slovenski Istri; 14. dan v tednu; 16. pripadnik izumrlega mongolskega ljudstva; 17. vas v okolici Kopra; 18. kopitar, ki živi v Južni Ameriki in Aziji; 20. bajeslovni grški junak; 22. bajeslovni letalec; 24. brez uspeha; 25. privlačen, zanimiv; 26. znak za kemično prvino; 29. mesto v Furlaniji; 30. samec domače živali; 31. prebivalec grškega glavnega mesta; 34. interes; 35 tovarna v Celju (kratica za tovarno perila); 37. prevara, zvijača; 38. skrušen, zlomljen; 39. zaupam, rečem; 40. naziv za redovnika; 41. šestnajsta in tretja črka v abecedi; 43. znaka za kemični prvini žveplo in fosfor; 44. stoj, miruj (beseda, znana iz igre otrok); 45. del pohištva; 46. mesto ob obali zahodne Afrike; 48. imetja; 49. jasen, vesel; 50. tuj naziv za nogometnega krilca; 52. ceste, steze; 53. izdelovalec peči; 54. met; 56. bog vojne pri Rimljanih; 58. znak za kemično prvino radij; 59. potujem, hodim; 60. delavec v gostinstvu; 62. taborišče; 64. stanovanjski prostor; 65. reka v Sibiriji; 67. vzročni podredni veznik; 69. gora na Tolminskem; 70. tekočina za luženje; 72. osebni zaimek; 74. zadnji črki v besedi pod 56. navpično; 75. predlog.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: *1. zakup, 5. generaliziram, 17. Adam, 18. Korotan, 19. zakoni, 20. vem, 21. zaročenec, 23. Labin, 24. in, 25. Dumas, 26. rimam, 28. Rila, 29. zenit, 31. Miren, 33. mir, 34. ar, 36. lan, 37. nem, 39. kisik, 41. ne, 42. nič, 44. pokop, 46. nizek, 48. met, 50. prestopim, 52. rak, 55. poliv, 57. težek, 59. jaz, 60. OM, 62. potok, 64. kas, 65. kal, 67. mi, 68. lop, 70. Katon, 72. Tomaj, 73. okop, 75. mešam, 77. ropar, 78. ha, 79. vatel, 81. nelogičen, 83. tri, 84. iverim, 86. nikoder, 87. pred, 88. zapovedovalen, 89. modna.*

NAVPIČNO: *1. zaviran, 2. Aden, 3. kam, 4. um, 5. gorat, 6. Eros, 7. noč, 8. eter, 9. ranim, 10. anemik, 11. iz, 12. zal, 13. Ikar, 14. robim, 15. anilin, 16. minaret, 18. kamin, 21. zunaj, 22. carinik, 25. del, 27. mesim, 30. tekst, 32. niz, 35. Rim, 37. Noe, 38. motek, 40. ker, 43. čep, 44. prvoten, 45. požar, 47. kaj, 49. top, 50. pitam, 51. pes, 53. kam, 54. kolovoz, 56. lok, 58. zaman, 59a. Zinaida, 61. mokava, 63. košeno, 65. Koper, 66. Lar, 69. potep, 71. naliv, 72. točen, 74. pero, 76. moka, 77. ride, 78. hren, 80. liv, 82. gol, 83. trd, 85. me, 87. po.*

(Nadaljevanje sledi)

Vreme včeraj: najvišja temperatura 25.5, najnižja 20.9, ob 19. uri 21.8, zračni tlak 1016.5 raste, veter vzhodnik jugovzhodnik 2 km, vlage 69 odst., 0.2 mm dežja, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 23.6.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 26. junija
Gruda
Sonce vzide ob 4.17 in zatone ob 19.59. Dolžina dneva 15.42. Luna vzide ob 6.30 in zatone ob 21.16
Jutri, PONEDELJEK, 27. junija
Ema

Sklepi izvršnega odbora Nove delavske zbornice

CGIL za reševanje perečih vprašanj pomorstva, pristanišča in ladjedelnic

V okviru vsedržavnega dneva posvečenega pomorstvu bo dveurna stavka in javno zborovanje

Pretekli teden se je sestal izvršni odbor Nove delavske zbornice CGIL, ki je razpravljal o stališču delavcev do pomorskih, ladjedelniških in podobnih vprašanj v luči sklepov zasedanja, ki so ga priredili sindikati pomorščakov, kovinarjev in pristaniških delavcev CGIL v začetku junija v Rimu.

Odbor je odobril te sklepe in ugotovil, da je mogoče v okviru splošne italijanske sindikalne politike rešiti tudi konkretna pereča tržaška vprašanja.

V prvi vrsti gre za novo pomorsko politiko, saj je treba ugotoviti zastoj italijanske trgovinske mornarice, ki je na primer dosegala pred vojno 5,2 odst. celotnega svetovnega ladjevja, medtem ko znaša sedaj ta odstotek le 3,8 in je povrh večina ladij zastarelih. Prav v tej zvezi so upravičene skrbi za promet po Jadranskem morju, kjer se domača zastava vedno bolj umika tuji. Tako je bilo lani v celotnem pristaniškem prometu jadranskih pristanišč tuje ladjevje udeleženo z 51 odst. in v Trstu s 60 odst.

Neposredno z vprašanjem pomorstva je povezan tudi razvoj pristaniškega prometa. Poudariti je treba, da je prav pristanišči promet steber tržaškega gospodarstva in da zavisi njegov razvoj od odnosov, ki vladajo med raznimi državami. Samo v ozračju mednarodnega pomirjenja, v ozračju koeksistence je mogoče sprejeti sporazume, ki bodo upoštevali obojestranske interese in ki bodo privedli do koristne izmenjave dobrin.

Vsa ta vprašanja v Trstu neposredno zavise od vladnih stališč in politike in to celo v večji meri kot v drugih pristaniščih, saj so pri nas državne vse večje pomorske družbe, največje ladjedelnice in drugi ključni industrijski obrati.

Rešitev krize ladjedelnic zavisi torej od vladnih namer, da se obnovi italijanska mornarica v celoti, kar velja tudi za razvoj pristaniškega prometa in rešitev drugih vprašanj.

Izvršni odbor je ugotovil, da je to splošno stališče sindikalnih vsedržavnih organizacij docela v skladu s stališči in zahtevami, ki jih je lokalna sindikalna organizacija izrekala že vrsto let. Zato je odbor tudi sklenil sodelovati v vsedržavnem dnevu posvečenem pomorstvu, pristaniščem in ladjedelnicam, ki so ga proglasile prizadete sindikalne organizacije CGIL. Ta dan bodo priredili 31. junija in bodo ob tej priložnosti proglasili dveurno stavko ter priredili javno zborovanje o navedenih vprašanjih.

Izjava mladinske sekcije Neodvisne socialistične zveze

Mladinska sekcija Neodvisne socialistične zveze z obžalovanjem ugotavlja, da so bili njeni predstavniki prisiljeni v znak protesta zapustiti prvi kongres tržaške avtonomne federacije Zveze italijanske komunistične mladine, ki se v teh dneh vrši v Trstu in na katerega so bili povabljeni. Voditelji te federacije namreč mladincem NSZ niso dovolili izreči pozdravne besede, pri čemer je bil tudi način in odnos tak, da ga nikakor ne bi mogli pričakovati od mladih razgledanih komunistov.

Obstajajo stvarni pogoji, da se med vso napredno mladino, slovensko in italijansko in ne glede na politično pripadnost razvijejo prisrčni stiki in vedno bolj plodno sodelovanje. Mladinska sekcija NSZ je mnenja, da nudijo stališča in ocena tukajšnjega položaja izrečena v poročilu tajnika avtonomne federacije ZKMI za tako sodelovanje potrebno osnovo, čeprav obstajajo glede nekaterih vprašanj različni pogledi. V tej zvezi sekcija še posebej poudarja v tajnikovem poročilu večkrat izrečeno stališče, da je potrebno čim širše sodelovanje med vsemi najrazličnejšimi skupinami mladincev za reševanje konkretnih mladinskih vprašanj.

Mladinska sekcija NSZ želi in pričakuje, da bo tržaška avtonomna federacija ZKMI ta načela izvajala tudi v praksi in da bo ostalo zgoraj navedeno neprimerno ravnanje samo osamljen primer, ker je široko sodelovanje napredne, demokratične, slovenske in italijanske mladine tako zelo potrebno.

Slovenska Nižja trgovska strokovna šola v Trstu

Učenci, ki so z uspehom opravili nižji tečajni izpit

Ravnateljstvo Nižje trgovske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, sporoča, da so v poletnem roku tega šolskega leta z uspehom opravili nižji tečajni izpit na tem zavodu sledeči kandidati: Renato Bellich, Valentino Franceschi, Pavel Rodizza, Slavko Svara, Nevja Coretti, Renata Cettul, Ada Čok, Nadja Cossutta, Nadja Furlan, Savica Malalan, Nataša Pasarit, Petrica Pecenik, Stana Sancin, Sergij Kukanja (privatist).

Popravne izpite ima 7 kandidatov, odklonjena sta bila 2 kandidata.

V sredo skupščina pleskarjev

V sredo ob 18.30 bo na sedežu v Ul. Pondares skupščina pleskarjev. Razpravljali bo do o položaju po predložitvi zahtev in o morebitni proglasitvi stavke. V torek se bodo namreč sindikalni predstavniki sestali z delodajalci. Pleskarji so mnenja, da ne bodo nič odlašali in v kolikor na tem sestanku ne bo jasno raz vidno, da obstajajo možnosti za sklenitev sporazuma, nameravajo proglasiti stavko.

Včeraj se je zaključil pouk v otroških vrtcih

V vseh slovenskih otroških vrtcih na Tržaškem je bilo letos 607 otrok

Včeraj se je zaključil pouk tudi v otroških vrtcih. Naši malčki bodo zdaj doma pri mamicah, nekateri pa bodo šli v počitniške kolonije. Šolsko leto se najbolj zavleče v otroških vrtcih. Otroške vrtnarice imajo zadnje tedne precej opravka, ker otroci postanejo bolj razigrani in nestrpni, ko vidijo, da odrasli šolarji nimajo več pouka. Z dobro voljo pa se vse uredi, tudi če včasih disciplina malo popusti. Otroci se igrajo, matere pa laže opravljajo svoja gospodinjska dela in pomagajo pri delu na polju. Na Tržaškem imamo slovenske otroške vrtce, ki spadajo pod ustanovo OAI (Opera asili infantili), in vrtce, ki spadajo pod občinske uprave.

Pod ustanovo OAI spadajo slovenski otroški vrtci v Barkovljah, Bazovici, Boljuncu, Borštu, pri Domju, v Dolini, Gropadi, Lonjerju, na Opčinah, na Proseku, na Repentabru, v Ricmanjih, pri Sv. Ani, pri Sv. Jakobu, v Križu, v Skednju in v Trebčah.

Pod tržaško občinsko upravo spadata otroška vrtca pri Sv. Ivanu in v Rojanu.

Pod nabrežinsko občinsko upravo spadajo otroški vrtci v Devinu, Mavhinjah, Nabrežini in Sempolaju; pod zgoniško občino pa otroška vrtca v Gabrovcu in Zgoniku.

V letošnjem šolskem letu je bilo v vseh slovenskih otroških vrtvih na Tržaškem skupno 607 otrok, katere je poučevalo 27 otroških vrtnaric. Otroške vrtce obiskujejo otroci od 3. do 6. leta starosti.

O zahtevi staršev iz Prebenega in Mačkovelj, da bi ustanovili otroški vrtec za otroke iz teh dveh vasi, smo že večkrat pisali. Čeprav se je za ta vrtec vpisalo 28 otrok iz obeh vasi in čeprav je dolinska občinska uprava izjavila, da bi nase prevzela breme za vzdrževanje otroškega vrtca, ni vladni generalni komisar do sedaj dal potrebnega dovoljenja. Otroški vrtec je za Mačkovlje in Prebeneg nujno potreben in ni nobenega tehtnega vzroka, da ga ne bi mogli ustanoviti. Prostori so že zagotovljeni, število otrok je zadostno; manjka le še dovoljenje vladnega generalnega komisarja. Upati je, da bo vladni generalni komisar upošteval nujno potrebo po ustanovitvi vrtca in izdal zadevno dovoljenje.

Oprema v otroških vrtcih je kolikor toliko zadovoljiva; v nekaterih vrtcih pa je nujno potrebno urediti prostore, da ne bodo otroci utesnjeni. Tak primer imamo v Bazovici, kjer je bil prej samo slovenski otroški vrtec, zdaj pa si mora slovenski otroški vrtec deliti prostor z italijanskim.

Skoraj vse otroške vrtnarice, ki poučujejo v slovenskih otroških vrtcih na Tržaškem, so dokončale šolo za otroške vrtnarice v Gorici v zavodu, v katerem je le italijanski učni jezik. Zaradi tega je nujno potrebno, da se ustanovi taka šola s slovenskim učnim jezikom za vrtnarice, ki bodo poučevale v slovenskih otroških vrtcih.

Zadeva je popolnoma jasna, saj si ne moremo predstavljati vzgojiteljico, ki nudi prvo znanje otroku in se mora na to svoje poslanstvo pripraviti v drugem jeziku.

Razstave in prireditve ob koncu šolskega leta so tudi v otroških vrtcih pokazale, kaj vse nudi otrokom otroški vrtec in kako vzgoja ter pouk v otroškem vrtcu pripravita otroka na pouk na osnovni šoli.

Obvestilo voznikom

Tržaško županstvo sporoča, da bodo morali 1. julija 1960 lastniki vozil na živinsko vprego namestiti na vozilih eno ali dve luči, in sicer beli luči obrnjeni naprej in rdeči obrnjeni nazaj, ter zadaj eno ali dve mačji očesi z rdečim odsevom. Te luči se morajo videti vsaj 100 m daleč. Če namestijo vozniki samo po eno svetilko spredaj in zadaj, jih morajo dati na levo stran, in sicer na vidljivo mesto, pa naj sta vozilo in tovor kakršna koli. Uporaba luči je obvezna pol ure po sončnem zahodu in pol ure pred vzhodom ter ves dan v cestnih predorih ali ko je vidljivost slaba.

Davčni seznam na ogled

Tržaško županstvo sporoča, da bodo od 26. do 30. t. m. vsak dan od 9. do 12. ure na ogled na oddelku za davke in takse v občinski palači, Ul. Rettori št. 2-III, seznami državnih davkov prve serije in občinskih davkov druge serije za leto 1960 in prejšnja leta. Po tem roku bodo predali seznam v izterjevanje davkariji. Proti državnemu davku je dovoljen priziv na okrajni davčni urad na Trgu Chiesa Evangelica št. 2-III trideset dni po prejetju davčnega lista. Proti občinskemu davku pa je dovoljen priziv na prefekta šest mesecev po objavi seznamov.

Iz sodnih dvoran

Sodnik oprostil obtoženca in ukazal aretirati tožitelja

Zdravnik ni imel dovoljenja za rejo kokoši - obsojeni tatovi - Nadaljevanje razprave proti tihotapcem

Pred sodnikom Coenoni bi se moral včeraj zagovarjati 40-letni Oskar Kuret-Coretti iz Ricmanj, obtožen, da je prizadejal telesne poškodbe 39-letnemu Danjelu Kuretu-Corettiju iz Doline št. 69. Slednji je namreč tožil svojega soimenjaka zaradi nekega dogodka, ki se je odigral pred letom in pol. Zadeva pa se je pred sodiščem končala čisto popolnoma drugače, kot je navada v takih primerih. Sodnik je oprostil Oskarja Kureta vsake krivde, češ da ni zagrešil pripisanega mu dejanja, medtem ko je ukazal, da Danjela Kureta takoj aretirajo zaradi krivega pričevanja in klevetanja.

Danjel Kuret je trdil, da je na božični dan 1958. leta prišel v Oskarjevo gostilno v Ricmanjih, da bi popil kozarec «Radenske». Gospodar pa naj bi ga vrgel iz lokala ter ga zunaj oklofutal in obrcal. Pri tem naj bi ga telesno poškodoval po spodnjem delu hrbta. Včeraj pa je prišlo na dan, da je bil menda Danjel tistega dne v rožcah in da se je poškodoval, ko je padel v neki jarek.

* * *

Neki znan tržaški zdravnik se je moral včeraj zagovarjati pred sodnikom D'Amatom, ker je prekršil čl. 31 in 32 urbanističnega zakona.

Sporazumno s pristojnim uradom ministrstva za kmetijstvo in gozdove je zdravnik postavil v bližini svojega stanovanja moderen kokošnjak v velikosti 26X6X2.5 m. Nekega dne je prišel mimo mestni stražnik, ki ga je vprašal, če je zaprosil pri pristojnih občinskih oblasteh za dovoljenje, da redi kokoši na področju, ki spada v njihovo pristojnost. Tega dovoljenja seveda ni imel in mestni stražnik ga je prijavil sodnim oblastem.

Takoj nato se je zdravnik pozanimal pri mestni občini, da dobi dovoljenje za rejo kokoši in to dovoljenje je tudi kasneje dobil, kar pa ni preprečilo sodnijske obravnave. Včeraj ga je sodnik obsodil na 5 dni zaporne in 5000 lir denarne kazni.

* * *

Kazensko sodišče, ki mu predseduje dr. Boschini, je sodilo včeraj štirim osebam v zvezi z neko tatvino, ki se je dogodila v aprilu letošnjega leta. Na zatožni klopi so sedeli: Sergio Schulz, star 26 let, iz Ul. Del Rin 4; Giordano Schulz, star 32 let (brat prvega obtoženca), stanujoč prav tam; Ermenegildo Tiberio, star 17 let, iz Ul. Giuliani 34; Dušan Strain, star 40 let, iz Ul. dell'Industria 14.

Prvi trije so bili obtoženi, da so v noči 10. aprila letošnjega leta vlomili v trgovino «Magazzini S. Giusto», kjer so ukradli 10 srajc v vrednosti 25.000 lir. Sergio Schulz je bil še obtožen, da so ga policijski organi našli 3 dni po tatvini pijanega v baru «Mexico». Dušana Strajna pa so dolžili nakupa treh ukradenih srajc.

Sodišče je obsodilo Sergia Schulza na 8 mesecev zapora ter 6000 lir globe. Giordanu in Tiberiu pa so spremenili obtožbo v prekršek odkupa ukradenega blaga, za kar so jima naložili 5 mesecev in 10 dni zapora ter 6000 lir globe. Strajna pa so obsodili na 15 tisoč lir denarne kazni zaradi neprevidnega nakupa ukradenega blaga. Končno so oprostili Sergia Schulza obtožbe pijanosti.

* * *

Pred istim sodiščem sta se morala zagovarjati tudi 20-letni Claudio Tessitore in 20-letni Guido Bregant. Prvi je bil obtožen, da je ukradel lambreto nekemu Rudolfu Perhavcu, staremu 46 let, iz veže v poslopju št. 74 v Drevoredu D'Annunzio (kjer slednji stanuje), torbico in zlato zapestnico neki neznani ženski (zapestnico je potem zastavil za 15.000 lir) in fotoaparat znamke «Comet» iz nekega avta.

Breganta pa so dolžili, da je odkupil od Tessitoreja fotoaparat. Tatvine so bile izvršene prve dni maja letošnjega leta.

Sodišče je obsodilo Tessitoreja na 1 leto in 1 mesec zapora ter 20.000 lir globe. Oprostilo pa je Breganta, češ da dejanje, ki ga je zagrešil, ni kaznivo.

Policijske oblasti so prišle Tessitoreju na sled čisto slučajno. 11. maja je neki policijski stražnik priskočil na pomoč Tessitoreju, ki se je prevrnil z motorjem na Korzu Cavour v bližini mosta nad kanalom. Spremil ga je v bolnišnico ter ga nato vprašal, naj mu pokaže prometno knjižico. Te seveda Tessitore ni imel, ker je bilo vozilo ukradeno. Kasneje je na policiji priznal vse tatvine.

* * *

Včeraj se je nadaljevala razprava proti tihotapskim skupinam z alkoholom in s fluorescentnimi cevmi. Govoril je odvetnik De Dominicis, ki brani Ferina. Zahteval je, naj sodišče oprosti njegovega varovanca vsaj zaradi pomanjkanja dokazov. Razprava se bo nadaljevala prihodnji četrtek.

Cena tobaka se žal ne zniža

Razni časopisi so objavili vest, da se bo cena nekaterih vrst tobaka znižala za okrog 10 odstotkov, in sicer zaradi vedno večje tuje konkurence. Tako naj bi se cena cigaret «Nazionali Super» znižala od 250 na 230 lir, cigaret «Super s filtrom» od 260 na 240 lir itd. Vest pa je bila vsekakor preuranjena, saj se država pač ne more tako lahko odpovedati velikemu dohodku, ki ga ima od tobaka. Računajo namreč, da zasluži na leto čistih 425 milijard, kar pomeni, da plačajo kadilci dejansko skoraj toliko davka.

Včeraj pa je agencija ANSA javila naslednjo vest, ki bo kadilce pač gotovo razočarala: «V zvezi z vestmi, objavljenimi zadnje dni v tisku, da pristojni organi finančnega ministrstva proučujejo možnost znižanja cene cigaret, se poudarja, da gre za glasove in domneve, ki nimajo nikake zveze s stvarnostjo.»

Pri delu v ladjedelnici Sv. Marka se je včeraj ponesrečil 54-letni Giovanni Frausin iz Milj. Kavelj žerjava ga je udaril po glavi in ranil, zaradi česar se bo Frausin moral zdraviti 10 dni na I. kirurškem oddelku.

Jutri seja tržaškega obč. sveta

Izvolitev novega odbornika in razni upravni sklepi

Jutri bo zopet redna seja tržaškega občinskega sveta. Pretekli teden so bile kar tri seje, in sicer slovesna seja v ponedeljek, ko so izročili A. in J. Piccardu diplomo častnega meščana, ter v torek in petek, ker se občinskemu svetu mudi, da bi čimprej končal svoje delo in odšel na počitnice. K precej obširnemu dnevnemu redu je dodal občinski odbor nadaljnjih 17 točk, od katerih bodo obravnavali dve na tajni seji.

Predvsem bodo izvolili novega odbornika za ekonomat namesto inž. Spaccinija, ki je odstopil. Druge točke so: Popravilo strehe in obnovitev zunanjega ometa zoološkega muzeja za 2 milijona lir; popravilo strehe cerkve sv. Mohorja v Rojanu (2 milijona); vplačilo občinskega deleža pri ustanovi za julijsko letališče; sprememba pravil dobrodelne ustanove «Calojanni»; novi pravilnik ribje tržnice na debelo; novi pravilnik tržnice za sadje in povrtnine na debelo; razširitev pooblastil občinskega odbora.

Na dnevnem redu je tudi 7 sklepov Acegata. Občinski svet bo vzel brez vsakršne pripombe na znanje sklep o razširitvi napeljave za cestno razsvetljavo na Lonjerski cesti, sklep o namestitvi dveh transformatorjev v transformatorskih postajah v Ulici Broletto in Stoppani in sklep o uvedbi bre avtobusne zveze Trst-Miramar (za časa tamkajšnjih predstav). Nadalje bodo svetovalci odobrili zasebna pogajanja Acegata s podjetji za nabavo premoga za 19.200.000 lir, za nabavo treh transformatorjev po 6000 kW za 33.984.825 lir, za nabavo dveh transformatorjev po 5.000 kW za 15.783.300 lir ter nabavo registratorja za 500.000 lir.

Nevarno prehitevanje

V prvih dopoldanskih urah se je včeraj 41-letni Ferdinando Dodič iz Ulice Cavana 20 peljal z vespo po Miramarskem drevoredu proti Barkovljam, pa ga je 27-letni Filippo Santarelli, ki je vozil taksi, hotel prehiteti. Pri tem ga je zadel v desno stran in prevrnil. Dodič se je pobil in opraskal po glavi, levi roki in bokih. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti dober teden.

Hudo se je ponesrečil z avtom pri Piranu

Včeraj popoldne so pripeljali z jugoslovanskim rešilnim avtom iz Izole do bloka pod Škofljami 45-letnega Riccarda Klaja iz Ul. del Rivo 5. Od bloka pa so ga odpeljali v tržaško bolnišnico z rešilnim avtomobilom Rdečega križa. Sprejeli so ga s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek.

Klaj se je 23. t. m. okrog polnoči peljal iz Pirana proti Portorožu, v avtu, ki ga je vozil njegov brat Aleksander. Zaradi mastnega madeža na cesti je avto treščil v neki tovornik, ki je stal na cesti. Šofer se je le malo poškodoval, Klaj pa si je prebil lobanjo in so ga odpeljali v bolnišnico v Izolo. Njegovi sorodniki pa so želeli, da bi ga prepeljali v tržaško bolnišnico.

Motorist podrl žensko

Ko je včeraj malo pred poldnem 46-letna Veronika Kralj od Domja štev. 46 prečkala cesto v Drevoredu D'Annunzio, je privozil z motorjem 20-letni Sergio Alessio iz Ulice Lazzaretto Vecchio 4 in jo podrl. Ženska se je pobila in opraskala po desni roki in ranila po trebuhu ter si izbila zob. V bolnišnici so ji nudili prvo zdravniško pomoč in se bo morala zdraviti dober teden.

Jutri v Dreher stavka 24 ur

Pokrajinsko tajništvo sindikata prehrambene stroke je včeraj izdalo daljši proglas v zvezi s stavko pivovarniške industrije. V proglasu poudarjajo, da so sindikalne organizacije CGIL, UIL in CISL v vsedržavnem okviru proglasile enotno stavko in določile, da stavkajo tudi delavci podjetij, kjer je bila že podpisana tovarniška pogodba. Preveč je namreč ugodno za delodajalce nekaj popustiti v tovarniškem okviru zato, da lahko razbijejo vsedržavno akcijo in prelože reševanje važnih vprašanj.

V proglasu zato ostro obsojajo stališče predsednika notranje komisije tržaške pivovarne «Dreher», ki pravi, da bi v tovarni stavkali samo simbolično eno uro. Tako stališče je lahko samo v korist delodajalcev. Sindikat poziva vse uslužbence pivovarne, da se enotno udeleže stavke, ki traja 24 ur, kot so to enotno odločile vse tri sindikalne organizacije.

Povozil ga je z lambreto

V Ul. F. Severo je včeraj opoldne 17-letni Stefano Fumai iz Ul. Vecellio 13 povozil z lambreto 23-letnega Silvana Toffolettija iz Ul. Paduina 3, ko je ta prečkal cesto. Toffoletti se je pobil in opraskal po levi nogi in so ga sprejeli na opazovalni oddelek. Zdraviti se bo moral dober teden.

Fantje iz ZGONIKA
vabijo na
PLES
ki bo danes 26. t. m.
od 17. do 24. ure
na prostem
Igrali bodo
ZADOVOLJNI KRANJCI

PROSVETNO DRUŠTVO LONJER - KATINARA
priredi v sredo 29. junija ob 20.30 v LONJERJU «pri Županovih» vaško šalo v treh dejanjih
«VOZEL»
PETRA PETROVIČA
Vljudno vabljeni

V nedeljo 3. julija ob 9. uri bo na LOKVAH pri ČEPOVANU
VELIKO PARTIZANSKO ZBOROVANJE
ZVEZA PARTIZANOV TRŽAŠKEGA OZEMLJA **poziva vse svoje člane ter vse bivše partizane, ki so se borili na Trnovski planoti, (ki posedujejo obmejno propustnico), naj se udeležijo tega zborovanja.**

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. junija 1960 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo je 5 oseb, porok pa je bilo 12.

POROČILI SO SE: Agent CP Edo Toful in baristka Francesca Zanier, ladijski konstruktor Aldo Lafhag-Nedoch in gospodinja Jolanda Casette, strugar Giorgio Urizzi in prodajalka Fulvia Pasqualis, uradnik Francesco Tamaro in uradnica Eleonora Rapisarda, gradbenik Vincenzo Lionetti in turistična spremljevalka Renata Luciani, uradnik Sergio Cecchi in uradnica Maria Pia Sinigaglia, zidar Narciso Ceppi in gospodinja Pia Pelin, uradnik Giovanni Curto in uradnica Nada Stolfa, inženir Antonio Cecchi in učiteljica Lidia Almerigogna, gradbeni izvedenec Riccardo Fiore in uradnica Carla Fedel, karabinjer Giuseppe Spreafico in uradnica Lidia Burul, težak Lodovico Glavina in gospodinja Nives Feran.

UMRLI SO: 63-letni Giovanni Reganzin, 86-letni Giovanni Pasqualini, 49-letna Maria Negovetich, 55-letni Ermanno Umek, 75-letna Maria Nemaz vd. Micetich.

OKLICI: lekarnar Francesco Cinquanta in študentka Laura Croce, karabinjer Giuseppe Cavallo in gospodinja Rina Virgili, uradnik Luciano Molin in gospodinja Liliana Braut, urednik Ferdinando Rauber in gospodinja Liliana Sulini, zidar Flavio Pavone in delavka Elda Monaro, mehanik Vittorio Santoro in prodajalka Annamaria Cerqueni, klepar Albino Butinar in delavka Idiana Spolverato, natakar Sergio Canciani in gospodinja Bruna Toich, uradnik Bartolo Puleo in učiteljica Giovanna Puleo, instalater Aldo Bloccari in gospodinja Romana Crovatin, električar Giovanni Pruni in prodajalka Lidia Stulle, miner Carlo Lusina in šivilja Maria Ferrara, težak Umberto Bassi in natakarica Silvana Jurincich, delavec Bruno Limoncin in gospodinja Lucia Dambrosi, pleskar Luigi Varesano in frizerka Giorgina Moderc, pomorščak Giordano Privilegi in uradnica Romana Blasco, karabinjer Nicolo Francavilla in gospodinja Ida Vespasiano, trgovec Umberto Luttini in prodajalka Laura Pertot, mesar Mario Cernigoj in prodajalka Licia Lupetti, državni funkcionar Andrea Marsi in gospodinja Fulvia Ichni, uradnik Claudio Grahonja in gospodinja Filomena Nobile, prodajalec Livio Tomasini in prodajalka Eliana Coreni, mornar Marcello Bonifacio in prodajalka Gianna Vascotto, učitelj Luciano Fracarissu in učiteljica Adriana Molignoni, delavec Ivan Filipčič in gospodinja Giovanna Trebiciani, varilec Innocente Maccan in gospodinja Alma Mezzetti, šofer Angelo Mazzucchi in gospodinja Graziella Sedmak, cevar Guerrino Potleca in gospodinja Fortunata Caccioppoli, zavarovalni agent Salvatore Garofalo in profesorica Nerina Neri, elektrotehnični izvedenec Giorgio Roncelli in šivilja Elena Cadia, kuhar Massimiliano Canciani in gospodinja Luigia Benedetti, pom. častnik Dino Bellich in gospodinja Valeria Marsich, študent John Peter Dussich in prodajalka Edda Tartaglia, mehanik Guido Mayer in šivilja Lucia Pittano, čuvar Francesco Visciano in gospodinja Vittoria Riccardi, policijski agent Franz Storch in uradnica Mirella Apollonio, gledališki strojnik Ciro Gallo in gospodinja Maria Pia Stefini, mehanik Eugenio Zanella in krznarka Romana Colombo, mehanik Claudio Ciolli in prodajalka Rosa Primc.

LEKARNE ODPRTE DANES

INAM-Al Cedro, Trg Oberdan 2; Cipolla, Ul. Belpaggio 4; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Depangher, Ul. sv. Justa 1; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Trg Goldoni 8; Dr. Miani, Barkovlje in Nicoli, Skedenj.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Trg Goldoni 8 in dr. Rossetti, Ulica Combi 19.

IZLETI

IZLETI SPDT

V nedeljo dne 10. julija izlet v Kranjsko goro z izleti v Tamar, Krnico itd., tudi z žičnico. Vpisovanje v Rimski ulici 15-II. Za izlet zadostuje propustnica. Povratek čez Vršič, Trento in Bovec in čez blok ob Nadiži v Čedad.

Prosvetno društvo Barkovlje bo priredilo v nedeljo 10. julija t.l. izlet v Škocjansko jamo, na Slavnik z ogledom reje bobrov v Rižani in v Ankaran. Vpisovanje vsak dan od 20. do 21. ure v prostorih prosvetnega društva (nasproti barkovljanske šole pri družini Veljak) in pri Lojzki Sčukovi na Proseški cesti. Vpisovanje se zaključi danes 26. junija. Cena izleta 900 lir.

RAZNA OBVESTILA

Tržaški filatelistični klub «L. Košir». Danes 26. junija zadnji sezonski sestanek v prostorih kluba, Ul. Roma 15-II., od 10. do 12. ure. Delile se bodo novitete. Prihodnji sestanek v novi sezoni bo v nedeljo 4. septembra t.l. v novih prostorih kluba.

Ljudska knjižnica v Trstu v Ul. Roma 15 obvešča svoje bralce, da ne posluje do 10. julija t.l.

DAROVI IN PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob pok. Uršule Kuret, daruje družina Demark 2000 lir za Dijaško Matico.

LOTERIJA

BARI	65	55	41	5	53
CAGLIARI	43	22	3	32	77
FLORENCA	67	87	61	34	59
GENOVA	52	41	20	1	89
MILAN	41	17	54	10	19
NEAPELJ	81	51	18	46	55
PALERMO	31	49	86	58	84
RIM	16	88	46	32	64
TURIN	77	51	81	11	67
BENETKE	64	82	74	4	57

ENALOTTO

2 X 2 X X 2 X 1 2 2 X 2

Skupna vsota nagrad znaša 45.663.754 lir. Dvanajstic je bilo 9 in prejmejo po 2.029.000 lir; enajstic 178 in prejmejo po 76.900 lir; desetic 1893 in prejmejo po 7.200 lir.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 26. t. m. ob 17. uri barvni film:
NA SVIDENJE FRANČIŠKA
(Arrivederci Francesca)
Igrajo: RUTH LEUWERIK in C. THOMPSON

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

NA PROSTEM V TREBCAH

Danes 26. t. m. ob 20.30 Jurčič-Klemenčič **«DESETI BRAT».**

PREDSTAVI NA OBČINSKEM NOGOMETNEM IGRIŠČU V BOLJUNCU

V sredo 29. t. m. ob 20.30 Goodrich-Hackett **«DNEVNIK ANE FRANK»,**

v četrtek 30. t. m. ob 20.30 Danilo Gorinšek **«SILNI BIČ»**

KINO

Fenice 15.00 «Potovanje grozot», R. Stack.
Excelsior 15.00 «Dolina Edena», James Dean, Julie Harris. Cinemascope.
Filodrammatico 15.00 «Mumija je oživela», Steve Grant.
Grattacielo 14.30 «Sissi, carjeva izvoljenka», Romy Schneider, J. C. Pascal.
Supercinema 14.30 «Ognjevita baronica», Dawn Adams, Joachim Fushsberger.
Arcobaleno 14.30 «Topla roka», Usoda petih oseb v eni sami roki.
Aurora 15.00 «Kartagena v plamenih».
Alabarda 14.30 «Prirojeno gospostvo». Zelo zabaven film. Cinemascope. Delia Scala, Totò, Peppino de Filippo.
Capitol 15.00 «Resnična zgodba Rosemarie», Belinda Lee.
Cristallo 15.00 «Krvnik», Robert Taylor.
Garibaldi 15.00 «Il marmittone», Jerry Lewis.
Impero 15.00 «Zapeljivec», Alberto Sordi.
Italia 15.00 «Črne nogavice tople noči». Prepovedano mladoletnim.
Moderno 14.00 «Zelena domovanja», A. Hepburn, A. Perkins. Cinemascope, technicolor.
Massimo 14.30 «I ragazzi di Parioli».
Vittorio Veneto 14.30 «Lepa nevesta», Ava Gardner, Joseph Cotten.
Ideale 15.00 «V mestu noč žge».
Marconi 15.00 «Uradnik».
San Marco Zaprto.
Savona 14.30 «Jesse James prihaja», Bob Hope.
Odeon 14.30 «Čarovnica v nebesih».
Astra 15.00 «Kjer zemlja peče».

LETNI KINO

Skedenj 20.15 «Zimske počitnice» Technicolor, A. Sordi.
Marconi 20.15 «Uradnik».
Garibaldi 20.15—22.00 «Il marmittone».

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, tel. 29041, prodaja gospodinjske električne predmete — hladilnike FIAT, ATLANTIC in druge znamke. Plačljivo tudi v 24 obrokih. PRALNE stroje, kovinsko kuhinjsko opremo.

ISCEM POMOČNICO sposobno vseh hišnih del. Telefonirati na št. 37-338.

ISCEM VAJENKO, krojačnica Tretjak, Ul. Imbriani 4-II., tel. 68-066.

NAGROBNE SPOMENIKE v kamnu in marmoru, izdelke za stavbe, vam nudi z modernimi stroji opremljena delavnica S. ZIDARIC, Sempolaj št. 4 (Nabrežina), Tel 20151.

32-LETNI SLOVENEC želi spoznanja z 20- do 30-letnim dekletom v svrho prijateljstva in poroke. Po možnosti s priloženo sliko, kar se na Vašo željo vrne. Zaupljivo. Naslov: Stanko Forbič, P.O. River Camp, Via Cooma, N.S.W. Australia.

SLOVENEC V AVSTRALIJI, star 28 let, želi spoznanja z 20-28-letnim dekletom v svrho prijateljstva in poroke. Priložene slike se na Vašo željo vrnejo. Resne in iskrene samo. Naslov: Rudy Zitnik, P.O. River Camp, Via Cooma N.S.W. Australia.

VAJENCA, kleparja-instalaterja, iščemo. Ul. sv. Justa 16.

TURISTI AVTOMOBILISTI
Avto delavnica
OLIMPIA
Moderna postaja za pranje in mazanje
Mehanična delavnica
Skrbna popravila po zelo ugodnih cenah
Trst,
Ul. Vespucci 4, tel. 55410

PREDEN GRESTE NA DOPUST
se naročite na
PRIMORSKI DNEVNIK
Pošljemo vam ga v katerikoli kraj, tudi v inozemstvo.
15-dnevna naročnina L 300
Telefonirajte na št. 37-338

ZAHVALA

Globoko ganjeni se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage

URŠULE KURET

Še posebej se zahvaljujemo darovalcem cvetja, pevskemu zboru in vsem vaščanom, prijateljem in znancem, ki so našo drago pokojnico spremili na zadnji poti.

SIN MIRAN Z DRUŽINO IN OSTALO SORODSTVO

Velesejemska dejavnost

Delegat Slonokoščene obale je orisal njeno gospodarstvo

III. zasedanje o pohištvu - Brazilski veleposlanik bo jutri gost trgovinske zbornice

Včeraj sta v paviljonu Slonokoščene obale zastopnik poslanstva te države v Parizu Coulibaly in trgovinski svetnik Francoskega konzulata v Genovi Levy imela tiskovno konferenco o zemljepisno - gospodarskih značilnostih nove afriške države in o možnostih izkoriščanja tržaškega pristanišča kot središča za razpečavanje njenih proizvodov. Coulibaly je predvsem povedal, kaj Slonokoščena obala lahko izvaža, to je kavo, les, kakao, banane in ananas. Slonokoščena obala je na tretjem mestu v svetovni proizvodnji kave, saj jo je leta 1959 pridelala 161.671 ton, medtem ko je znašal pridelek pred 10 leti komaj 54.000 ton. Preko Trsta bi ta država lahko širila prodajo svoje kave zlasti v Italijo.

Afriški delegat je nato omenil važnost lesa in dejal, da so na velesejmu take vrste, ki jih italijanski trgovci že dobro poznajo. Tudi proizvodnja lesa se je v desetih letih početverila in dosegla 444 tisoč ton. Slonokoščena obala je tudi četrti proizvajalec kakaa na svetu. Svetnik Levy pa je omenil ovire, ki jih postavlja Italija uvozu banan in ananasa. Če bi se trgovina Italije s Slonokoščeno obalo povečala, bi imeli obe državi le veliko korist, saj bi Afričani kupovali zlasti razne proizvode italijanske male in srednje industrije. Slonokoščena obala se je tokrat prvič udeležila velesejma v Italiji, kar kaže, kako veliko važnost pripisuje Trstu.

Na velesejmu je bilo včeraj tudi III. mednarodno zasedanje o pohištvu. Na zasedanju so zlasti obravnavali položaj v industriji pohištva v Italiji ter težkoče, ki so nastale s konkurenco z drugimi državami SET. Premalo podjetij se je namreč prilagodilo novi tehniki obdelave lesa. Govorijo tudi toliko o «italijanskem slogu», pri tem pa pozabljajo na zahteve tržišča.

Včeraj se je nadaljevalo tudi zasedanje o novi tehniki upravljanja podjetij, na katerem so podali zjutraj strokovnjaki razna poročila, popoldne pa je bila diskusija.

Jutri pa bo v trgovinski zbornici sestanek ob obisku brazilskega veleposlanik Huga Gouthiera de Oliveira Gondima, ki ga bosta spremljala trgovinski ataše dr. Herman Braim in znani gospodarski strokovnjak Sampaio. Dr. Caidassi bo predstavil visokemu gostu tržaške gospodarstvenike. Na sestanku bodo obravnavali trgovinske odnose med Brazilijo in Trstom.

Iz zgoniške občine

Novo šolsko poslopje v Zgoniku je dejansko dograjeno in urejeno

Učenci bodo v prihodnjem šolskem letu že v novih učilnicah - Javna dela v teku

Šolsko poslopje v Zgoniku je dejansko končano, saj so tudi notranje prostore že povsem uredili. Treba bo le očistiti pod in nekaj oken in učenci bi se lahko vselili v nove šolske prostore. Toda do začetka prihodnjega šolskega leta je še daleč in do takrat bo poslopje pač samevalo. Vsekakor pa bodo učenci v prihodnjem šolskem letu zelo zadovoljni, ko bodo sedeli na novih klopeh v prostornih in zračnih učilnicah.

V zvezi z dograditvijo novega šolskega poslopja se postavlja vprašanje preureditve stare šole v stanovanja za učitelje. Po načrtih, ki so bili že odobreni, bi nekdanje šolske prostore uredili v dve stanovanji, za kar bi porabili tri in pol milijona lir. Denar je bil tudi že odobren, tako da bi bilo treba sedaj dela oddati na dražbi.

Med javnimi deli, ki so sedaj v teku, je treba omeniti popravilo asfaltnega cestišča na cesti Zgonik - Salež. To delo opravljajo delavci pod okriljem ustanove Selad, medtem ko štirje občinski delavci trenutno popravljajo poljske poti v Gabrovcu.

Na hribu Sv. Lenarta pa sedaj gradijo novo kapelico, ki bo stala na istem mestu, kjer je bilo prejšnje svetišče. Delavci so iz ruševin nekdanje cerkve izbrali ves razpoložljiv kamen in z njim sedaj zidajo kapelico. Pot, ki vodi iz Samotorice na hrib Sv. Lenarta pa je že dalj časa urejena, tako da prihaja na ta hrib vedno več izletnikov. Tudi visok hrib nad Saležem, s katerega je prav tako lep razgled daleč naokoli, bi lahko sčasoma izkoristili v turistične namene. Sedaj vodijo nanj le kolovozi in steze, tako da je moč priti nanj le peš, a bi bilo koristno, ko bi začeli poti širiti in jih postopoma spreminjati v vozne poti.

Končno naj še omenimo, da bo konec meseca odšlo iz občine na letovanje 12 otrok, in sicer dečkov. Odpotovali bodo 30. t. m. skupno z otroki iz devinsko - nabrežinske občine v Rigolatto, kjer bodo ostali vse do konca julija, ko bodo na njihovo mesto prišle deklice. Iz zgoniške občine bo odšlo v kolonijo osem deklic.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Goriško-beneški dnevnik

Voda je za Števerjan najvažnejša potreba

Seveda bi jo morali mestnemu vodovodu plačevati precej drago: po 80 lir kub. meter

Napredek števerjanske občinske uprave je tesno povezan z dvema faktorjema: napeljavo vodovoda in asfaltiranjem poti. Kadar se bo zadostilo obema, šele tedaj bodo Števerjanci lahko pričeli misliti na turizem.

Ce pa vprašate domačine, kaj bi radi poprej, vodovod ali ureditev cest, tedaj bi vam soglasno odgovorili: vodovod. Upoštevajoč potrebe prebivalstva je občinska uprava napravila že več korakov, da bi našla zadovoljivo rešitev. V zadnjem času je vprašala tudi mestni vodovod v Gorici, pod kakšnimi pogoji je pripravljen dobavljati vodo občini. Po krajšem presledku je poslal občinski upravi svoje predloge, ki obstajajo v sledečem: kubični meter vode na Oslavju bi stal števerjansko občino 45 lir. Z vsemi ostalimi stroški bo plačal potrošnik v Števerjanu za vsak kubični meter okoli 80 lir. K temu je treba prišteti še izplačilo kavcije v znesku 200 tisoč lir in pa sprejem pogodbe pod pogojem, da mestni vodovod lahko odvzame vodo, če bi jo mesto potrebovalo.

Občinska uprava je odpisala vodovodni upravi, da so pogoji prehudi. Zato je vodovodna uprava znižala kavcijo na 100.000 lir in se obvezala dobaviti vodo ob vsaki priliki

Boljših pogojev skoraj ni mogoče izsiliti, razen če ne priskoči na pomoč prefektura, ki bi edino lahko rešila občino in pa vaščane velikih izdatkov za vodo, ko že ni bilo mogoče najti cenejšega izhoda s podaljšanjem jugoslovanske vodovodne mreže v Brdih.

Občinski svet v Števerjanu je proučitev vprašanja prepustil strokovnjaku, ki bo o svojih dognanjih obvestil občinske predstavnike.

Razstava psov v parku županstva

Danes ob 8.30 bodo v parku goriškega županstva otvorili tretjo mednarodno razstavo psov. Razstavo organizira kinološko društvo skupno s pokrajino ustanovo za turizem ter zvezo goriških lovcev.

Do sedaj se je za to prireditev prijavilo izredno število razstavljavcev, bodisi po številu (233), kakor po kvaliteti Udeleženci letošnje razstave so Jugoslovani, Švicarji, Nemci, Avstrijci, Holandci in Italijani. Med udeleženci je največ Holandcev in Nemcev, ki bodo prikazali res izbrane in cenjene pasme.

Za razstavo, ki spada v okvir poletnih prireditev na Goriškem, je pripravljenih veliko nagrad in odlikovanj.

Vsedržavni shod trgovskih potnikov

Zveza trgovcev goriške pokrajine nam je sporočila, da organizira vsedržavna federacija agentov in trgovskih potnikov shod kategorije dne 3. julija letos v velili dvorani tržaškega velesejma s pričetkom ob 10. uri.

Razpravljali bodo o pomoči in upokojitvi agentov in potnikov na podlagi načrtov «Confcommercio»; registraciji ekonomskih sporazumov; vlogi v skupnem tržišču in spremembi statuta. Shod se bo končal od 13. uri.

Kdor bi želel prisostvovati, naj se zglasi na zvezi trgovcev, Korzo Italija 25 v Gorici, kjer mu bodo izročili brezplačno vstopnico.

Žene organizirajo izlet na Koroško

Slovenske žene na Goriškem organizirajo 14. in 15. avgusta avtobusni izlet na Koroško. Vožnja, hrana in prenočišče stane 4.000 lir. Kdor se želi izleta udeležiti, naj se vpiše na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli 1 vključno do 16. julija. S seboj naj prinese novo osebno izkaznico, vidirano od kvesture za potovanje v inozemstvo.

Avtobus bo iz Gorice odpeljal po vaseh in pobral izletnike, potem pa bo peljal po naslednji progi: Trbiž, Beljak, Baško jezero, Rož, Borovlje, Celovec, Bilčovs, Podravlje, kjer bodo izletniki prenočevali. Naslednji dan bodo šli mimo Vrbskega jezera na Gosposvetsko polje, Velikovec, Klopinjsko jezero, Celovec, Otok, Beljak, Gorica. Uro odhoda in vsa ostala podrobna navodila prejmejo pri vpisu.

Avtomobil v motor

Ob 17.55 je na Majnici povozil 25-letni mizar Anton Koršič, rojen v Standrežu in stanujoč v Trstu v Ul. Damiano Chiesa 91, 35-letnega motorista Remigia Moscardi iz Gradišča. Motorist si je zlomil levo nogo in udaril po glavi ter se bo moral zdraviti v goriški bolnišnici 60 dni.

Padec v tovarni leda

V goriški tovarni leda je včeraj ob 7.30 padel 29-letni šofer Luigi De Carli iz Ul. Ascoli št. 10. Z avtom Zelenega križa so ga prepeljali v civilno bolnišnico, kjer so ga zaradi udarca v lobanjo pridržali na zdravljenju. Če ne bo komplikacij, bo ozdravel v sedmih dneh.

Stroj je zmečkal delavki prst

V civilni bolnišnici so včeraj ob 8. uri nudili prvo pomoč delavki tovarne IPL na Tržaški cesti, 20-letni Gabrielli Plessini iz Ul. Catterini št. 43. Dekle dela pri nekem stroju. Včeraj okoli 7.30 ji je stroj zmečkal kazalec desne roke. V bolnišnici so ji odrezali zadnji členek prsta. Ozdravela bo v 15 dneh.

Novi bencinski boni

Goriška trgovinska zbornica je prenehala izdajati 5-litrske bencinske bone sinje, in 10-litrske bone rjave barve. Omenjeni boni se lahko uporabljajo do konca tega meseca, potem pa bodo dokončno izgubili veljavo. V zameno je trgovinska zbornica pričela izdajati 5-litrske bone lešnikove in 10-litrske bone vijoličaste barve.

Preselitev uradov trgovinske zbornice

Ker so pričeli popravljati poslopje, v katerem ima sedež goriška trgovinska zbornica, se bodo njeni uradi za industrijo, trgovino ter statistiko preselili iz Ul. Crispi v osnovno šolo v Ul. Roma 3.

V tem poslopju je že predsedstvo, generalno tajništvo, statistični urad, zunanja trgovina, register podjetij in obrtniška zbornica.

Javna dela v sovodenjski občini

Popravljajo občinsko cesto Rubije-Gabrje

Okrepitev telefonskega omrežja

V tem tednu je v sovodenjski občini v teku več javnih del. Gradbeno podjetje SACA, ki si je na dražbi zagotovilo asfaltiranje občinske ceste Rubije-Gabrje, je z buldozerom razširilo cestišče, ki je bilo na nekaterih krajih precej ozko; postrgali so tudi grbe na ovinkih, da bo cesta, ko bodo nanjo položili asfalt, res gladka.

Te dni delavci SACA cementirajo po Sovodnjah odtočna jarka na obeh straneh ceste. Uredili bodo tudi trg pred cerkvijo in prostor pred županstvom. To delo je bilo potrebno zaradi tega, da bo cesta dokončno urejena, kakor je treba. Popravili so tudi ovinka na obeh straneh mosta, ker ju nameravajo znova asfaltirati s sredstvi, ki bodo ostala pri asfaltiranju ceste v Gabrjah.

K temu naj dodamo še to, da je TELVE poslala v občino skupino delavcev, ki bo napela še dve žici, ker je bila dosedanja zmogljivost telefonskega omrežja zaradi novih naročnikov premajhna.

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini se je od 19. do 25. junija rodilo 22 otrok, umrlo je 14 oseb, oklicev je bilo 6, porok pa 7.

RODILI SO SE: Deana Zanoni, Lucia Marasco, Antonella Rizzatto, Patrizia Gergole, Patrizia Toffano, Sarita Spina, Rosita Spessot, Giorgio Schiff, Marcello Ortolan, Graziella Tedesco, Paola Lacerenza, Maurizio Paoletti, Daniela Visintin, Giovanni Bianco, Lorella De Luca, Enrico Visintin, Paolo Tacchini, Sonia Culiat, Stefano Bergamasco, Luigino Stacul, Franca Iarc, Claudio Codermaz.

UMRLI SO: 64-letni težak Mario Reali, 76-letni Carlo Corlato, 78-letna upokojenka Francesca Cargnel vd. Bressan, 65-letna upokojenka Tereza Bonomi por. Lavrenčič, 80-letni upokojenec Francesco Fantini, 82-letna Maria Lancic vd. Ussai, 63-letna Cristina Attems vd. Urgos, 66-letna Matilde Bagon vd. Selva, 77-letna Antonia Caligaris, por. Codani, 27-letna tkalka Olga Zotti por. Bregant, 68-letna Maria Bon vd. Visintin, 38-letni uradnik Egidio Culot, 16-letni mehanik Alessio Feresin, 52-letni upokojenec Antonio Corsi.

OKLICI: kuhar Francesco Lovini in Nives Modi, krojač Giulio Carciofi in zobotehnična pomočnica Maria Bressani, delavec Luciano Perigoi in tkalka Amalia Cingerli, železničar Giovanni Riavis in Luigia Pauletti, uradnik Attilio Gaudenzi in uradnica Maria Wizina, uradnik Tullio Bregant in profesorica Donatella Orbani.

POROČILI SO SE: šofer Bruno Rubin in Salvatrice Urdan, uradnik Odillo Bertato in uradnica Norina Sella, orožnik Giovanni Rossi in šivilja Rosaria Cartelli, frizer Italo Nicolardi in tkalka Maria Milotti, električar Italo Visintin in uradnica Marialuisa Anconetti, poročnik ameriške vojske Gordon Brower in Carolina Kralj, železničar Ferdinando Carbone in Rosa Gatta.

DAROVI

V počastitev spomina Terezije Lavrenčič daruje NN iz Pevme Podpornemu društvu 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Terezije Lavrenčič daruje društvo «Naš prapor» iz Pevme Dijaški Matici 3.000 lir.

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Alesani, Ulica Carducci št. 12. tel. 22-68.

Iz Čeplešišča

Pogreb mladega emigranta ki je tragično umrl v Nemčiji

V nedeljo 19. t. m. zjutraj je prišla v «Meštovo» družino v Čeplešišče žalostna brzojavka iz Nemčije. Naznanila je smrt 22-letnega Antona Martiniča.

Mladi Martinič je šel z drugimi našimi rojaki 26. aprila t. l. v Nemčijo, da bi kaj zaslužil zase in pomagal družini. V soboto 18. junija pa ga je nepričakovano doletela smrt. Martinič je našel delo v pristanišču Saerbech v Vestfaliji. Delal je na nekem parniku, ki vozi po tamkajšnjem kanalu. V soboto popoldne se je peljal v čolnu po kanalu z rojakom, ki tam dela, Vogričem Lavrencem iz Plataca. Martiniča je prijelo nenadoma slabo, zakričal je in padel v vodo. Prijatelju ni ostalo drugega kot klicati na pomoč. Takoj so prišli na kraj nesreče ljudje, ki so bili v bližini. Po petih minutah je bil nesrečni fant izvlečen iz vode, a ni dal več nobenega znaka življenja. Niti zdravnik, ki je prišel takoj na kraj nesreče, ga ni mogel spraviti k življenju, Ugotovil je samo, da je Martiniča zadela kap. Ta žalostna novica se je raznesla kot blisk po vseh naših vaseh in je globoko pretresla vse tiste, ki so poznali in spoštovali poštenega in pridnega fanta. Kako pa je prizadela družino pokojnika, ni mogoče povedati z besedami. Niti dva meseca ni, ko se je poslovil od njih zdrav in vesel, in glej, ko so pričakovali, da jim bo poslal prvo pomoč, je prišla kruta novica, novica o njegovi smrti. Posmrtne ostanke mladega Martiniča so pripeljali domov v Čeplešišče v sredo 22. t. m., kjer je bil veličasten pogreb v četrtek 23. junija ob 9.30 zjutraj. Nesreča, ki je prizadela «Meštovo» družino, je velika, a njihov dragi Anton bo imel vsaj tisto srečo, da bo počival v domači zemlji, kajti na desetine naših emigrantov nimajo niti te poslednje želje izpolnjene. Pustili so svoje kosti daleč od ljubljene domače grude. Naj bo mlademu Martiniču lahka domača zemlja. Družini pa izrekamo naše globoko sožalje.

Kino v Gorici

CORSO. 15.00: «Severozahodna meja», K. More, L. Bacall, cinemascope v barvah

VERDI. 15.00: «Kaj praviš», R Vianello, U. Tognazzi, mladini do 16. leta vstop prepovedan.

VITTORIA. 15.50: «Ljubezenska igra», D. Reynold, P. Douglas, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 15.00: «Zadnji car», E. Purdon, G. M. Cananale, mladini do 16. leta vstop prepovedan.

MODERNO. 15.00: «Sedem ubijalcev».

Kino v Tržiču

AZZURRO. 15.00: «Užitki neporočenca», S. Koscina, M. Carotenuto.

EXCELSIOR. 15.00: «Grički sovraštva», R. Mitchum, G. Scala, cinemascope v barvah.

NAZIONALE. 15.00: «Marines na Salomonskih otokih», E. Mathewes, J. Adams.

PRINCIPE. 15.00: «Črni zafir», N. Patrick, Y. Mitchel, v barvah.

SAN MICHELE. 15.00: «Sedmi konjeniški polk», R. Scott, sledi Disneyeva slikanica.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 24 stopinj ob 11. uri, najnižja 16.4 stopinje ob treh zjutraj, Vlage 85 odstotkov. Včeraj je padlo 10,4 mm dežja.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega nepozabnega

PETRA ROLICHA

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in nam na kakršen koli način lajšali trpljenje ob tej hudi izgubi. Posebno se zahvaljujemo darovalcem cvetja in pa mladeničem, ki so ga spremili na zadnji poti.

DRUŽINA ROLICH

Gorica, 25. junija 1960.

MATEVŽ HACE 13.

KOMISARJEVI ZAPISKI

Prva knjiga

«Tako lepa si, pa dezertiraš»

Naši so odgnali iz hleva dva vola, drugega za drugim, kravo in dve telici. Stari je stal pri oknu, se priklanjal in kričal: «Hu, moja živina. Pustite mi jo, rajši vzemite s seboj ničvrednega sina.»

Sin je molčal in gledal živino, ki so jo naši gnali mimo okna.

«Kar molčite, oče! To zahtevajo vojaški predpisi in to je zaradi mitraljeza, ki ga je vaš sin odnesel Italijanom in ki je bil več vreden kot vsa vaša živina. Bila je ofenziva in kako smo pogrešali mitraljez v tistih težkih dneh,» je dejal komandir Zorko ter jezno ošinil bivšega mitraljezca.

«Sinova dota gre z nami in vaš sin,» je rekel bataljonski komandant Luka.

«Šel boš z nami in dva meseca boš nosil lonce, preden boš dobil puško,» je dejal Zorko. «Kar pripravi se!»

«No, saj grem, a rad bi čez zimo doma mesaril. Za mesarja me uporabite,» je hladno predlagal in se glasno zasmejal. Oče je tekal po sobi in stokal. «Moja živina, moji voliči! Kaj sin? Voli! Takih ne bom več imel...»

«Oče, spat se spravite!» ga je tolažil Luka.

Naš odhod je spremljalo streljanje od proge. Še dolgo potem, ko smo hodili v svetli zimski noči proti Mokrcu, mi je brnelo po ušesih. «Oh, dragi moji voliči, dragi moji voliči. Kaj sin? Ampak voli, voli...» Sin pa je vso pot govoril, kako zna delati klobase in kje se jih je naučil delati in hodil z nami v gosjem redu, skozi gozd in naprej...

Dvainštiridesetega sem se nekajkrat udeležil rekvizicij, ki so jih napravili naši pri znanih belogardistih. Pobrali smo živino in hrano. Ob takih priložnostih je kak partizan zlezel za peč in brskal po loncih, da so iz peči molele le dolge noge, zopet drug je bil po obrazu ves bel od smetane. Nekateri so pa zlezli z glavo naprej v kad zelja ali repe in hlastno jedli in si jo z rokami gnetli v usta. Domačih hčera, tudi če so bile lepe in prikupne, ni nihče pogledal. Spraševal sem domače, če imajo kaj knjig pri hiši. In če so jih imeli, so jih znesli na mizo. Izbral sem jih in jih nabasal polno torbo. Pridržal sem le tiste, ki jih še nisem bral, druge pa sem razdelil med ranjence v bolnišnici. Malokrat sem prisostvoval rekviziciji, moram pa reči, da je to zelo nevšečna stvar. Stari vzdihujejo, češ, kaj morem jaz za to, če je sin ali brat belček.

Nekoč smo prišli v hišo, kjer je stanovala neka učiteljica ki je že v juliju 1942 tam okrog Lašč dezertirala iz partizanov. Bila sva sama s Krtom in vsak s svojim kurirjem. Krt ji je očital, da ni zavedna, ker je dezertirala. Medtem ko ji je Krt očital, sem jaz stal pred lepo knjižno omaro in si ogledoval krasne in urejene knjige.

Dejal sem ji: «Državljanka, eno knjigo mi boste dali s seboj, ker imate tako lepo knjižnico.»

«Kar izberite si tisto, ki vam ugaja.»

Izbral sem Vorančeve Samorastnike in Jušev Šempeter Krt je bil pa trd. Kar naprej ji je očital dezerterstvo. «Vidiš, take lepe oči imaš, tako lep obraz, lepe noge in lase, pa dezertiraš! Kaj te ni sram, noben fant te ne bo hotel.»

«Pusti jo, Stane, saj vidiš, da je prešibka. Hosta ni zanjo, bo že popravila svoj greh, na terenu bo pomagala.»

Hvaležno je uprla oči vame: «Tako bo bolje, na terenu bom delala in popravila, kar sem škodila domovini in partizanski vojski.»

Odšli smo iz hiše in vzeli s seboj eno samo knjigo. Stane me je vso pot krtačil, da sem slab komisar, ker vsaki ženski odpuščam, da le solze vidim. «Tako jo je treba ozmerjati, da te pomni vse življenje.»

Na Silvestrovo smo bili v zasedi. Čakali smo Italijane. Mrzlo je bilo. Zvezde so sijale na nebu kot upanje na lepše dni. Ko smo prišli iz zasede, smo se usedli okrog velikih tabornih ognjev in se razgovarjali o preživelih dneh dvainštiridesetega leta. Naši obrazi so žareli od neke daljne pričakovane sreče, presrečnih dni daljne zmage in svobode. Srca so bila tisti Silvestrov večer kakor srca brezskrbnih otrok. Plamen je visoko plapolal. Proti polnoči se je oglasila vesela domača in partizanska pesem. Nato smo se zopet spominjali vseh padlih tovarišev, vroče poletne ofenzive, dolgih pohodov, uspehov in neuspehov, tovarištva, ki je mogoče samo med prostovoljci in borci za svobodo. Opolnoči smo se rokovali z vsemi v bataljonu. Luki bi partizani kmalu izpulili roko, tako so ga vlekli za njo. Pozno čez polnoč smo se napotili v barake.

Luka se je sezul in se vlegel na pograd, jaz pa sem odvil svetilko in še dolgo bral Tolstojevo knjigo Vstajenje. Ob branju sem razmišljal, koliko je ljudi na zemlji, ki živijo kakor Nehljudov in Maslova. Proti jutru sem zaprl knjigo in se vlegel na pograd. Nato sem premišljeval, kako je potekalo leto. Kako je v zgodnji pomladi osvobodilno gibanje zajelo vso Notranjsko, kako je bila razgibana naša lepa Loška dolina, kako so fašisti strahopetno zbežali iz nje pred maščevanjem naših borcev. Nato o osvoboditvi doline in velikega dela Notranjske. Sledilo je vroče poletje. Spominjal sem se, kako so proti koncu julija pridrvele močne fašistične tolpe, streljale, morile, požigale. Pred oči so mi stopali dragi domači borci in talci, ki so padli — Janezi, Toneti, Franceti, Pepeti, Frančiške, Adolfi... in še in še so se vrstili oni, ki sem jih poznal, se razgovarjal z njimi o razmerah v svetu, o knjigah in brošurah, o kapitalizmu in fašizmu. Izpred oči mi je izginila dolga vrsta tako znanih domačinov, iznenada pa sem se zavedel, da je v Sloveniji malo krajev in dolin, ki bi v domovinski vojni toliko žrtvovali kakor je naša Loška dolina. Dà, zavesa bo padla na leto strahot in trpljenja, ali vedno se bomo s ponosom spominjali, da so Notranjci znali vzdržati vse strahote, vse težave barbarskega fašizma.

Bilo je že jutro, a jaz sem še premišljeval o komaj preteklem letu, prepolnem velikih dogodkov. Skozi malo okence je šinila zora, dan se je delal, prvi dan neznanega in upov polnega trinštiridesetega leta. Pred vrati je zapel pevec Marko, vesel fant, doma z Rakeka:

«Pa pojdem v Rute...»

Taborišče je oživelo. Izza visokih smrek so posijali sončni žarki.

Nemirno srce

3. januar 1943. Sedel sem sam v vroči štabni baraki prvega bataljona. Luka je odšel na posvet v štab brigade. Bilo je mrzlo. Na nebu je bilo nešteto zvezd, ki so se bleščale skozi smrekove veje in skozi špranje v barako. Bilo je toplo in pripravljal sem se znova na politično predavanje. Prebiral sem Speransovo (Kardeljevo) knjigo Razvoj slovenskega narodnostnega vprašanja; knjiga je bila precej težka zame. To knjigo so precej prebirali in študirali štabni ljudje. Tu in tam sem vzel v roke tudi Malovo Zgodovino slovenskega naroda — zvezek z naslovom: Doba političnega jerobstva. Lahko povem, da sem večkrat prebral vse zvezke Grudnove, Malove in Kosove zgodovine. Prav ko sem prebiral iz Malovega 11. zvezka poglavje o vzrokih in znakih uboštva, je potrkalo.

«Naprej,» sem zaklical.

Vstopila je tovarišica X, čedna, mirna in tiha ženska in partizanka. Obstala je pri vratih in se v zadregi ozirala okrog sebe.

«Kar naprej, ne bom te snedel,» sem ji dejal.

Usedla se je in začela: «Po nasvet sem prišla, pa ne zameri, da te motim.» Umolknila je.

«No, kar na dan z besedo,» sem pomagal.

«Ah, veste, komisar, no, veš, ti komisar, zaljubljena sem. Veste — oh no, vedno se motim. Veš, tovariš komisar, Luko rada vidim. On se pa nič ne zmeni zame, sploh ne mara žensk, to vedo vsi v bataljonu. Oh, jaz ga imam pa tako rada, v vsej brigadi je najhrabrejši. Vedno govorite, da se ne smemo ljubiti, ali jaz imam Luko tule notri.» Partizanka je pokazala na srce. «Samo ko bi me enkrat poljubil na usta, pa bi bilo dovolj. Jaz ga imam pa tako rada. Oh, oh, ko bi ti vedel, pomogel bi mi...»

Bilo mi je nerodno, odvrnil sem ji: «Veš kaj, komisar sem, a ne komisar za srčne zadeve.»

(Nadaljevanje sledi)

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Zopet presenetljiv rezultat iz Amerike

Črnopolti John Thomas izboljšal lastni svetovni rekord v višino

Američan je dvakrat preskočil mero 2,1844 m

BAKERFIELD, 25. — Crnopolti Američan John Thomas je v prvem dnevu drugega kvalifikacijskega lahkoatletskega tekmovanja za rimske olimpijske igre izboljšal lastni svetovni rekord v skoku v višino s presenetljivo znamko 2.1844 m.

To znamko je odlični skakalec dvakrat preskočil. Že pri prvem skoku je šel preko mere novega svetovnega rekorda. toda veter, ki je precej močno pihal, je podrl letvico. Spočetka so člani žirije potrdili rekord, a so takoj zatem razveljavili rezultat. Da ne bi bilo dvomov, je Thomas ponovno privolil v skok in tokrat je šel gladko in še z boljšim slogom preko.

V včerajšnjem tekmovanju ni Thomas niti enkrat zgrešil preskoke od 1.90 pa do nove mere svetovnega rekorda.

Po izboljšanju rekorda je bil zelo miren, izjavil je: «Počutil sem se zelo dobro in sem imel namen poskusiti skok pri 2.21 m. Seveda nisem računal z dodatnim skokom preko 2,1844. Upal sem, da bom šel nocoj preko 2.20. Upoštevati pa je treba, da me je veter zelo motil». To je tudi res, ker se je moral Thomas štirikrat obleči v pričakovanju, da bi veter ponehal.

Lahkoatletsko tekmovanje v Bakerfieldu je zadnja odskočna deska za ameriške atlete pred olimpijskimi igrami. To tekmovanje ima namreč kvalifikacijski značaj. V skoku v višino, kjer je Thomas izboljšal svetovni rekord, je pet atletov, med katerimi je Dumas, preskočilo točno 2 m.

V teku na 100 m je kljub močnemu nasprotnemu vetru Ray Norton z lahkoto zmagal, pa čeprav le s povprečnim časom 10"5. Za njim so se uvrstili Winder, Woodhouse, Budd in Dave Sime. Zanimivo je, da je trikratni olimpijski prvak Bobby Morrow zaostal in je bil eliminiran skupno z Murchisonom in Leamonom, ki sta izpadla že v polfinalnih baterijah.

Med odlične rezultate lahko prištevamo znamko 68,38 m, ki jo je dosegel Harold Connoly v metu kladiva. Čeprav je Connoly zaradi bolečin v kolku vrgel kladivo samo trikrat (enkrat je bil met celo neveljaven), se je za 30 cm približal lastnemu svetovnemu rekordu. V krogli je zmagal Parry O'Brien z metom 19,56 m pred Billom Niederiem (19,50), Davisom in Sylvesterjem. V metu kopja je z 82,82 m zmagal Al Cantello, medtem ko si je v seku v daljino zagotovil zmago Holandec Visser.

V tekih čez zapreke je na 400 m zmagal Glenn Davis s časom 50"1 pred Dickom Howardom (50"3) in Culbgeathom (51"1). Na 110 m sta Jones Hayer in Lee Calhoun z lahkoto odpravila vse tekmece s časom 13"6. V zadnji tekmi dneva in sicer v teku na 10.000 m je zmagal Avstralec Al Lawrence s časom 30'11" 4 pred Kanadčanom Kylejem in Američanom Truexom.

DANES ob 10. uri bo na stadionu «Prvi maj».

dvoboj v odbojki

med moškima in ženskima ekipama Partizana iz Nove Gorice in Bora iz Trsta. Istočasno bo tudi dvoboj v namiznem tenisu med predstavniki Nove Gorice in Bora.

Med plavalnim mitingom v Los Angelesu

Nov svetovni rekord Harrisona na 400 m

LOS ANGELES, 25. — Med plavalnim mitingom v Los Angelesu je Američan George Harrison izboljšal na 400 m prosto svetovni rekord s časom 5'05"3. Tudi drugoplasirani plavalec Gary Heinrich je s časom 5'05"4 dosegel nov rekord. Prejšnji najboljši čas na svetu je pripadal Skotu Janu Blacku s časom 5'08"8, ki ga je dosegel 6. junija 1959. leta v Cardiffu.

V teku istega plavalnega mitinga so izboljšali štiri ameriške rekorde. 17-letna Lynne Byrke je preplavala 200 m hrbtno v 2'36"3, Von Saltzava je dosegla na 100 m prosto 1'01"7, 15-letna Anne Werner je rabila za 200 m prsno 2'51"4, medtem ko je med moškimi Vjoe Alkire preplaval 100 m prosto s časom 55"1, kar je za 6 desetink sekunde bolje od prejšnjega rekorda.

S časom 2'36"3 je Burkeyeva izboljšala svetovni rekord na 200 m hrbtno, ki pripada z 2'37"1 Japonki Tanaki. Vseeno pa je Japonka dosegla z 2'34"8 najboljši čas na svetu, vendar tega rekorda ji še niso priznali.

Nogometni sodniki za današnje tekme

MILAN, 25. — Za današnje nogometne tekme za pokal francosko-italijanskega prijateljstva in za alpski pokal so določili sledeče sodnike:

RC Paris-Fiorentina: Campanati; **Juventus-Reims:** Bois (Fr.); **Bologna-Nimes:** Lequesne (Fr.); **Le Havre-Spal:** Adami; **Sedan-Lazio:** Genel; **Nanny-Torino:** Butti; **Reggiana-Grenoble:** Blum (Fr.); **Brescia-Troyes:** Tirant (Fr.).

***

Young Boys-Roma: Lo Bello; **Napoli-Bienne:** Huber (Sv.); **Chaux de fonds-Alessandria:** Righi; **Palermo-Zurich:** Mellet (Sv.); **Triestina-Luzern:** Guide (Sv.); **Catania-Fribourg:** Schiker (Sv.); **Young Fellows-Verona:** Annoscia; **Bruehl St. Gallen-Catanzaro:** Samani.

V TOKIU

Olimpijske igre maja meseca 1964

TOKIO, 25. — Prireditveni odbor olimpijskih iger, ki bodo 1964. leta je sklenil, da bo prireditev maja meseca, ki sovpada z začetkom poletja. Točen datum olimpijskih iger bodo določili kasneje.

Danes v Trstu

NOGOMET

Triestina - Luzern, za «Alpski pokal», na stadionu pri Sv. Soboti ob 17.30.

LAHKA ATLETIKA

Pokrajinsko juniorsko prvenstvo, na stadionu pri Sv. Soboti ob 9. uri;

Pokrajinsko žensko juniorsko prvenstvo, na športnem stadionu v Ul. Kolonja.

VATERPOLO

Triestina - Mestre, B liga, v pokritem bazenu ob 21. uri;

Edera - RN Bentegodi iz Verone, C liga, v pokritem bazenu ob 20 uri.

TENIS

Mednarodni teniški turnir, finalna srečanja na igrišču v Ul. G. Reni ob 9. uri;

CMM - Tržaški tenis klub, za pokal N. Sauro, na igrišču v Barkovljah ob 9. uri;

Tenis klub CRDA - Tenis klub Pordenone, na Opčinah ob 9. uri.

BASEBALL

CUS Trst - Falchi Tržič, B liga, na Opčinah ob 10. uri;

Alpina Trst - Baseball Trst, B liga, na Opčinah ob 15.30.

KONJSKI SPORT

Dir na Montebellu, z začetkom ob 16. uri.

Mednarodni teniški turnir v Wimbledonu

Nicola Pietrangeli že v četrtfinalu

Italijan je brez posebnih težkoč odpravil Frosta (ZDA) v treh setih

LONDON, 25. — Italijan Nicola Pietrangeli je danes pokazal, da spada med elito evropskih teniških igralcev. V osmini finala je z lahkoto premagal Američana Frosta s 6:4, 6:1, 6:2.

Pietrangeli je imel vedno vajeti igre v svojih rokah in je kakor se mu je ljubilo diktiral tempo. Američanu ni preostalo drugega kot se častno braniti. Posebno v prvem setu je Frost nudil Italijanu precejšen odpor, a v drugem se je demoraliziral in je prepustil zmago nasprotniku. Nič boljše ni bilo v tretjem setu, ki se je tudi končal v korist Italijana.

Ostali rezultati so sledeči:

Lundqvist (Šved.) - Nielsen (Dan.) 13:11, 6:1, 4:6, 4:6, 9:7;

Merson (Avstral.) - Otway (N. Zel.) 13:11, 4:6, 6:3, 5:7;

Laver (Avstral.) - Darmon (Fr.) 6:2, 2:6, 6:1, 8:6;

Fraser (Avstral.) - Candy (Avstral.) 6:2, 6:3, 6:2;

Mackay (ZDA) - J. Ulrich (Dan.) 6:2, 6:2, 8:6;

Krishnan (Indija) - Vermaal (Juž. Afr.) 3:6, 8:6, 6:0, 5:7, 6:2.

V doublu sta morala Italijana Pietrangeli in Sirola prepustiti zmago paru Ralston (ZDA)-Osuna (Meh.) s 4:6, 8:6, 4:6, 6:3, 6:0.

TENIS V TRSTU

De Ebner in Facchini v finalnem srečanju

Mednarodni teniški turnir v našem mestu se bliža koncu. Včeraj so bila polfinalna srečanja, danes pa se bodo s finalnim srečanjem končal.

Rezultati včerajšnjega dne so sledeči:

Potucek (Dunaj) - Pučlhor (Ljubljana) 7:5, 7:9, 6:4.

Facchini - Potucek 6:2, 6:3.

De Ebner-Ressler 6:2, 7:9, 6:4.

Med ženskami je Rozzo odpravila Kostorisovo 7:5, 6:2, Lepre pa Bocassinijevo 6:2, 6:3.

MOTOCIKLIZEM

Ubbiali dvakrat zmagal v dirkah na Holandskem

ASSEN, 25. — Danes so se začele motociklistične dirke za veliko nagrado Holandske, ki velja tudi za plasma v lestvici svetovnega prvenstva. V kategoriji 250 ccm je s povprečno hitrostjo 133,42 km na uro zmagal Italijan Ubbiali z MV, medtem ko je bil drugi Hocking (Rodezija). V prvih krogih dirke je prevladoval Provini, ki pa je moral kmalu odstopiti. Vodstvo je prevzel Hocking, toda ko mu je začel motor nagajati, ga je Ubbiali prehitel in zmagal. V lestvici za svetovno prvenstvo vozačev vodita Hocking in Ubbiali s 14 točkami pred Italijanom Provinijem in Švicarjem Taverijem.

V skupini 350 ccm pa je zmagal Angež Surtees pred Hockingom s povprečno hitrostjo 134,52 km na uro. Ubbiali si je zagotovil zmago tudi v kategoriji motorjev do 125 ccm, kjer je vozil s povprečno hitrostjo 122,79 km na uro. V kategoriji 500 ccm pa je zmagal Italijan Venturi.

Med dirkanjem motorjev do 350 ccm se je pripetila angleškemu vozaču Petru Ferbracheju nezgoda, toda na srečo se je motociklist rešil le z navadnimi odrgninami.

Kino na Opčinah

predvaja danes 26. t. m. ob 16. uri in ob 20.30 na prostem cinemascope barvni Lux film:

KORENINE NEBA

(Le radici del cielo)

V ponedeljek 27. t. m. ob 18 in ob 20.30 na prostem ponovitev istega filma.

Socialistični predlog o spremembi zakona o pokrajinskih volitvah

Na zasedanju vodstva KD zmagal kompromisni predlog tajnika Mora

Saragat je pred centralnim odborom PSDI zagovarjal veljavnost politike levega centra - Nenni o pogajanjih med francosko vlado in predstavniki alžirskega osvobodilnega gibanja

(Od našega dopisnika)

RIM, 25. — Po diskusiji, ki je trajala ves dan, in v kateri so razni govorniki podprli socialistični predlog o spremembi sedanjega zakona o pokrajinskih upravnih volitvah, drugi pa temu odločno nasprotovali, medtem ko so pristaši političnega tajnika Mora zagovarjali tezo, da je treba socialistični predlog sicer zavrniti, hkrati pa dovoliti le lažjo korekturo dosedanjega večinskega sistema, na podlagi katere naj bi s proporcionalnim sistemom izvolili ne več le eno tretjino pokrajinskih svetovalcev, ampak dve petini — je vodstvo KD končno izglasovalo zaključno resolucijo, v kateri se izjavlja, da je zakonski predlog poslanca Luzzatta sicer nesprejemljiv, ker «izključuje vsakršno teritorialno predstavništvo, vključuje v sistem prednostne glasove in ne daje nikakršnega jamstva za zaželeno trdnost pokrajinskih uprav», hkrati pa vodstvo KD smatra, da je moč vendarle «upoštevati nekatere spremembe veljavnega zakona v proporcionalističnem smislu, da bi tako vskladili v največji meri trdnost pokrajinskih uprav in samostojno predstavništvo posameznih strank, in zato pooblašča političnega tajnika stranke, da s predsedniki parlamentarnih skupin KD stopi v stik z ostalimi strankami, da bi ugotovil, če je moč, na temelju take perspektive, doseči večino v parlamentu. Rezultate teh pogajanj in stikov bo nato vodstvo KD proučilo in sprejelo ustrezen sklep.

Proti tej resoluciji je glasoval samo pristaš Scelbe, Lucifredi. Seje vodstva so se, poleg Mora in notranjega ministra Spatara, udeležili naslednji člani: Salizzoni, Scaglia, Piccioni, Gui, Berloffa, Bo, Branzi, Ceschi, Conci, Gorghi, Dal Falco, Delle Fave, Donat-Cattin, Evangelisti, Forlani, Lucifredi, Malfatti, Mattarella, Morlino, Ronzolani, Salvi, Sarti, Sullo, Truzzi in Lattanzio, šef volilnega urada KD.

Danes popoldne je zasedal centralni odbor PSDI. V svojem političnem poročilu je Saragat poudaril, da se današnje zasedanje vrši v poslabšanem položaju, ker je med tem propadla pariška konferenca, doma pa imamo enobarvno vlado KD, s podporo fašistov. Kljub temu pa da ni razloga za pesimizem, ker je pot mednarodnim pogajanjem še vedno odprta, neuspeh vlade levega centra pa da ni zmanjšal volje PSDI in katoliških delavcev da bi «razširili demokratično osnovo in pospešili pomlajevalni proces v tistih delavcih, ki so na pol poti med diktaturo in politično in socialno demokracijo».

V nadaljevanju je Saragat analiziral razloge, zaradi katerih je danes nemogoč povratek k centrističnim vladnim koalicijam, in dejal, da ni moč rešiti temeljnih gospodarskih in socialnih vprašanj v vladnem zavezništvu s silami, ki «svojo nesporno privrženost svobodi povezujejo z interesi kapitalističnega sveta».

Ko je govoril o politiki levega centra, je Saragat ponovil, da PSDI ni nikoli mislil na organsko podporo PSI vladi levega centra, da pa kljub temu nekateri krogi KD niso razumeli in nočejo razumeti razlike med zunanjo podporo in organsko večino s PSI, ker je zanje odločilnega pomena «nezadostni demokratični razvoj PSI». Toda kljub temu, da Saragat smatra, da PSI ne bo prijadral v bližnji bodočnosti na pozicije «demokratičnega socializma», je vendarle mnenja, da mora PSDI v predvolilno kampanjo s parolo vlade levega centra, ker ta perspektiva ni le možna, ampak «edina objektivno veljavna». Saragat je nato obsodil politično špekulacijo vseh tistih, ki so politiko levega centra skušali prikazati kot odprtje v levo, češ da je politika levega centra dejansko je kapitulacija KD pred «socialkomunisti». Za politiko levega centra pa je potreben mož z izrazito demokratično tenkočutnostjo, ki bi znal voditi pogumno in načelno politiko, skladno z današnjim položajem, medtem pa imamo opravka s človekom, kakršnem je Tambroni, ki išče svojo politično srečo v paralizi demokratičnih sil, se nad tem veseli in skuša doseči, da bi se še podaljšala. Saragat je odklonil vsakršno obliko nevralizma, ki bi privedla Italijo v «hegemonsko vplivno področje SZ», hkrati pa je obsodil vsakršno sabotažo mednarodnega pomirjenja, «pa naj pride od kjer koli».

Ko je poudaril, da je treba berlinsko in nemško vprašanje rešiti ob spoštovanju volje pretežne večine nemškega naroda, je Saragat dodal, da PSDI brani avtonomijo vseh narodov in si želi, da bi bilo konec «kolonializma tako SZ, kakor onega zapadnih držav».

Na pokrajinskih upravnih volitvah bo PSDI postavil samostojne liste v vseh glavnih mestih pokrajin, v vseh mestih z več kot 10 tisoč prebivalci, v manjših centrih le v kakih sto, v kakih 2000 pa skupno z demokratičnimi strankami. Ob zaključku Saragat izraža upanje, da bodo bližnje upravne volitve spremenile položaj in s tem anticipirale možnost uspeha politike levega centra.

Diskusija o poročilu Saragata se bo nadaljevala in zaključila jutri.

V članku, ki ga prinaša jutrišnja številka glasila PSI «Avanti», Nenni obravnava vprašanje pogajanj med Francijo in alžirsko osvobodilno fronto in pravi, da moramo biti zelo previdni glede prognoze o uspehu teh pogajanj, ker bi se utegnilo izkazati, da je francoska pobuda za pogajanja v zakasnitvi, ker naleti tako v Franciji kot v Alžiriji na odpor, pa tudi ker se utegne pojaviti nezaupanje med Alžirci, kar bi utegnilo navesti vodstvo alžirske osvobodilne fronte na pogrešene ocene položaja. Nenni citira besede pesnika Davida Diopsa: Za alžirskimi predstavniki je velikanska senca 130 milijonov Afričanov, ki so rekli «ne» kolonializmu. Nenni izraža upanje, da so Francozi končno razumeli, da proti njim ni moč nič storiti, ker je usoda črnega kontinenta že določena: moč jo je le zakasniti, ne pa preprečiti. «Skrajno radikalen značaj afriškega prebujenja zahteva čimprejšnjo rešitev alžirskega vprašanja, ki bi bila v čast Franciji in bi služila stvari miru in svobode», podčrtava Nenni.

V pripisu Nenni dodaja (ne da bi s tem hotel ponavljati nekatere polemične prijeme poslednjih dni), da je treba podčrtati važnost govora Hruščeva v Bukarešti in njegovo stališče proti tistim, ki zanikajo veljavnost politike miroljubne in kompetitivne koeksistence, in sarkastično obsodbo vseh onih, ki govore o imperializmu in kolonializmu ne na temelju sedanje stvarnosti, ampak sklicujoč se na to, kar je o teh vprašanjih pisal Lenin pred 50 leti.

V intervjuju, ki ga je Nenni dal Enricu Matteiu za mesečnik «Successo», generalni tajnik PSI pravi, med drugim, da se je polemika KPI proti socialistom poostrila, ko se je zdelo, da bo možna sestava vlade levega centra; nove hrane je polemika dobila z neuspehom pariške konference, ko je PSI zatrjeval, da je do tega prišlo ne le zaradi ameriške provokacije z letalom «U-2»; ne le zaradi Adenauerjevega nasprotovanja novemu statutu za Berlin, ampak tudi «zaradi cene nepopustljivosti, ki jo je moral Hruščev plačati na račun močnih struj komunističnega nasprotovanja politiki mednarodnega pomirjenja in nevere v tako politiko.»

A. P.

Južna Tirolska bo romala v Haag?

DUNAJ, 25. — Italijanski veleposlanik Guidotti je danes obiskal avstrijskega zunanjega ministra Kreiskega in mu sporočil, da italijanska vlada ne more pristati na zahtevo po avtonomiji bocenske pokrajine, hkrati pa je ministru dal na znanje, da italijanska vlada smatra — v nasprotju s tem, kar o tem meni avstrijska vlada — da je izvršila določbe sporazuma Gruber-De Gasperi in da se je zato treba obrniti na mednarodno razsodišče v Haagu, ker gre izključno za juridični spor o tolmačenju tega mednarodnega dokumenta.

V tem smislu je tudi Tambroni 22. t. m. ponovno pisal avstrijskemu kanclerju Raabu, v katerem ponavlja pripravljenost italijanske vlade na prijateljsko poravnavo spora, hkrati pa mu javlja, da je dal veleposlaniku navodila, naj uradno predlaga, da se spor sporazumno predloži mednarodnemu razsodišču v Haagu.

—•—

BEOGRAD, 25. — Na vabilo vlade Gane je danes zjutraj odpotovala iz Beograda delegacija jugoslovanske vlade, ki se bo udeležila proglasitve republike Gane. Jugoslovansko delegacijo vodi član zveznega izvršnega sveta, dr. Marjan Brecelj.

Iz Beograda je prav tako odpotovala delegacija jugoslovanske vlade, ki se bo udeležila proslave proglasitve neodvisnosti Konga.

10-letnica delavskega samoupravljanja *Italijanski parlamentarci v Beogradu*

Tito poudarja, da se je v Jugoslaviji prvič v zgodovini uresničilo geslo: «Tovarne delavcem» - Simić in Aldisio za poglobitev jugoslovansko-italijanskih odnosov

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Predsednik republike, maršal Tito, ugotavlja ob desetletnici delavskega samoupravljanja, da opravljena pot delavske samouprave dokazuje, da je Jugoslavija lahko ponosna na ogromne rezultate, ki jih je dosegla. «Dosedanja praksa je potrdila, da je delavski razred Jugoslavije, čeprav je mlad, sposoben, da upravlja z gospodarstvom in z družbo.» Potem ko je poudaril, da se je v Jugoslaviji prvič v zgodovini uresničilo geslo *«Tovarne delavcem»*, Tito ugotavlja, da je skozi organe samoupravljanja šlo do sedaj nad 800.000 jugoslovanskih proizvajalcev in da delovni kolektivi samostojno sodelujejo v razdelitvi okrog 46 odstotkov družbenega dohodka in okrog 40 odst. dohodkov jugoslovanske skupnosti. V sistemu družbenega samoupravljanja na vseh področjih življenja jugoslovanski delavci in državljani vedno bolj odločajo o družbenih poslih, kjer žive. S sveti proizvajalcev, od občinskih ljudskih odborov do zvezne skupščine, sodeluje jugoslovanski delavski razred v izvajanju državne uprave in celotnega družbenega sistema.

«Dosedanji razvoj, ugotavlja Tito, je popolnoma potrdil to, kar smo vedno poudarjali: da prehod na delavsko in družbeno upravljanje ni organizacijski tehnični ukrep, ni propaganda, ni geslo, temveč je globok revolucionarni proces, v katerem delavec postopno neha biti najemni delavec in postaja zaveden, svoboden proizvajalec in upravitelj nad sredstvi za proizvodnjo.»

Podpredsednik zvezne skupščine Vladimir Simić, je priredil danes kosilo na čast delegacije skupine italijanske interparlamentarne unije. Poleg članov delegacije so bili na kosilu podpredsednik zvezne skupščine Pavle Gregorić, predsednik zveznega sveta dr. Mladen Iveković, predsednik skupščine odbora za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler in številni zvezni poslanci. Na kosilu je bil tudi italijanski veleposlanik v Beogradu Alberto Berio. Med kosilom sta Simić in vodja italijanske delegacije, Aldisio, izmenjala zdravici.

Simić je med drugim izrazil zadovoljstvo zaradi prvega srečanja parlamentarcev obeh držav in poudaril, da simbolizira pomemben napredek, ki je bil dosežen v odnosih med Jugoslavijo in Italijo in predstavlja manifestacijo obojestranskih naporov za nadaljnji njihov razvoj. Simić je ugotovil, da so se odnosi med Italijo in Jugoslavijo pričeli zboljševati po sporazumu o Trstu in da je bilo potrebno v tem procesu odstranjevati negativne ostanke preteklosti. «Če vse to upoštevamo in gledamo na dosežene rezultate, moramo oceniti zares konstruktivne obojestranske napore in dobro voljo, ki so nas pripeljali do sedanje stopnje odnosov.» Simić je ugodno ocenil razvoj gospodarskih odnosov in maloobmejnega prometa ter poudaril, da doseženi rezultati spodbujajo k nadaljnjim naporom za rešitev preostalih odprtih vprašanj, tako da bi se obojestransko koristno sodelovanje, ne glede na razlike v sistemih in političnih pojmovanjih, še bolj poglobilo.

Aldisio je nato prav tako poudaril ugoden razvoj odnosov med Italijo in Jugoslavijo po rešitvi trzaškega vprašanja in izrazil zadovoljstvo, da se mu je izpolnila želja, da osebno vidi velik gospodarski in socialni napredek v Jugoslaviji. Aldisio je izjavil, da je v interesu Italije, da krepi svoje odnose z Jugoslavijo. Potem ko je pozitivno ocenil krepitev gospodarskih in trgovskih stikov in razvoj maloobmejnega prometa, je izrazil prepričanje, da se bo tudi odelovanje na področju industrije še bolj utrdilo v interesu obeh držav.

Vodja italijanske delegacije je opozoril na razlike v sistemih obeh držav in dejal, da Jugoslavija in Italija kažeta vsej Evropi, da lahko kljub temu prijateljsko sodelujeta. V imenu italijanskega parlamenta in italijanskega naroda je izrazil željo, da bi se odnosi še bolj utrdili in povečali. Poudaril je, da Italija spremlja jugoslovanski gospodarski in politični razvoj in da ceni napore, ki jih je vložila v obnovo.

Danes so italijansko delegacijo, ki je dopoldne položila venec na grob Neznanega junaka na Avali, sprejeli predsednik zvezne skupščine Petar Stambolić, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik skupščine Srbije Voja Leković. Italijanski veleposlanik v Beogradu Alberto Berio je priredil danes sprejem na čast italijanske parlamentarne delegacije.

Državni tajnik za zunanje zadeve, Koča Popovič, je danes na kosilu v čast holandskega zunanjega ministra Lunsa poudaril, da so narodi Jugoslavije in Holandije vedno živeli v medsebojnem prijateljstvu in se borili na isti strani. Popovič je nato poge izvenblokovskih držav v sebno poudaril koristnost vloizboljšanju sedanjega mednarodnega položaja in ugotovil, da Holandija in Jugoslavija z ustreznim konstruktivnim zavzemanjem lahko mnogo storita v splošno in lastno korist in ugotovil, da so Združeni narodi najpristojnejše mesto za rešitev svetovnih vprašanj.

Holandski zunanji minister je v odgovoru na zdravico ugotovil ugoden razvoj odnosov med Jugoslavijo in Holandijo kljub razlikam v pogledih in sistemih in poudaril, da Jugoslavija daje drugim primer prave koeksistence. «Upanja človeštva v pozitiven izid konference se niso izpolnila, zato moramo sedaj vsi odigrati vlogo v cilju izboljšanja položaja. Nisem pesimist, je poudaril Luns, kajti vsi mostovi niso porušeni, tako da se sporazum lahko doseže.

B. B.

Alžirci v Parizu

(Nadaljevanje s 1. strani)

ima dva otroka, ki obiskujeta šolo v Parizu. Francoščino obvlada popolnoma.

Mohamed Ben Jahija pa je načelnik kabineta predsednika Ferhata Abasa. Star je 28 let. Tudi on je po poklicu advokat in je bil pred letom 1956, ko je vstopil v alžirsko osvobodilno fronto, član odvetniške zbornice v Alžiru. Nekaj časa je stanoval v Kairu, kjer je zastopal alžirsko fronto na afriških konferencah, zlasti pa v Monroviji leta 1959, trikrat pa tudi pred OZN. Študije je končal v Alžiru in je večkrat potoval v Francijo. Po nekaterih informacijah je Ben Jahija hkrati glavni tajnik alžirske vlade. Je majhne postave in nekoliko boječ, toda zelo dobro obveščen o francoskih političnih vprašanjih. Kaj rad živahno razpravlja in ga smatrajo za enega izmed teoretikov alžirske vlade.

Bumendžel in Ben Jahija bosta prva predstavnika alžirskih upornikov, ki bosta prišla v stik po šestih letih vojne s francoskimi uradnimi predstavniki, potem ko je v tej vojni padlo okrog pol milijona ljudi.

Predstavnik francoske vlade, *Roger Moris*, pa je glavni tajnik za alžirske zadeve. Izhaja iz vrst prefektov. Rojen je leta 1906, je doktor prava, prva njegova služba je bila v Maroku leta 1932. Od leta 1943 je bil prefekt na Korziki, nato pa v Spodnjih Pirenejih, v Loiri in v Atlantski Loiri. Leta 1953 je postal glavni inšpektor v upravni službi. Odlikovan je z legijo časti.

Povratek iz Pariza alžirskih odposlancev se predvideva za torek ali sredo zjutraj, če ne bo prišlo do komplikacij. Ferhat Abas pa verjetno ne bo mogel odpotovati v Pariz pred prihodnjo soboto, ker se bo moral prej temeljito pogovoriti z Bumendželom, po vrnitvi iz Pariza.

Včeraj v Rio de Janeiru

Triinpetdeset mrtvih zaradi letalske nesreče

RIO DE JANEIRO, 25. — V zalivu Guanabara je med hudo nevihto in meglo strmoglavilo brazilsko potniško letalo s 53 osebami, ki so ostale mrtve. Letalo je strmoglavilo, medtem ko se je pripravljalo na pristanek. Gre za «Convair 340», ki pripada družbi «Real Aeronavias».

Oblastveni organi so sporočili, da so našli doslej več močno pohabljenih trupel. Od 53 oseb je bilo 48 potnikov in 5 članov posadke.

—•—

Bajna dediščina

RIO DE JANEIRO, 25. — Štirje Brazilijanci (neki lekarnar, en telegrafist in dve gospodinji) so podedovali po nekem Aristidesu Alvareda da Cruz, portugalskem kolonu, dve milijardi cruzeirosov ali deset milijonov dolarjev, ki jim jih bo izplačala država Sao Paolo. Vrhovno sodišče Brazilije je namreč priznalo, da so nasledniki, potomci conquistadorja, lastniki 137.000 ha zemlje, na kateri so zgradili pozneje mesto Palmital s 60.800 prebivalci, električno centralo in važno železnico. Sodišče je sklenilo, da pripada zemlja prvemu zakonitemu posestniku, ki je bil Alvares da Cruz, ki je takrat izplačal za to površino eno kravo, eno puško in nekaj srebrnikov.

Sklepi afriške konference

Izjave etiopskega cesarja Haila Selasija

ADIS ABEBA, 25. — Danes se je zaključila konferenca neodvisnih afriških držav. Konferenca je soglasno sklenila, da morajo vse članice konference bojkotirati južnoafriško blago, zapreti svoja pristanišča južnoafriškim državam, zavrniti dovoljenja za pristajanje in za tranzit južnoafriških letal in za teh nadletanje nad njih državami.

Konferenca je pozvala afriške države, ki so članice Commonwealtha, naj storijo vse, da se z afriške celine Commonwealth izključi.

Konferenca je sprejela več resolucij, v katerih se:

1. Priporoča izvajanje resolucij iz Akre in Monrovije za izkoreninjenje kolonializma in za ustanovitev posebnih skladov za pomoč tistim, ki se borijo za neodvisnost v Afriki in za podporo afriškim beguncem ter za osvoboditev političnih zapornikov.

2. Konferenca je sklenila zahtevati od angleške vlade, da takoj razpusti Federacijo centralne Afrike in da vzpostavi volilno enakost za domačine.

3. Konferenca je priporočila afriškim državam, naj bojkotirajo evropske gospodarske ustanove in je svetovala afriško gospodarsko sodelovanje.

4. Priporoča se ustanovitev banke za razvoj Afrike in trgovske afriške banke s kapitalom vseh afriških držav.

5. Priporoča se revizija carinskih tarif med afriškimi državami.

6. Priporoča se ustanovitev letalske družbe «Air-Afrika».

7. Priporoča se ustanovitev afriškega zavoda za kulturno in znanstveno sodelovanje.

8. Konferenca je ponovno potrdila načela listine OZN in bandunške konference ter poudarila svojo podporo razorožitvi ter sprejela poziv za zmanjšanje mednarodne napetosti.

9. Pozvala je Francijo, naj s pogajanji reši alžirsko vprašanje in izrazila svojo solidarnost z Alžirijo.

10. Pozvala je kolonialne sile za določanje datumov za proglasitev neodvisnosti vseh odvisnih držav.

11. Obsodila je francoske jedrske poskuse v Sahari.

12. Pozvala je Francijo, naj preneha uporabljati «obrambno orožje NATO» v Alžiriji.

13 Sklenila je podpreti zahtevo Etiopije in Liberije v Haagu, naj se Južni Afriki odvzame mandat nad jugovzhodno Afriko.

Haile Selasi je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da je bila francoska Somalija pred sporazumom leta 1897 pod etiopsko suverenostjo in da zaradi tega ni vzroka, da bi se to vprašanje ponovno načenjalo. Na vprašanje, ali bo Etiopija priznala začasno alžirsko vlado, je cesar odgovoril z izjavo, da je ponudil «dobre usluge» prejšnji teden ter izrazil upanje v uspeh francosko-alžirskih pogajanj. Na vprašanje, ali bodo morebitne sankcije proti Južni Afriki učinkovite, je odgovoril, da je «tudi moralni učinek prav tako važen kot materialne posledice».

Klavrn rezultat preiskave o «U-2»

Komisija ni ugotovila krivde za polet «U-2»

Pač pa je dognala, da razen Ika doslej v zgodovini še noben poglavar države ni prevzel nase osebne odgovornosti za vohunstvo

WASHINGTON, 25. - Komisija za zunanje zadeve amer. senata je objavila poročilo o svoji preiskavi v zvezi z vohunskim poletom letala «U-2». V poročilu se poudarja, da vlada ZDA «verjetno ne bi smela poslati letala «U-2» na izvedbo vohunske naloge nad Sovjetsko zvezo 1. maja, t. j. pred konferenco na vrhu». Komisija očita vladi, da je dokazala pomanjkanje preudarnosti glede letala «U-2», toda hkrati odobrava ravnanje predsednika Eisenhowerja med pariško konferenco.

Nato se v poročilu poudarja da bi Hruščev vsekakor konferenco «sabotiral», toda hkrati je v interesu ZDA, da spodbuja miroljubne odnose s Sovjetsko zvezo. Poročilo pravi, da bi «sodba o potrebi poleta «U-2» bila odvisna od analize pravih razlogov, ki so privedli Hruščeva do tega, da se na konferenci v Parizu ni hotel pogajati». «Če se sprejme zaključek, da je incident nudil Hruščevu razlog za neuspeh konference, v pomanjkanju nasprotnih tez, potem obstajajo veljavni razlogi za mnenje, da polet ne bi smel biti izvršen», je rečeno v poročilu.

Komisija se nato pritožuje, da funkcionarji, ki jih je zaslišala, niso nudili informacij, na podlagi katerih bi se moglo dati točno mnenje. Komisiji je bilo rečeno, da so bili poleti v zvezi z važnimi informacijami, ki so bile «večje od srednjih», toda ni bilo pojasnjeno, za kakšne informacije je šlo. Zato «komisija ni mogla priti do nobenega zaključka glede tega, da bi zvedela, ali je željena informacija lahko opravičila tveganje». Vsi člani komisije se strinjajo z mnenjem vladnih funkcionarjev, da vsi poleti v zadnjih štirih letih z letali «U-2» predstavljajo *«eno izmed najbolj dramatičnih in plodnih informacijskih operacij v zgodovini»*. Komisija izraža mnenje, da je sestrelitev letala «U-2» «slučaj, ki ga je povzročila nesreča».

Poročilo komisije trdi dalje, da je bilo po incidentu 1. maja brez dvoma mnogo posvetovanj med raznimi vladnimi organi, toda da je vsekakor «najbolj težavna točka pomanjkanje koordinacije». Ce vodstvo ni bilo v Beli hiši, potem je potrebno, da Bela hiša pojasni, da je odgovoren državni departma. «V vsakem primeru pa se iz vse zadeve lahko potegne nauk: Nujno potrebno je ponovno ugotoviti pristojnost državnega departmaja glede vprašanj te vrste. S prevzemanjem osebne odgovornosti za polete je predsednik Eisenhower izvršil dejanje, ki ga zgodovina vohunskih operacij ne pozna. On je vložil najbrž preveč prizadevnosti v opravičevanje vohunskih poletov,» poudarja poročilo in zaključuje:

«V vsakem primeru pa incident z «U-2» postavlja v jasno luč potrebo mednarodnega sporazuma o tem, do katere višne se razprostira suverenost v nebu v časih vesoljskih poletov.»

—•—

Federacija Mali

NEW YORK, 25. — Federacija Mali (Senegal in Sudan) je uradno zaprosila za sprejem v Organizacijo združenih narodov.

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje z 2. strani)

nici manj poslancev KD kot sicer, in tako je bil ta zakonski predlog odložen in bodo o njem morda razpravljali šele čez šest mesecev.

Pretekli petek je poslanska zbornica začela z diskusijo o socialističnem zakonskem predlogu o spremembi sedanjega zakona o pokrajinskih upravnih volitvah v proporcionalističnem smislu. Ta zakonski predlog podpirajo v glavnem vse stranke, pa tudi levo krilo KD, desno krilo pa mu odločno nasprotuje, ker bi s to spremembo KD izgubila večino v kakih tridesetih pokrajinah. In sedaj so na delu alkimisti KD, kako bi ta zakon reformirali, da bi hkrati dali več prostora proporcionalnemu sistemu, pri tem pa čim manj oškodovali protidemokratični monopol, ki ga večinski volilni sistem daje stranki relativne večine.

Glede tega pa je v sedanjem položaju najboljša taktika za KD zavlačevanje, da bi tako zamudili rok (najkasneje 20. julija) za odobritev spremljevalnega predloga. Takih sredstev je več, med njimi tudi ta, da parlament dela čim manj: tako bo, na primer, zbornica počivala od preteklega petka do prihodnjega četrtka! (Zanimivo je, da se temu ni uprl noben poslanec!)

Ministrski svet je na svoji petkovi seji, odobril med drugim tudi zakonski osnutek za slovenske šole na Tržaškem in Goriškem. Verjetno gre za isti ali delno spremenjen zakonski predlog, ki ga je bivši socialdemokratski minister Rossi svoj čas predložil parlamentu, oziroma parlamentarni komisiji prosvetnega ministrstva, in ki je vzbudil velik odpor vse slovenske javnosti zaradi nekaterih njegovih izrazito diskriminacijskih določb na škodo slovenskega prebivalstva. To se da sklepati iz dejstva, da se tudi v tem osnutku govori o slovenskih šolah, «namenjenih italijanskim državljanom, ki pripadajo slovenski etnični skupini».

Hruščev in borba proti ekstremizmu

Ni slučaj, da se je borba proti «ekstremizmu, dogmatizmu in sektaštvu» poostrila v deželah vzhodnega bloka neposredno po neuspehu konference na najvišji ravni, ki bi se imela vršiti v preteklem maju, in mnogi politični opazovalci vidijo v teh pojavih enega od vzrokov za neuspeh te konference, ki jo je zlasti SZ s tako vnemo in vztrajnostjo zagovarjala in zahtevala v teh poslednjih letih.

Znano je bilo sicer, da politika Hruščeva o miroljubni koeksistenci med socializmom in kapitalizmom, in iz tega izvirajoča diplomatska dejavnost v smeri mednarodnega pomirjenja, ne naleti na popolno soglasje v deželah tako imenovanega socialističnega tabora, in da taki politiki zlasti odločno nasprotuje vodstvo Ljudske republike Kitajske; toda do sedaj ni bilo znano, da je to «ekstremistično, dogmatično in sektaško» stališče Maocetungovih političnih sodelavcev tako nepopustljivo in naravnost napadalno, da ga danes niti več ne skrivajo in da nameravajo preiti v neposredno ofenzivo.

To se je pokazalo zlasti na nedavnem zasedanju svetovne sindikalne organizacije v Pekingu, kjer so več dni ostro diskutirali in polemizirali o politiki mednarodnega pomirjenja in o miroljubni koeksistenci med socialističnimi in kapitalističnimi deželami, pri čemer so kitajski sindikalisti ostali pri svojem stališču, da je koeksistenca med socializmom in kapitalizmom nemogoča, politika mednarodnega pomirjenja pa nesmiselna, ker imperializem ne more živeti brez vojne. Zaključna resolucija je sicer odobrila stališče sovjetske sindikalne delegacije, kitajska delegacija pa je ostala pri svojem. Zadeva je torej vsekakor resna in bi utegnila imeti še resnejše posledice.

Da je temu tako, kaže tudi poostrena ofenziva sovjetskega tiska in radia proti «ekstremizmu, dogmatizmu in sektaštvu» v sodobnem mednarodnem delavskem in socialističnem gibanju, hkrati pa tudi izredna aktivnost Hruščeva samega na tem področju. Hruščev izkoristi vsako priliko za napad na ta nevaren pojav v mednarodnem delavskem in socialističnem gibanju, ker gre hkrati za neposreden napad na politiko, ki jo on skuša uveljaviti in jo vztrajno zagovarja v mednarodnih diplomatskih, političnih, gospodarskih in kulturnih odnosih med socialističnimi in kapitalističnimi deželami. Tako je v svojem govoru na kongresu romunske delavske stranke obširno govoril in pobijal ta pojav; z voditelji drugih komunističnih partij vzhodnih dežel je imel vrsto razgovorov in skušal doseči čim ostrejšo obsodbo kitajskega «primitivizma».

Vse to je lepo in prav, dobro, koristno in potrebno; toda ne moremo si kaj, da pri tem ne bi pripomnili, da ta, načelno sicer povsem pravilna borba, ne bo mogla računati z uspehom, dokler se bo hkrati vršila borba tudi proti tako imenovanemu «revizionizmu» jugoslovanskih komunistov, ki so bili vedno najodločnejši in najdoslednejši zagovorniki politike aktivne miroljubne koeksistence in mednarodnega pomirjenja. Sklicevanje na Lenina in klasike socializma more biti učinkovito le, če smo si prisvojili njihovega duha. Ruski pregovor «Smotrit v knjigu, vidit figu», ki ga Hruščev uporablja proti ekstremistom, sektašem in dogmatikom, je povsem na mestu; toda glede njegove borbe proti «revizionističnim» mlinom na veter velja delno tudi zanj.

Eichmann

Prejšnji teden je znameniti primer nacističnega vojnega zločinca Eichmanna, ki so ga ugrabili v Buenos Airesu in ga pripeljali v Izrael, obravnaval Varnostni svet OZN. Argentinski delegat je predložil resolucijo, v kateri zahteva od Izraela «ustrezne reparacije» zaradi kršitve argentinske suverenosti. Ta resolucija je bila z osmimi glasovi in dvema vzdržanima (SZ in Poljska) sprejeta. Sedaj ostane samo še, da se Izrael in Argentina dogovorita o tem, kake naj bodo te «ustrezne reparacije». V svetovnem časopisju se je pojavila razlaga, da bo izraelska vlada formalno argentinskemu veleposlaništvu v Tel Avivu Eichmanna izročila veleposlaniku, takoj na to pa bo argentinska vlada izdala ukaz o njegovi izročitvi izraelskim oblastem, ki ga bodo lahko postavile pred sodišče. Toda predsednik izraelske vlade, Ben Gurion, je te domneve zanikal in poudaril, da Eichmanna njegova vlada ne bo izročila argentinskemu veleposlaniku, ker zločinec ni argentinski državljan, temveč da ga bo postavila čimprej pred sodišče ter povabila argentinske predstavnike, naj se sodne razprave kot opazovalci udeležijo.

Kot vse kaže, bosta verjetno ves spor dokončno rešila Ben Gurion in predsednik Argentine Frondizi na sestanku v Haagu. Pri vsem tem je svetovno javno mnenje na strani Izraela in najbolj pravilno stališče je tisto, ki trdi, da je moralna stran zadeve bolj važna kot pa formalna stran kršitve suverenosti Argentine, v kateri se je zločinec skrival nekaznovano, čeprav je bil odgovoren za moritev stotisočev ljudi, predvsem pa Židov. «Splošno je znano, da vrsta takih vojnih zločincev v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi še vedno nekaznovano uživa gostoljubnost nekaterih držav, je poudaril v svoji petkovi izjavi tudi predstavnik jugoslovanske vlade.

Japonska

Poleg alžirskega vprašanja je svetovno mnenje teden zasledovalo v prvi vrsti nadaljevanje Eisenhowerjevega potovanja po Daljnem vzhodu, kjer je na Japonskem doživel pred tem velik neuspeh, ker je morala japonska vlada njegov obisk zaradi hudih demonstracij odpovedati. Zato je obiskal samo še starega nacionalističnega kitajskega voditelja Čangkajška na Formozi, ameriško vojaško bazo v Okinawi in Južno Korejo. Pri tem je v Okinawi, ki leži na enem izmed malih japonskih otokov, doživel hude demonstracije domačega prebivalstva, ki je zahtevalo prenehanje ameriške uprave in vrnitev otočja k matični državi. Nato je predsednik ZDA odpotoval na oddih v Honolulu na Havajskih otokih, kjer je sestavljal poročilo o svojem potovanju, ki ga bo jutri prebral po ameriški televiziji in radiu.

V domovini je njegovo potovanje doživelo nadvse ostro kritiko, čeprav je medtem vlada v Tokiu dokončno odobrila vojaški japonsko-ameriški sporazum (ameriška oporišča bodo na Japonskem ostala 11 let!), senat v Washingtonu pa ga je ratificiral, tako da je v naglici prišlo do izmenjave ratifikacijskih listin in s tem do dokončne uveljavitve sporazuma. Predsednik japonske vlade, Kiši, katerega ostavko so med krvavimi demonstracijami zahtevali japonski študenti, delavci in izobraženci, pa je bil prisiljen uradno izjaviti, da bo odstopil. Ostavko bo dal verjetno šele okrog 15. julija.

Toda v Tokiu in v drugih japonskih mestih so se ves teden demonstracije nadaljevale in 2. julija dosegle nov višek. Študentje, delavci in izobraženci zahtevajo sedaj razpust parlamenta in nove volitve, ki naj jih izvede upravna vlada.

Ni nobenega dvoma, da pomeni Eisenhowerjevo potovanje po Daljnem vzhodu, po aferi z vohunskim letalom «U2», drugi veliki neuspeh njegove zunanje politike. Znani politični komentator, Walter Lippmann, je zapisal, da predsednik ZDA tega potovanja ne bi smel izvršiti in poudarja predvsem, da je bilo to jasno takoj, ko so se države z ameriškimi oporišči začele čutiti ogrožene, ker so izpostavljene sovjetskim raketnim izstrelkom v primeru, če bi sovjetska vlada ugotovila, da se je s teh oporišč dvignilo še kako vohunsko letalo, ki bi se pojavilo nad sovjetskim ozemljem. Po takih neuspehih ni brez pomena, da je v petek tudi ameriški zunanji minister C. Herter izjavil, da nima nobenega namena — «iz zdravstvenih razlogov» — sodelovati v kateri koli bodoči ameriški vladi. Tudi kritike voditeljev demokrat. stranke — zlasti senatorja Mansfielda — niso zgolj v zvezi z volilno kampanjo pred novembrskimi predsedniškimi volitvami, temveč so izraz resne zaskrbljenost zaradi neuspehov ameriške zunanje politike.

To dokazuje tudi vest, da bo Pentagon spričo nauka, ki ga je Eisenhower prejel na Daljnem vzhodu, spremenil svoj obrambni sistem oporišč na Daljnem vzhodu ter sedanja oporišča v tamkajšnjih državah zamenjal z velikimi letalonosilkami in letali ter podmornicami.

Zastoj v Ženevi

Po neuspehu pariške konference se je ves svet vsaj nekoliko oddahnil, ko je vlada Sovjetske zveze objavila svoje nove predloge za razorožitev. Komisija desetih držav, ki je kmalu nato nadaljevala s prekinjenim delom v Ženevi, je poslušala najprej sovjetskega delegata Valerijana Zorina, ki je te predloge prebral, nato pa začela z razpravo. Vse do prejšnjega tedna je kazalo, da so zahodni delegati iskreno pristopili k obravnavi, kajti sovjetski predlogi so se v veliki meri približali dosedanjim zahodnim predlogom in upati je bilo, da bo resnično storjen korak bliže k sporazumu. Toda v sredo se je zgodilo na seji komisije desetih nekaj nenavadnega: ko je predsedujoči češkoslovaški delegat vprašal, ali kdo želi besedo, se ni nihče oglasil in predsednik je bil prisiljen sejo zaključiti po nekaj skopih minutah. Takoj nato so vzhodne delegacije objavile posebno poročilo, v katerem obtožujejo delegacijo ZDA in ostale zahodne delegacije, da se hočejo izogniti konkretni razpravi o razorožitvi, ker da vse kaže, da bi pogajanja napredovala, temveč, da bi se spremenila «v zavlačevalne manevre in da bi se končala z neuspehom». Vzhodne delegacije so poudarile, da se predstavniki ZDA in ostalih zahodnih držav izogibajo povedati svoje mnenje glede postavljenih sovjetskih predlogov ter izjavljajo, da so s svoje strani do podrobnosti obrazložile bistvo novih predlogov za splošno razorožitev in tudi odgovorile na precejšnje število vprašanj zahodnih predstavnikov.

Ko so se nato delegati v četrtek in petek ponovno sestali, je prišlo do nenavadno ostre polemike med njimi, pri čemer so s strani češkoslovaškega delegata padli tudi nekateri žaljivi izrazi. Ne da bi se spuščali v bistvo nekaterih vprašanj, ki niso razčiščena in med katerimi je predvsem zahodna zahteva, naj se razpravlja vzporedno o razorožitvi in kontroli razorožitve ter naj se tudi pozneje kontrola vzporedno z razorožitvijo izvaja, moramo ugotoviti, da gre pri vsem tem za nerazčiščeno stališče vlade ZDA do novih sovjetskih predlogov. To sklepamo, na podlagi vesti, da je načelnik ameriške delegacije Eaton, prejšnji teden odpotoval v Washington, kjer je imel več sestankov s člani vlade. Pred njegovo vrnitvijo iz Washingtona v Ženevo, pa je državni tajnik Herter izjavil, da je vlada ZDA izdelala novo stališče glede vprašanja razorožitve, ki ga bo predložila v odobritev svojim zaveznikom in ga nato objavila ter z njim nastopila tudi na ženevski konferenci.

Zaradi tega vse kaže, da bo zastoj v Ženevi trajal, dokler to novo ameriško stališče ne bo znano. Upati je torej, da bodo novi ameriški predlogi taki, da bi se konferenca lahko uspešno nadaljevala. Pri tem je treba poudariti, da sovjetske predloge mednarodno javno mnenje ocenjuje pozitivno in prejšnji teden jih je kot konstruktivne označil tudi predsednik indijske vlade Nehru.

Po razgovorih Tito-Naser

Prejšnji ponedeljek je bilo objavljeno uradno sporočilo o razgovorih med Titom in Naserjem. Vzbudilo je v vsem svetu veliko pozornost in mnogo komentarjev, v katerih se poudarja pravilnost poti, ki sta jo označila in bi jo morali zasledovati v današnjem mednarodnem položaju vsi odgovorni državniki sveta.

Naser in Tito sta se sestala v takih mednarodnih razmerah, ki so morale dobiti neizogibno vidno mesto v izmenjavi njunih mnenj in seveda tudi v sporočilu o razgovorih.

Vendar se državnika nista zadovoljila s tem, da bi določila le splošne okvire in načela svoje mednarodne dejavnosti, temveč sta natančno določila tudi svoje nazore o vrsti aktualnih problemov: opozorila sta na možnosti, ki jih nudi novi sovjetski načrt za zbližanje gledišč o razorožitvi; vztrajala sta, da je treba čim hitreje skleniti sporazum o ustavitvi poskusov z jedrskim orožjem; spomnila sta na to, da sta danes upoštevanje Ustanovne listine Združenih narodov in nadaljnje uveljavljanje bandunških načel važnejša kakor kdajkoli poprej; zavzela sta se za učinkovitejšo pomoč nerazvitim deželam, pozdravila nezadržni proces osvoboditve Afrike in izrazila prepričanje, da se mora končati alžirska vojna v interesu miru s pogajanji. To ni preprosto naštevanje problemov, ki so na «dnevnem redu»; to so ukrepi, ki bi lahko v današnjih razmerah največ prispevali k nastanku boljšega ozračja v mednarodnih odnošajih in k izboljšanju teh odnošajev.

SVETLE IN TEMNE PLATI

Letošnji tržaški velesejem se je pričel v ugodnejšem ozračju kot pretekla leta. Tako se po eni plati upravičeno govori o ugodni mednarodni gospodarski konjunkturi, ki je zajela tudi Italijo, po drugi pa se nadaljuje — pa čeprav s tisočerimi težavami — proces mednarodnega pomirjenja, kar odpira vrata širšemu mednarodnemu sodelovanju.

Vse to je delno prišlo tudi do izraza na velesejmu in zlasti s povečano udeležbo drugih držav, med katerimi so tudi države, ki se velesejma prvič udeležujejo. Razveseljivo je dejstvo, da je letos prvič palača narodov v resnici posvečena samo tujim državam, ki sodelujejo na velesejmu in ni, kot je bila pretekla leta, zbirka različnih razstav, ki med seboj niso imele prave organske zveze.

Vendar žal ni mogoče ugotoviti samo teh pozitivnih pojavov, saj je vsak velesejem v bistvu samo zrcalo nekega gospodarskega stanja. Tržaški velesejem pa odraža tržaški gospodarski položaj, ki nikakor ni povsem ugoden, pa čeprav v zadnjem razdobju zlasti glede pristaniškega prometa ugotavljamo pomemben napredek. Obiskovalec namreč nima vtisa, da je celoten prostor do skrajnosti izkoriščen, kot bi bilo želeti, ter da so določene panoge gospodarstva le šibkeje zastopane.

Prav v tej zvezi pa upada tudi zanimanje občinstva. Ni sicer mogoče reči, da je obisk povsem slab, vendar ni tak, kot bi si ga lahko velesejemska uprava želela, (saj predstavlja vstopnina steber bilance velesejma), odnosno kot bi ga lahko pričakovali.

To je razumljivo, saj lahko samo zelo bogata udeležba na velesejmu privede tudi do razstav, ki so zanimive v prvi vrsti za strokovnjake, kjer pa lahko tudi preprosti obiskovalec vidi kaj novega in zanimivega. To žal ni v celoti primer tržaškega mednarodnega velesejma, ki se mora še vedno boriti s precejšnjimi težavami Krivde za tako stanje nikakor ne moremo vreči na velesejemsko upravo, ki se je po svojih skromnih močeh potrudila in kateri je tudi uspelo pritegniti znatno večje število tujih držav.

Tako stanje je v bistvu odraz tržaškega gospodarskega položaja in zlasti ozračja, ki še vedno vlada v Trstu. Ni nobenega dvoma, da je Trst zrasel in se razvil v okviru svoje funkcije posrednika med srednjeevropskim zaledjem in prekomorskimi državami in da mora to svojo nalogo tudi v povsem izpremenjenih mednarodnih okoliščinah še nadalje na novo razvijati. Prav v tej smeri pa je bilo do sedaj narejeno zelo malo korakov. Nikakor namreč ne zadostuje skromen sporazum o prometu s ČSR, nekaj desak in hlodov iz SZ, da bi bile odstranjene že vse tiste številne zapreke in težave, ki zavirajo tržaški razvoj. V bistvu gre torej za mednarodno politično-gospodarsko vprašanje in lahko Trst, ter njegov odraz - velesejem, uspešno napreduje samo v ozračju stvarnega mednarodnega pomirjenja.

To pa seveda ne more biti izključno naloga velesejemske uprave temveč vse tržaške javnosti, ki mora ustvariti take pogoje, da bo Trst lahko resnično okno v svet. Končno je treba tudi končati z drobnimi in samo po sebi manj pomembnimi zapostavljanji, kot je bil primer tržaškega tiska ob proslavi dneva nekaterih držav, in zlasti države, ki ima na velesejmu najbolj bogato urejena paviljona in ki sodeluje od prve tržaške manifestacije.

Jugoslovanska kolektivna razstava.

Sprehod po palači narodov na tržaškem velesejmu

Jugoslavija, afriške države in Holandska imajo najbolj zanimive gospodarske razstave

Avstrijske smučke in lovska oprema, brazilska kava, nemški revanšistični zemljevid, razstava o raziskovanju morskih globin in razstava o obnovitvi Dunaja

Vse priprave letošnjega tržaškega mednarodnega vzorčnega velesejma so bile v znamenju udeležbe nekaterih novih držav, zlasti Sovjetske zveze in afriških neodvisnih republik.

Toda v palači narodov, ki je središče tuje udeležbe, je še vedno najpomembnejša jugoslovanska kolektivna razstava. To dejstvo je treba letos še posebno poudariti, ker so jugoslovanska podjetja pripravila res vzoren paviljon, v katerem so razstavljeni najrazličnejši jugoslovanski proizvodi, ki gredo od mehanične in elektrotehnične industrije pa do znamenitega jugoslovanskega obrtništva. Zelo močno je v paviljonu zastopana živilska industrija, ki zavzema velik del v središču paviljona in ki se v Trstu predstavlja že od vsega začetka, kot ena najvažnejših izvoznih panog zlasti v Trst in Italijo. Tudi vina, kemična industrija in drugi proizvodi, ki čeprav niso tipični za izvoz na italijanski in tržaški trg, predstavljajo tako za obiskovalca kot tudi za poslovnega človeka veliko zanimivost, ker v njih lahko vidi velik gospodarski napredek sosedne republike.

Avstrija, ki ima poleg Jugoslavije v pritličju palače narodov svojo stalno kolektivno razstavo, je letos uredila svoj paviljon bolj v znamenju prihodnje olimpiade, kot pa gospodarskih odnosov z Italijo, saj razstavlja v glavnem predmete za zimski šport, opremo za taborenje in za lov. Drugega v avstrijskem paviljonu letos ni, razen običajne vsakoletne prodajalne avstrijskih cigaret.

K temu moramo pripomniti, da je iz avstrijskega paviljona zlasti letos razvidno, da se Avstrija udeležuje tržaškega velesejma skoraj izključno na lesni razstavi, kjer je zainteresirana na izvozu lesa skozi tržaško pristanišče in preko tržaških lesnih operaterjev, ter da ima svoj paviljon v palači narodov skoraj izključno iz propagandnih oziroma prestižnih razlogov.

V pritličju palače narodov sta še Zahodna Nemčija in Brazilija. Prva je prisotna s svojim informacijskim uradom. Na stenah ima nekaj slik, detajlov iz nemških mest, lepake in ure. Med propagandnimi tiskovinami je tudi zemljevid, ki prikazuje meje II. Reicha iz leta 1937, na katerem so v različnih barvah označena ozemlja, ki so sedaj v mejah Sovjetske zveze in Poljske. Tipično revanšistični zemljevid, saj je na njem označeno, da so ta ozemlja pod «upravo» dotičnih držav.

Brazilija pa razstavlja svoje najbolj tipično izvozno blago: kavo.

V prvem in drugem nadstropju palače pa imata najlepša paviljona Holandska in Kamerun. Holandci so letos prvič na tržaškem velesejmu. Njihova prisotnost v Trstu je v okviru prisotnosti Holandske na skoraj vseh velesejmih držav Evropske gospodarske skupnosti. Razstavljajo pa predvsem gospodinjske električne stroje in živila. Tudi Kamerun ima lepo in pregledno urejen paviljon. Razstavlja predvsem kavo, kakao, kavčuk, palmovo olje, bombaž, sezamova semena, poper in vzorce tropskega lesa. Slonokoščena republika, ki je kot Kamerun letos prvič na tržaškem velesejmu, razstavlja tudi tropske pridelke.

Nadalje imamo v prvem in drugem nadstropju palače narodov se Madžarsko, ki je prisotna le z informacijskim uradom, Libanon in Jordanijo, ki razstavljata zlasti razne vezenine in obrtniške proizvode.

ZDA so letos zastopane le z razstavo posvečeno raziskovanju morskih globin, ki jo je priredila USIS. Ta razstava je bolj študijskega značaja in nima neposrednega gospodarskega pomena. Poleg tega pa je v palači narodov še propagandna razstava mesta Dunaja, ki zavzema v drugem nadstropju precej prostora. Razstava prikazuje obnovitev Dunaja v povojnih letih, gradnjo novih stanovanjskih blokov, kulturnih, vzgojnih in športnih središč.

Iz gornjega opisa je predvsem razvidno, da je v palači narodov, ki bi morala biti srce mednarodne udeležbe na velesejmu, precej prostora zasedenega z razstavami, ki nimajo neposrednega gospodarskega značaja in da se veliko število držav udeležuje tržaškega velesejma samo z informacijskimi uradi ali pa iz propagandno-prestižnih razlogov.

Veliko zanimanje zlasti poslovnih ljudi

Mednarodna razstava lesa na velesejmu vedno bolj pridobiva na svojem pomenu

Jugoslovani razstavljajo predvsem gotove izdelke - Avstrija propagandira artikle za italijanski trg - Zanimiva razstava eksotičnega lesa - Paviljon SZ

Mednarodna lesna razstava v okviru tržaškega velesejma iz leta v leto bolj pridobiva na svojem pomenu. Zadostuje, da si ogledamo letošnji lesni paviljon, pa bomo takoj videli, da vsebuje precej novosti. Poleg Jugoslavije in Avstrije, ki že od vsega začetka sodelujeta na lesni razstavi, je tokrat zastopana tudi Sovjetska zveza, medtem ko je tržaško podjetje Barbi priredilo veliko razstavo eksotičnega lesa.

O jugoslovanski udeležbi na letošnji lesni razstavi smo sicer že pisali, vendar ne bo škodilo, če na kratko povzamemo, kaj nudi jugoslovanska razstava obiskovalcem tržaškega velesejma. Predvsem je treba omeniti, da je glavni poudarek na gotovih izdelkih, ki se vrstijo od spalnic, jedilnic in dnevnih sob do posameznih kosov pohištva ter raznih stolov, miz, športnih artiklov, pletenih košaric in vrtnih garnitur. Medtem ko so ti artikli predvsem namenjeni obiskovalcem, ki se na ta način lahko seznanijo z zadnjimi novostmi jugoslovanske lesne industrije, pa je zanimanje lesnih trgovcev usmerjeno predvsem na mehak in trd rezan les, na razne vrste parketov in podobne artikle. Kot zanimivost lahko omenimo, da kažejo italijanski in tuji kupci precejšnje zanimanje za pletene košarice, čeprav je prav Italija skupno s Španijo največji konkurent Jugoslaviji na tem področju.

Jugoslovanska lesna razstava, ki se razprostira ob vsej podolgovati steni lesnega paviljona, in sicer na notranji in zunanji strani, vzbuja med obiskovalci precejšnje zanimanje. Ljudje se zanimajo za cene raznim izdelkom in je večina kosov pohištva že prodanega.

Kar smo rekli za Jugoslavijo, velja približno tudi za Avstrijo. Avstrijski lesni paviljon sicer ni tako poln raznih izdelkov, zato pa je v njem več tiskanega in slikovnega propagandnega materiala. Avstrijski izvozniki namreč kažejo v glavnem le one artikle, ki se lahko prodajo na italijanskem tržišču.

Posebno zanimiva pa je razstava eksotičnega lesa. Obiskovalci lesnega paviljona imajo tokrat priliko videti orjaška debla najrazličnejših vrst afriških, azijskih in ameriških dreves, razne lesne vzorce in številne fotografije, ki ponazorujejo sečnjo in prevoz debel iz neprehodnih gozdov do prometnih središč. Predaleč bi zašli, če bi hoteli našteti vsaj nekaj imen teh dreves, ki našim ušesom tako čudno zvenijo. Vsem obiskovalcem velesejma pa priporočamo, da si zanimivo razstavo eksotičnega lesa ogledajo ter si na ta način vsaj v malem predočijo, kakšni so pragozdovi in koliko truda je treba, preden pridejo v njih posekana drevesa v naše kraje.

Za zaključek naj še omenimo lesno razstavo Sovjetske zveze, ki tudi prvič sodeluje na tržaškem velesejmu. Razstava je ob čelni steni in zavzema relativno majhen prostor, vendar dovolj velik, da se zlasti lesni trgovec lahko seznani s proizvodi sovjetske lesne industrije (lepenka za izdelovanje filtrov, rotacijski papir in druge vrste papirja), celulozo, polgotove izdelke, vezane plošče, razne vrste furnirjev itd.

Predstavniki moskovskega podjetja «Exportles» menijo, da je tržaška razstava zelo pomembna za razvoj lesne trgovine med Italijo in Sovjetsko zvezo, kar je prišlo do izraza že v prvih dneh velesejma. Številni lesni trgovci so namreč že obiskali predstavnike moskovskega podjetja, ki razstavlja na našem velesejmu, ter se zanimali o cenah in možnostih za uvoz določenega lesa iz SZ v Italijo.

V lesnem paviljonu so zastopana seveda še nekatera druga podjetja in ustanove, tako si velja paviljon vsekakor ogledati.

V ospredju razstava SZ, zadaj tropični les, ki ga uvaža podjetje Barbi.

Motonavtika in pohištvo v paviljonu «F»

Novi zidani paviljon «F» je omogočil ustreznejšo ureditev vsega velesejma

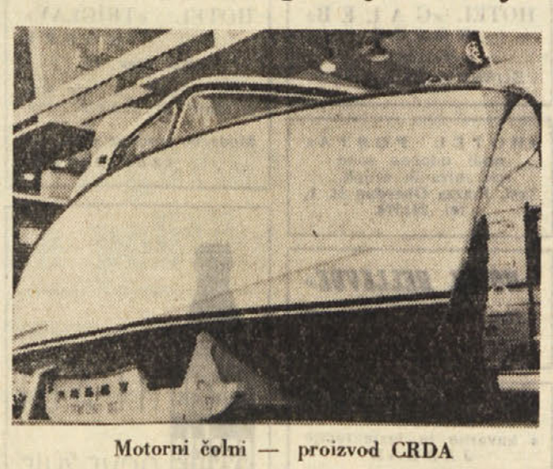

Motorni čolni — proizvod CRDA

Paviljon F je nova zgradba namesto velike lope iz pločevine, ki je prejšnja leta stala na tem prostoru. V pritličju so v glavnem razstavljeni mehanični izdelki, v prvem nadstropju pa pohištvo. Ob vhodu razstavlja v desnem kotu čistilnica «Aquila», ki ima važno vlogo v tržaškem gospodarstvu, saj izdela nad en milijon ton petrolejskih proizvodov na leto. Dalje na desni razstavlja pestro izbiro športnih predmetov trgovina «Tommasini» s poudarkom zlasti na pomorski šport, pnevmatične čolne, opremo za podvodni ribolov itd.

Javna skladišča razkazujejo z nekaterimi slikami in panoji svojo obširno dejavnost. Nasproti njihovi razstavi so razvrščeni raznovrstni gorilci za nafto za kurjenje peči. Farymaro Diesel razstavlja svoje zelo pripravne motorčke za pogon čolnov. Čeprav imajo Združene jadranske ladjedelnice tudi svoj poseben paviljon, razstavljajo tu motorne čolne za plovbo in vleko vodnih smuči. Ti izdelki so krasni, se vsi svetijo in so prava vaba za ljubitelje vodnih športov pa tudi za preproste občudovalce morja. Zelo lepe modele motornih čolnov razstavlja tudi ladjedelnica Celli iz Benetk, ki se ji vidi, da se je specializirala na tem področju, ki je tako donosno za Benetke. Krasen je motorni čoln za nagli turizem in za vleko vodnih smuči. Ta čoln stane, seveda brez motorjev, «samo» 2 milijona 900 tisoč lir.

«Ansaldo» iz Genoe, ki spada v sklop «Finmeccanica», prikazuje številne električne stroje, Goriške livarne (Fonderie) razstavljajo odlitke za vsakovrstno rabo ter velik predilni stroj. Dve tovarni razstavljata stroje za mizarstvo sploh in še posebno za izdelovanje pohištva.

Zanimivi so tudi panoji in slike Ustanove industrijskega pristanišča v Zavljah, kjer pa so podatki nekam preveč optimistični, če pomislimo, da je to področje zaradi številnih stečajev dobilo ironičen vzdevek «pokopališče podjetij». S tem seveda ne mislimo reči, da niso dosegli nobenega napredka, saj nam dve sliki nazorno kažeta veliko razliko med letom 1949 in 1960, to je od zamočvirjenega in skoraj zapuščenega zemljišča do številnih tovarn in plovnega kanala. Sedaj je na tem področju 46 podjetij, ki zaposlujejo 3100 delavcev, gradijo 11 tovarn, kjer bo po računih našlo delo 1500 delavcev, v načrtu pa je še 20 podjetij, ki bodo baje zagotovila delo 3000 delavcem. Upajmo, da ne bo tako kot s tobačno tovarno!

Podjetje «Termomeccanica» razstavlja kompresorje, ki so njegova glavna posebnost. Podjetje OM, ki ima tovarno v Milanu in Brescii, je poslalo na velesejem lep model motornega vlaka s hidravlično lokomotivo Diesel za argentinske železnice. Argentina je sklenila s podjetjem Fiat pogodbo za nakup 108 takšnih motornih vlakov.

Prvo nadstropje je pravo veselje za oko; zlasti za mlade gospodinje in dekleta, ki še sanjajo o poroki: tu namreč najdeš vsakovrstno pohištvo, ki pa povečini ni dosegljivo za preproste žepe, pa tudi ne primerno za serijska stanovanja, v katerih so sobe podobne škatlicam. Omare so povečini s petimi ali šestimi predeli, postelje široke, stilizirane, predalčniki pa majhni, a opremljeni z ogromnimi zrcali. Tudi mnogo omar ima razsežna zrcala.

Najbolj obširna je razstava podjetja Zerjal od spalnic do dnevnih sob, ameriških kuhinj, knjižnic itd. Z Zerjalom se kosa «Gruppo Mobilieri Pesaro» zlasti z modernimi jedilnicami in dnevnimi sobami. Manj kot druga leta je zastopana na velesejmu furlanska industrija, saj razstavljajo samo tri podjetja: Sinceretto iz Pradamana ter de Zotti in Tullio iz Tricesima. Največ razstavljavcev pohištva je iz Lombardije, zlasti iz Seregna. Iz tega kraja v milanski pokrajini smo nasteli kar 9 podjetij, iz drugih krajev v Lombardiji pa nadaljnjih 5. Nekatera podjetja izdelujejo razkošno in tudi preprosto pohištvo, druga pa samo razkošno. Eno izmed njih pa je specializirano samo v izdelovanju vsakovrstnih obešalnikov celo v obliki omaric.

Podjetje IAG iz Trevisa, ki ima podružnice po raznih mestih v Venetu in tudi v Trstu, izdeluje samo omare za garderobo. Podjetje Dal Vera iz Conegliana razstavlja pohištvo za hotele, urade, stole za kinematografe, izdelke iz ločja itd.

Razen podjetja Zerial razstavljata pohištvo še trgovini Italmobile in Maranzana iz Trsta. Gospodinje pa bodo zanimali tudi lepi izdelki iz plastike, ki jih razstavlja trgovina Essebi. Teh izdelkov je kar okrog 3000.

Avstrijska kolektivna razstava.

VOZNI RED VLAKOV

TRST—GORICA—VIDEM

Odhodi	Prihodi
3.45 — 5.16 — 6.18 b — 6.24 — 7.45 b — 9.45 — 12.20 b — 12.30 — 13.55 b* — 14.26 — 16.17 — 17.37 — 19.10 b — 20.16 b — 20.27 — 21.37	0.56 b — 7.15 — 8. — 8.23 b — 9.12 — 9.30 b — 11.46 — 15.07 — 16.55 — 17.52 b — 19.43 — 21.05 — 22.20 b — 23.20 — 23.58 b
* vozi ob sobotah od 25. 6. do 10. 9. in od 17. 12. do 25. 2.; vsak dan pa od 1. do 31. avgusta	* vozi ob nedeljah od 25. 6. do 10. 9. in od 17. 12. do 25. 2.; vsak dan pa od 1. do 31. avgusta

TRST—LJUBLJANA

0.19 b — 8.32 b — 11.57 OE — 16.04 b	5.50 b — 13.18 b — 17.28 OE — 20.06 b

TRST — TRŽIČ—PORTOGRUARO—BENETKE

5.40 — 6.12 rl — 6.40 b — 7.14*** — 8.45 r — 10.14 b — 10.24 — 12.55 r — 13.32 — 14.52 b — 16.40 b — 17.03* — 17.53 OE — 18.38* — 19.25** — 20.50 r — 22.17 b	6.23** — 7.32* — 7.45 b — 9.22 b — 10.22 r — 11.33 OE — 13.27 b — 13.57** — 15.22 b — 17.05 b — 18.10*** — 18.37 rl — 19.08* — 19.50 b — 21.20 r — 22.35 — 23.42 b
* samo do Portogruara ** samo do Cervignana *** do Tržiča, razen ob nedeljah	* iz Portogruara ** iz Cervignana *** iz Tržiča, razen ob nedeljah

TRST — OPČINE

5.32 — 6.58 — 13.37 — 17.58 — 20.00	7.05 — 11.24 — 17.20 — 21.48

OE — Orient-Express
b — brzec
r — rapido
rl — rapido samo I. razred

POLETI NAJDETE V
trgovini čevljev calzoleria Viale
Drevored XX. septembra 18
najbolj elegantne čevlje za morje, gore, dezelo po najugodnejših cenah.
OBISCITE NAS!

Pri MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca, vogal XXX Ottobre,
dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICKE, žimnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

TRGOVINA OBUTVE
Donda
Za vsakih 1.000 lir vrednosti nabavljenega blaga v NAŠI TRGOVINI se boste UDELEŽILI žrebanja sledečih nagrad:
TOREK, 21. junija BON ZA 200.000 lir
ČETRTEK, 23. junija BON ZA 200.000 lir
SOBOTA, 25. junija BON ZA 200.000 lir
TOREK, 28. junija BON ZA 200.000 lir
ČETRTEK, 30. junija BON ZA 200.000 lir
SOBOTA, 2. julija BON ZA 200.000 lir
TOREK, 5. julija FIAT 500 GIARDINIERA
Donda
TRG STARE MITNICE 5-6
(Largo Barriera vecchia 5-6)

MOTOM 48 CCM
LIR 97.000.--
IZREDNA CENA ZA JUGOSLAVIJO
Zastopnik:
MOTO GILERA
MOTOM ITALIANA
PRITIKLINE in nadomestni deli za vse motorje

OBRAVE. ZA MOTORJE
MOSCHION & FRISORI
TRST, U. Valdirivo 36 in Ul. XXX. Ottobre 11 Tel. 23-475
ZNIZANE CENE

KMETJE, VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne sadike, žveplo, modro galico, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti
Ekskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino: svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje, tovarne AGRIA WERKE

XII. TRŽAŠKI MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM
OD 19. JUNIJA DO 3. JULIJA 1960
RAZSTAVA MEHANIKE IN LADIJSKE MEHANIKE
IX. MEDNARODNA RAZSTAVA LESA
III. RAZSTAVA SODOBNE STANOVANJSKE OPREME
I. RAZSTAVA MOTONAVTIKE
26. junija: III. mednarodno zasedanje o pohištvu.
29. junija - 2. julija: Državni festival kinematografskega in televizijskega reklamnega filma.
Državno zborovanje o kinematografski in televizijski reklami.
POPUST NA ŽELEZNICAH

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 68 - Tel. 28-45 - GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

FRATELLI **NASCIMBEN**

IMPORT EXPORT

NADOMESTNI DELI ZA AVTOMOBILE

TRST, Ul. Coroneo št. 39, t. 24-955

IMPEXPORT

TRST, UL. CICERONE 8
Tel. 38-136, 37-725; Telegr.: IMPEXPORT - TRIESTE

UVAZA: Vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material

IZVAZA: tekstil, kolonialno blago in ravnovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

10.-25. IX. 1960 Zagrebški velesejm

Splošni mednarodni vzorčni velesejem — IX. teden usnja in obutve — VI. sejem obrtništva — VIII. razstava strokovne in znanstvene knjige — V. razstava regulacijske in merske tehnike ter avtomatizacije — Modna revija.
Običajni vozni popusti na jugoslovanskih železnicah in ladjah

---

MARULIČEV TRG št. 18
Poštni predal številka 197

EXPORTDRVO

Telefon: 37-323 - 36-251
Telegr.: EXPORTDRVO ZAGREB

Agencija: TRST - ULICA CARDUCCI 10-II.

IZVAŽA; **izdelke iz jugoslovanskega lesa**

REZANI LES, TRD IN MEHAK
CELULOZNI LES
RETORTNO IN GOZDNO OGLJE
LES ZA KURJAVO
FURNIR
VEZANE PLOSCE IN PANEL PLOSCE
HRASTOV IN BUKOV PARKET
OPREMO IZ UPOGNJENEGA LESA
RAZNO LESNO OPREMO
LESNO GALANTERIJO
SODE, HRASTOVE IN BUKOVE
TANINSKE EKSTRAKTE
SPORTNE ARTIKLE

OBISCITE NAS PAVILJON NA TRZASKEM VELESEJMU

TOVARNA KOVČKOV IN USNJENIH IZDELKOV — DOMŽALE JUGOSLAVIJA

Toko

NASI IZDELKI:
letalski kovčki, listnice, aktovke, denarnice, mape, torbice, potovalne torbe, cigaretne doze, pasovi, toki za naočnike in za nalivna peresa itd.

Telefon: DOMŽALE 319
Telegram: TOKO DOMŽALE JUGOSLAVIJA

Zastopnik za Italijo: CINGHIALPELLI
Trst, Ulica Donota 1

MANUFAKTURNA TRGOVINA

A. PERTOT

TRST,
ULICA GINNASTICA 22

PRODAJA ŽENSKO IN MOSKO BLAGO NAJBOLJ ZNANIH TOVARN NA DROBNO IN NA DEBELO. ŽENSKO IN MOSKO PERILO, DEŽNE PLASČE, ZADRGE, GUMBE IN RAZNO GALANTERIJO. — SKLICUJTE SE NA TO REKLAMO! — MED VELESEJMOM POSEBEN POPUST!

KOOPERATIVA, EXPORT IMPORT

LJUBLJANA, Miklošičeva ul. 4 - Telefon: uprava 21-053, h. c. 20-377, 20-021

IZVAŽA: mehak in trd rezan les, gozdne sortimente in lesne finalne izdelke, ter izdelke domače obrti

UVAŽA: pluto in izdelke iz plute

OSTUNI

AVTO — MOTO

TRST, Ul. Machiavelli št. 28
Predstavnik Ducati - Morini - Aermacchi - Siata Abarth

Prodaja nove in rabljene avtomobile in motocikle. Prodaja menjalne in vse druge dele za vse vrste motociklov

---

AVTOMOTOR

IMPORT — EXPORT

Nadomestni deli italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov. DIESEL motorjev in traktorjev.
Trieste - Trst, Via Udine 15
tel 30-197 30198

AVTOPREVOZ

Rihard Cunja

Trst, Strada del Friuli št. 289
Tel. 35-379

TOVORNI PREVOZI ZA TU IN INOZEMSTVO - KONKURENČNE CENE

CATTUNAR UMBERTO

TRST UL. F. SEVERO 3
TEL. 34089
UVOZ ŽIVINE IN KONJ

KERŽE

TRST,
Trg S. Giovanni št. 1

- PORCELAN
- KRISTAL
- PRIBOR
- LESTENCI NAVADNI in KLASICNI
- HLADILNIKI
- ELEKTRICNI GOSPODINJSKI STROJI
- STEDILNIKI
- VSE ZA DOM

MAGAZZINI

TOLENTINO

UL. XXX. OKTOBRA, 5
TRST

PERILO, PLETENINE, NOGAVICE - - KOPALNE OBLEKE - -

DOBRO BLAGO - POŠTENE CENE

SIRI STRA (VENEZIA)

Stroji in razne potrebščine za tovarne obutve

Razstavljali bomo naše proizvode na BEOGRAJSKEM VELESEJMU

MARCELO SIEGA

TRST, Ul. Romagna štev. 24, tel. 31207

nudi vstekleničena istrska vina - kabernet - borgogna - refošk - malvazija - laški riesling ter briški tokaj in merlot — Zaloga pristnih kraških pršutov

---

TRANSADRIA d. d.

TRST - Sedež: Ul. Cicerone 8, II
Telefon: Ul. Cicerone 30214
Scalo Legnami 96-715

IMPORT-EXPORT vseh vrst lesa trdih goriv in strojev za lesno industrijo

---

Cenjenim obiskovalcem tržaškega velesejma se priporoča **«VINO KOPER»**

V gastronomskem parku razstavlja in prodaja pristna istrska vina;
KABERNET - BORGONJO - REFOŠK - MALVAZIJO
PRISTNO PIVO IN KRANJSKE KLOBASE

Zastopnik v Trstu dr. ŽARKO SIMONIČ
TRST, Ul. Cologna 45
Tel. 50754

ANDREJ BOLKO mr. ph.

UVOZ - IZVOZ

Telefon 31-315

Farmacevtski proizvodi in kemikalije
TRST - UL. TORREBIANCA 21, II

---

export import

splošna trgovska koper

Telegram: Splošna Koper — Telefon: 100 P. O. B. 71 — Jugoslavija

IZVOZ-UVOZ vseh artiklov po tržaškem sporazumu — Izvoz: drv, vseh vrst lesa in lesnih izdelkov, goveje živine, konj in mesnih izdelkov, perutnine, jajc in vseh kmetijskih proizvodov. — Uvoz: vseh artiklov široke potrošnje, rezervnih delov, reprodukcijskega materiala, tehnične opreme in potrebščine za obrtnike.

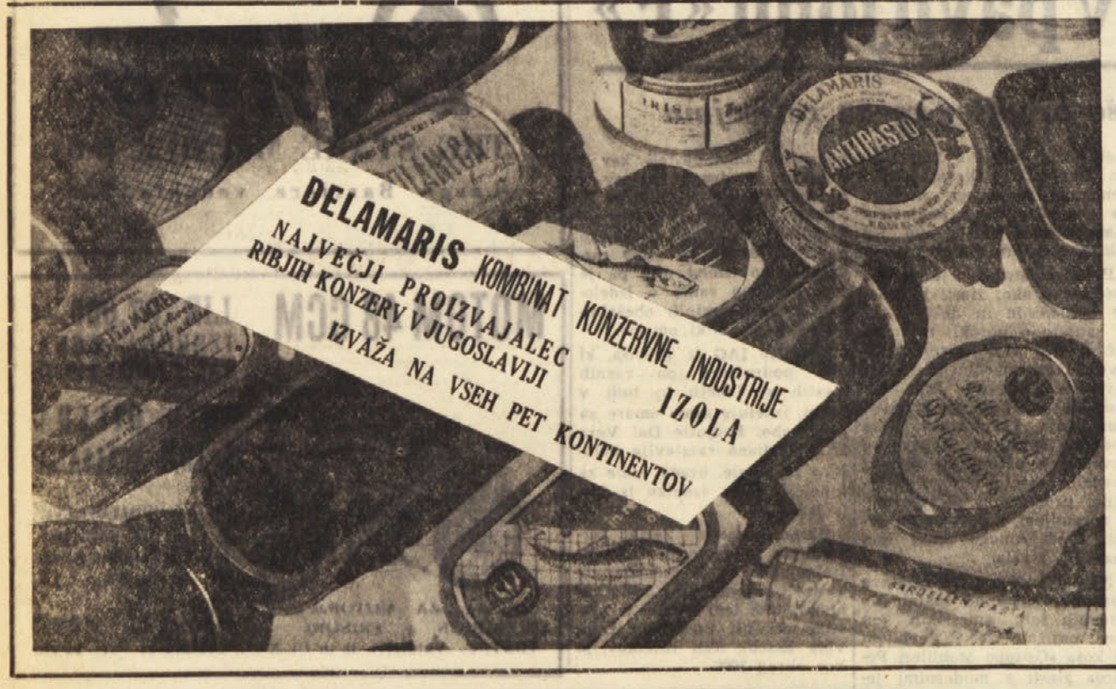

DELAMARIS KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE IZOLA
NAJVEČJI PROIZVAJALEC RIBJIH KONZERV V JUGOSLAVIJI
IZVAŽA NA VSEH PET KONTINENTOV

BIEMU

ITALIJANSKA BIENALA ORODNIH STROJEV

7. - 16. oktobra 1960

V PROSTORIH MILANSKEGA VELESEJMA

Informacije: UCIMU MILAN - Ul. Palestro 22, tel. 700-167, 700-353

SLOVENIJALES

LJUBLJANA - BEETHOVNOVA II - TELEFON 23-931 do 23-940
TELEX 03-112

Največje slovensko podjetje za izvoz lesa in lesnih izdelkov

Izvažamo:

Mehak in trd žagan les — Zaboje — Gozdne proizvode — Celulozni les — Drva za kurjavo — Vezane in panel plošče — Lesovinske plošče — Stole iz upognjenega lesa — Oglje — Furnirje — Parkete — Lesene hiše — Lesno galanterijo — Pisarniško in stanovanjsko pohištvo — Serijsko in luksuzno pohištvo

Oglejte si naše proizvode v lesnem paviljonu na tržaškem velesejmu

---

TURIZEM

HOTEL «TURIST» ANKARAN

Tel. Skofije 13, sporoča vsej svoji cenjeni klienteli, da bo tudi v letošnji predsezoni izvajal popust na ceni v višini 30%. Odlična kuhinja, domače pijače, moderno urejene sobe, lepa plaža z mivko.

PALACE HOTEL, Zagreb

V SREDINI MESTA OB CENTRALNEM PARKU NUDI svojim obiskovalcem: 100 sob, prvorazredno udobje in usluge. Nova vrlna restavracija, zimska in poletna, s premično kopalnico, z bazenom in vodometi — s prvovrstno domačo in tujo hrano in pijačo ter z najvišjo ravnijo postrežbe nudi izreden užitek vsakemu našemu gostu - Aperitiv-bar - Dvorane za počitek - Obednica in dvorana za bankete sta cenjenim gostom vsak trenutek na razpolago

---

HOTEL «G A L E B»
KOPER
Tel. 243
UDOBNE SOBE, LEP VRT

HOTEL «TRIGLAV»
KOPER
Tel. štev. 16
nudi domače in tuje specialitete in domača vina.
Moderno urejene sobe, cene ugodne

«HOTEL POSTA»
nudi udobne sobe po znižanih cenah.
Trst, Piazza Oberdan št. 1, tel. 241574

SAP TURIST BIRO LJUBLJANA Središka 4

vzdržuje vsakodnevno avtobusno progo Bled-Ljubljana-Trst in nazaj. Priporoča obisk Krvavca v Kamniških planinah z žičnico. Nudi turistične usluge v svojih poslovalnicah: Ljubljana, Miklošičeva 17, tel. 30645 in 30647, Koper, nasproti avtobusne postaje, tel. 298, Piran, Trg Tartini, tel 5112, Portorož, nasproti hotela Central, Ankaran v kopališču Turist Ankaran

---

«HOTEL BELLEVUE»

LJUBLJANA — tel. 21280
se gostom toplo priporoča

HOTEL PALACE
PORTOROŽ
s kavarno in restavracijo JADRAN
Vabi goste na razne specialitete, ribe in odlična istrska vina. Vsak dan ples

---

cockta cockta HLADI OSVEŽUJE

OBIŠČITE

XVII. MARIBORSKI TEDEN

od 30. 7. do 8. 8. 1960

VSE ZA ČLOVEKA - DRUŽINO - KOMUNO

Prikaz izgradnje komunalnega sistema, razstava in možnost nakupa predmetov širše potrošnje: tekstil, praktični oblačilni predmeti, usnjeni izdelki, pohištvo in oprema za gospodinjstvo. Prikaz poljedelskih strojev in opreme za kmetijstvo. Velika modna revija - prikaz sodobnega oblačenja. Popust na železnici!

BLED — *s svojimi naravnimi lepotami vas vabi.*

Priporoča se «GRAND HOTEL TOPLICE» z dependansami, «JADRAN» in «KOROTAN», «PARK HOTEL», «HOTEL JELOVICA», «HOTEL KRIM»

Hotel CENTRAL Portorož

tel 6138, s svojo edinstveno lego ob morju nudi prijetno letovanje. Prvorazredna kuhinja, istrske specialitete. Dnevno godba in ples.

BOHINJ VABI

Hotel «ZLATOROG» z depandansami
Hotel «POD VOGLOM» z depandanso
Hotel «BELLEVUE JEZERO» z depandanso

Znižane cene v predsezoni in po sezoni. V vseh hotelih prvorazredna postrežba. Vsak dan ples. Nastopi folklornih skupin. Lepi sprehodi.

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

«SLAVNIK» KOPER

Vrši turistično službo in tovorni promet preko svojih poslovalnic v Portorožu, Piranu, Kopru (avtobusna postaja), Ljubljani, Zagrebu in na Reki. Vzdržuje domače in mednarodne avtobusne proge.

Obiščite svetovno znano

POSTOJNSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16.— in 17.30
Izredni obiski po dogovoru z upravo.

Obiščite **MARIBOR, POHORJE, PTUJ, SLOVENJ GRADEC**

in ostale turistične pokrajine na Štajerskem in Koroškem. Vse informacije daje MARIBORSKA TURISTIČNA ZVEZA, Maribor, Trg svobode št. 1, tel. 26-68